

อนุสรณ์

เนื่องในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่จำนงค์ ศิริคุปต์

ถานวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์

(วัดเมือง)

อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

วันอาทิตย์ที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖







อนุสรณ์

เนื่องในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่จำนงค์ ศิริคุปต์

ณ ฌาปนสถานวัดบีตุลาธิราชรังสฤษฎิ์

(วัดเมือง)

อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

วันอาทิตย์ที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖

เจ้าภาพขอกราบขอบพระคุณผู้มีเกียรติและญาติมิตรทุกๆ ท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาให้เกียรติ เนื่องในงานฌาปนกิจศพ คุณแม่จำนงค์ ศิริคุปต์ ซึ่งมรณะด้วยเหตุเส้นโลหิตไปเลี้ยงหัวใจตีบ หากการต้อนรับหรือมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องประการใดก็ดี ขอได้โปรดกรุณาประทานอภัยให้ด้วย

บุตร – ธิดา

บุญที่ทำกรรมที่สร้างในทางชั่ว เป็นเงาตัวตามติดประสิทธิ์ผล
ดุจรอยเกวียนเวียนตามรอยโคคน หลีกไม่พ้นผลกรรมตนทำมา.

มวลชนทุกข์ทั่วถ้วน นายนาง
สร้างบาปบุญแต่ปาง ก่อนกี้
ใดชั่วปล่อยละวาง เสียเถิด
กรรมชั่วสนองชาตินี้ ชาติหน้าจริงหนอ.

มรณานุสสติ

เกิด มามิรอดพ้น มรณา
แก่ เฒ่าวัยชรา ล่วงแล้ว
เจ็บ ปวดบ่วยรักษา ฤๅรอด ตายพ่อ
ตาย แน่ใครคลาดแคล้ว หลีกพ้นฤๅมี.

ม. วรอุไร



คุณแม่จำนงค์ ศิริคุปต์

ชาตะ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๔

มตะ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

คุณแม่ จำนงค์ ศิริคุปต์

คุณแม่เป็นบุตรี คุณตาชุน คุณยายสาย เกิดเมื่อ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ ณ บ้านคลองบางไผ่ ต. บางไผ่ อ. เมือง จ. ฉะเชิงเทรา คุณแม่มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๗ คน เป็นชาย ๓ หญิง ๔ คือ

๑ นางเวียน อรัณยกานนท์ (ถึงแก่กรรม)

๒ นางวงษ์ นิธิสุภา (ถึงแก่กรรม)

๓ นางจำนงค์ ศิริคุปต์

๔ นายเสียง อรัณยกานนท์

๕ นายศิริ อรัณยกานนท์ (ถึงแก่กรรม)

๖ นางสาลี่ กิจรักษา

๗ นายทบ อรัณยกานนท์

คุณแม่ได้ถึงแก่กรรม ด้วยโรค เส้นโลหิตไปเลี้ยง หัวใจตีบ เมื่อ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ณ โรงพยาบาลจังหวัดชลบุรี รวมอายุ ๖๑ ปี ๑ เดือน ๑๔ วัน

คุณแม่เป็นผู้มีจิต ศรัทธา เลื่อมใสใน พระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง มีการบริจาคทำบุญเป็นประจำ เป็นผู้มีน้ำใจโอบอ้อมอารี

และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จึงเป็นที่รักในหมู่ญาติมิตร ตลอดจนผู้ใกล้ชิดสนิทสนม ปรกติเป็นคนแข็งแรง ขยันขันแข็ง ทำงานตลอดเวลาโดยไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย ซึ่งเป็นสิ่งภาคภูมิใจในการที่ได้ทำเช่นนั้นเพราะท่านชอบพึ่งตนเองเสมอมา

ขอ อำนาจ แห่ง บุญ กุศล และ คุณงาม ความดี ที่คุณแม่ได้บำเพ็ญไว้ตลอดชีวิต จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของคุณแม่ไปสู่สุคติในสัมปรายภพทุกประการ.

โอ้......แม่ตายกายเน่าเปื่อยผุพัง ชื่อแม่ยังคงอยู่มิรู้หาย
หนักก็เอาเบาก็สู้มิรู้วาย เช้าจรดสายบ่ายเย็นมิเว้นวัน

มัจจุราชเร่งรื้อ ร่างกาย แม่เอย
ชื่อจำนงค์ขจรขจาย เจิดหล้า
ชื่ออยู่แต่ตนตาย แตกดับ ไปนา
ไปสู่สวรรค์ชั้นฟ้า เฟื่องฟุ้งจรุงศรี.

ลูกของคุณแม่

พจนาลัย

มรณะกรรมนำใจให้ทุกข์โศก เป็นสัญญลักษณ์ของมนุษย์ทุกรูปทุกนาม มิอาจจะหลีกพ้นได้ ถึงแม้ว่าการเกิดแก่เจ็บตายจะเป็นเรื่องธรรมดา ของกฎธรรมชาติก็ตาม ดังพระท่านว่าเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา คือสิ่งใดมีเกิดแล้วก็ย่อมมีดับไปในที่สุด และไม่มีสิ่งใดที่จะยึดมั่นว่าเป็นตัวเราหรือของเราได้ แต่ผู้ซึ่งยังปลงไม่ตกและยังมีกิเลสอยู่ จะหักห้ามความรู้สึกอาลัยอาวรณ์ได้ยากในเมื่อภาวะดังกล่าวเกิดขึ้นกับบุคคล อันเป็น สุดที่รัก และเคารพ เฉพาะอย่างยิ่งผู้บังเกิดเกล้าเช่นคุณแม่เป็นต้น ลูก ๆ ยังจำได้ถึงวันสุดท้าย ก่อนที่คุณแม่จะออกจากบ้านไปโรงพยาบาลจังหวัดชลบุรี มองดูสังขารร่างกายภายนอกแล้ว คุณแม่ยังคงแข็งแรงสดใสเป็นปรกติดีอยู่ ไม่มีท่าแม้แต่น้อยว่าจะด่วนพลัดพรากจากลูกไป อย่างไม่มีวันกลับเช่นนี้เลย ด้วยความเชื่อมั่นในความสามารถของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทรงคุณวุฒิ จึงมีความหวังว่าอีกไม่กี่วันคุณแม่คงจะหายเป็นปรกติ กลับมาอยู่บ้านได้เหมือนเดิม แต่แล้วคุณแม่ก็จากลูก ๆ ไปจนได้ ด้วยเหตุเส้นโลหิตที่ไปเลี้ยงหัวใจตีบโดยฉับพลัน คุณแม่มีอายุได้ ๖๑ ปีเศษเท่านั้น

วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๕ เป็นวันแห่งความสูญเสียมารดาผู้บังเกิดเกล้าครั้งใหญ่ยิ่งในชีวิตของลูก ๆ นับเป็นวันเศร้าสลดใจ

อย่างใหญ่หลวง เป็นภาพที่ลูก ๆ จำได้มิรู้ลืมเลือน ร่างของคุณแม่นอนยาวเหยียดบนเตียง สงบนิ่งไม่ไหวติง ไม่มีร่องรอยแห่งความเจ็บปวดทุกข์ทรมานแม้แต่น้อย บรรยากาศในขณะนั้นเงียบเหงาเศร้าซึมมาก ไม่มีความทุกข์โศกครั้งใดจะเปรียบได้เลย ความรักและความอาลัยอาวรณ์คิดถึงคุณแม่นั้นสุดที่จะรำพัน ไม่สามารถบรรยายให้ถูกต้องตามความเป็นจริงได้ เพราะน้ำตาจะไหลรินพรั่งพรูออกมาไม่ขาดสาย คุณแม่ได้จากลูกๆ ไปสู่สุคติแล้วโดยแน่นอน ทิ้งคุณงามความดีมีพระคุณต่อลูกทุกคนไว้เบื้องหลัง ฉะนั้น ขออำนาจบุญกุศลผลแห่งความดีที่คุณแม่ได้สร้างสมอบรมไว้ในชาตินี้ จงเป็นพลวปัจจัยบันไดทอง ส่งดวงวิญญาณของคุณแม่ไปสู่สุคติ ตามควรแก่วิสัยในสัมปรายภพนั้นด้วย เทอญ.

"ปล่อยวางเถิด"	ทำใจ	ให้สบาย
วันปลงศพ	ร่างกาย	ไฟแผดเผา
เดชะบุญ	คุณงาม	ความดีเรา
ไม่สูญเปล่า	ได้แน่	แม่ทำมา.

ลูกของคุณแม่

ถ้อยแถลง

เจ้าภาพได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าพิจารณาคัดเลือก หนังสือที่เกี่ยวกับธรรมะและโลกิยะ คนหนุ่มสาวอ่านได้ คนแก่อ่านดี อ่านแล้วไม่ง่วงนอน และเกิดปัญญาดวงตาเห็นธรรม หยิบอ่านแล้วลืมวางหรือวางไม่ลง เห็นว่าหนังสือขององค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาเรื่องความหลงผิดของสังคมการทำบุญในยุคนี้ เป็นเรื่องน่ารู้ชวนอ่านอย่างยิ่ง จึงเลือกเรื่องนี้เป็นธรรมบรรณาการ ในงานฌาปนกิจศพนางจำนงค์ ศิริคุปต์

ทางพระพุทธศาสนาสอนว่า การที่จะเชื่ออะไรลงไปนั้นไม่ควรเชื่ออย่างงมงาย ควรเชื่ออย่างมีเหตุผลประกอบด้วยปัญญาหยั่งรู้ ณ ที่ใดสอนเรื่องศรัทธา ณ ที่นั้นก็สอนให้มีปัญญากำกับอยู่ด้วยเสมอ ผู้นับถือพระพุทธศาสนา จึงชื่อว่ามีเสรีภาพในการใช้ความเชื่ออย่างเต็มที่ เพราะศาสนานี้ไม่นิยมบังคับเหมือนศาสนาอื่น ๆ ไม่ล่อลวงให้หลงเชื่อใน สิ่งใดๆ เช่นขู่ให้เชื่อถ้าไม่ เชื่อจะตกนรก ดังนี้เป็นต้น พระสารีบุตรเถระผู้เป็นอัครสาวกก็เคยตอบว่า ท่านไม่ได้เชื่อเพราะพระพุทธเจ้าบอกให้เชื่อ แต่เชื่อเพราะพิจารณาเห็นด้วยใจ(ปัญญา)ของตนเอง บุคคลที่ได้บรรลุมรรคผลทางพระพุทธศาสนานั้น มีลักษณะอยู่อย่างหนึ่งว่า “อปรัปปัจจัย” คือไม่ต้องมีคนอื่นเป็นปัจจัย เป็นเครื่องสนับสนุนจูงใจให้เชื่อ เขา

เชื่อตัวของเขาเอง เหมือนการกินอาหารลิ้นรู้รส ผู้กินย่อมรู้เอง ไม่ต้องเชื่อตามผู้อื่นอธิบายหรือเขาบอก

วิชาวิทยาศาสตร์ (Science) พยายามค้นคว้าหาความจริงด้วยการทดลองและสังเกต ซึ่งหนักไปในทางสิ่งภายนอกหรือทางวัตถุ ส่วนทางพระพุทธศาสนานั้น เน้นหนักไปทางภายในจิตใจ เพราะมุ่งให้พ้นจากทุกข์และถึงที่สุดแห่งความทุกข์ เมื่อสรุปแล้ว หลักความเชื่อถือตามที่พระพุทธศาสนาสอน ก็คือการเชื่ออย่างมีเหตุผล ไม่ให้เชื่ออย่างงมงายดังใจความในกาลามสูตร ๒๐/๒๔๓ ภัททิยสูตร ๒๐/๒๙๕ ว่าด้วยหลักความเชื่อ กล่าวไว้ดังนี้

พระพุทธเจ้าตรัสว่า "ดูก่อนชาวกาลามะ ดูกรชาวภัททิยะทั้งหลาย! พวกท่านอย่าได้เชื่อถือ (๑) โดยการฟังตามกันมา (๒) โดยนับถือสืบต่อกันมา (๓) โดยตื่นข่าวลือเขาบอกมา (๔) โดยอ้างตำรา (๕) โดยนึกเดาเอาเอง (๖) โดยคาดคะเน (๗) โดยตรึกตรองตามอาการ (๘) โดยชอบใจว่าถูกต้องตรงตามลัทธิของตน (๙) โดยเชื่อว่าผู้พูดควรเชื่อถือได้ (๑๐) โดยนับถือว่าเป็นครูของเรา" (เลขที่อ้างถึงนั้นเช่น ๒๐/๒๔๓ หมายความว่า พระไตรปิฎกเล่ม ๒๐ หน้า ๒๔๓)

ม. วรอุไร

๘ มีนาคม ๒๕๑๖

๔๕/๗ ซอยวัดบางเสาธง ถนนจรัสสนิทวงศ์

กรุงเทพมหานคร

ฤกษ์งามยามดี

การถือฤกษ์งามยามดี เช่นการเดินทางไกล การตัดผม ตัดเล็บ ตัดจุก โกนผม เป็นต้น ต้องดูวันเวลานั้น วันเวลานี้ เป็นการกำจัดวันเวลาที่จะพึงทำประโยชน์ให้น้อยลง สมมุติว่าคนไม่ถือ ในสัปดาห์ ๑ มีเวลา ๗ วันเต็ม ที่จะประกอบกิจการงานหรือเดินทางแม้จะตัดผมตัดเล็บได้ ถ้ามัวไปถือนฤกษ์ยามเข้าแล้วก็จะต้องงดเว้นวันนั้นวันนี้ ทำให้วันในสัปดาห์ ๑ เหลือเพียง ๓ หรือ ๔ วันเท่านั้นเป็นการทำลายประโยชน์ของตนเอง ทางพุทธศาสนาถือว่า ถ้าทำความดีงามสุจริตกายวาจาใจแล้ว จะทำในเวลาเช้าก็เป็นเช้าที่ดี จะทำในเวลาเที่ยงหรือเย็นก็เป็นเที่ยงหรือเย็นที่ดี ซึ่งตรงกันข้ามว่า ถ้าทำชั่วแล้วไม่ว่าทำเวลาใดก็ตาม เช่นจี้ปล้นเป็นต้น ก็เป็นฤกษ์ร้ายยามร้ายทั้งสิ้น ดังนั้นควรยึดถือเหตุผลเป็นประมาณเถิด แสดงให้เห็นว่าพระธรรมคำสั่งสอนของพระ-พุทธเจ้านั้นเป็น "อกาลิโก" คือทันสมัยอยู่เสมอ ดังใจความย่อแห่งสุปุพพัณหสูตร ๒๐/๓๗๘ ว่า "ภิกษุทั้งหลาย! สัตว์ประพฤติสุจริตคือ ประพฤติชอบด้วยกายวาจาและใจ ในเวลาเช้าหรือเที่ยงสายบ่ายเย็น ย่อมเป็นเช้าที่ดี เที่ยงสายบ่ายเย็นที่ดี ผลย่อมมี

แก่สัตว์เหล่านั้น" และจากชาดก ๒๗/๑๖ ความว่า "ประโยชน์ย่อมล่วงเลยคนโง่เขลา ผู้มัวถือฤกษ์ยามอยู่ ประโยชน์เป็นตัวฤกษ์ของประโยชน์ ดาวทั้งหลายจะทำอะไรได้"

เพราะฉะนั้น บุคคลควรจัดระเบียบแห่งชีวิตของตนให้ถูกต้องตามเหตุผลอย่าให้ฤกษ์ยามมาจัดเลย กุศลกรรมคุณงามความดีที่ทำนั้นต่างหากเล่า จะช่วยจรรโลงส่งเสริมบุคคลให้เจริญรุ่งเรืองได้

"ถือฤกษ์งามยามดีพิเคราะห์ดู "ผลชั่วอยู่ผลดีคง" อย่าสงสัย
สวรรค์ในอกนรกคุประทุใจ ทำสิ่งใดให้คิดพินิจตรอง
ทำความดีศรีส่งคงสุขสันต์ ทำชั่วพลัน พาตนให้หม่นหมอง
โทษชาตาฟ้าลิขิตผิดทำนอง ทุกข์ทั้งผองเพราะกรรมตนทำเอง.

ม. วรอุไร

รวมเรื่อง

พระราชปรารภของพระมงกุฎเกล้าฯ เรื่องเลือกเคารพและบำรุงภิกษุ

การบำรุงพุทธศาสนาให้ถูกวิธี

ท่านพุทธทาส

การทำบุญทำกุศลที่สูงสุด

ท่านพุทธทาส

พุทธธรรมกำลังอันตรธาน

ปุ่น จงประเสริฐ

บุคคลผู้ทำลายสันติภาพ

วิโรจน์ ศิริอัฐ

ในหนังสือเล่มนี้ มีการวิจารณ์ความเห็น ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ที่เสนอแนะว่าไม่ควรสอนโลกุตตรธรรม เช่นเรื่องสุญญตา และอนัตตา แก่ประชาชน เพราะจะทำให้ผู้คนปกครองยาก และจะไม่พัฒนา ประเทศชาติหรือทำให้สูญเสียความเป็นประเทศชาติไปได้

ข่าวตัดทอนจากหนังสือพิมพ์ไทยเดลี่
ฉบับวันที่ ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗ พ.ย. ๒๕๑๕

"เณรวัดพรหมาวงศาราม ถนนดินแดง ต. สามเสนใน อ. พญาไทย นครหลวง ซึ่งมี **หลวงพ่อเณรโกศล มีวุฒิสม หรือพระครูพรหมสร**เป็นเจ้าอาวาส ได้ร้องเรียนต่อ พ.ท. ณรงค์ กิตติขจร ผู้อำนวยการปราบปรามบุคคลผู้เป็นภัยต่อสังคม กล่าวหาว่าหลวงพ่อเณรโกศล กอดจูบผู้หญิงที่ข้างโบสถ์ หลวงพ่อเณรโกศลรู้ว่าเณรเห็น ให้พระและอันธพาลไล่ต่อย แล้วเฉดหัวเณรออกจากวัด...ในคำร้องเรียนของ ส.ณ.สุดใจ สินธุพนัส กล่าวว่า

เมื่อวันที่ ๑๕ ส.ค. ๒๕๑๕ เวลาประมาณ ๒๒ น.เศษ สามเณรสุดใจกำลังนั่งดูหนังสืออยู่บนหอระฆัง ได้เห็นหลวงพ่อเณรโกศล พาหญิงสาวผู้หนึ่งอายุประมาณ ๒๐ เศษ เดินเข้ามาตรงข้างโบสถ์ **แล้วนั่งกอดจูบกัน** โดยมีสามเณรชัยซึ่งเป็นเณรรับใช้ของหลวงพ่อเณรเป็นคนดูต้นทาง หลวงพ่อเณรนั่งกอดจูบกับหญิงสาวผู้นั้นประมาณ ๕ นาที หลวงพ่อเณรโกศลกับหญิงสาวผู้นั้นลุกขึ้น แล้วพากันเดินไปที่หลังโบสถ์ สามเณรสุดใจจ้องดูการกระทำของหลวงพ่อเณรโกศลกับหญิงสาวผู้นั้นอยู่ตลอดเวลา

เมื่อหลวงพ่อเณรโกศลย้ายที่ไปทางหลังโบสถ์ สามเณรสุดใจตั้งใจจะตามไปแอบดู แต่ไม่อาจไปได้ เพราะสามเณรชัยคนดูต้นทางของหลวงพ่อเณร เห็นสามเณรสุดใจเสียก่อน

ต่อมาอีก ๓ วัน นายป๋องและนายสมศักดิ์ ซึ่งเป็นเด็กของหลวงพ่อเณร ได้ชกสามเณรสุดใจที่หน้าอก พร้อมกับพูดว่า "ชอบไปยุ่งเรื่องของคนอื่น" คำพูดนี้ทำให้สามเณรสุดใจทราบว่าเหตุที่ถูกทำร้ายก็เพราะไปเห็นหลวงพ่อเณรโกศลกอดจูบผู้หญิงนั้นเอง ต่อมาอีก ๔ วัน ก็ได้มีพระ ๒ รูปซึ่งเป็นพระที่มาจากอื่นและเป็นพระพรรคพวกของหลวงพ่อเณร มาทำร้ายสามเณรสุดใจอีก โดยพระทั้งสองไล่เตะและไล่ต่อยสามเณรสุดใจ สามเณรสุดใจวิ่งหนี พอดีพระทั้งสององค์เห็นอดีตพระสมุหพะเยาว์ เชยแสงยืนดูพฤติการณ์อยู่ จึงไม่กล้าทำร้ายสามเณรสุดใจอีก เวลาผ่านไปอีกไม่กี่วัน หลวงพ่อเณรโกศลก็เรียกสามเณรสุดใจไปพบ แล้ว **ไล่สามเณรสุดใจออกจากวัด**

ท้ายคำร้องเรียนของสามเณรสุดใจกล่าวว่า "เนื่องจากได้เห็นหลวงพ่อเณรโกศลประพฤติผิดพระวินัย เป็นการทำให้ศาสนามัวหมอง และได้ **ใช้พระและฆราวาสทำร้ายตน** อันไม่เป็นการบังควรอย่างยิ่ง ที่ผู้อยู่ในสมณะเพศพึงกระทำ จึงขอร้องเรียน พ.ท. ณรงค์ กิตติขจร ผู้อำนวยการปราบปรามบุคคลผู้เป็นภัยต่อสังคม โปรดได้ช่วยขจัดเสี้ยนหนามของศาสนาด้วย"

"ในโอกาสเดียวกันนั้น พระภิกษุผิว ฐิตะธรรมโม ซึ่งเคยอยู่วัดพรหมาวงศาราม ก็ได้ร่วมร้องทุกข์ต่อ พ.ท. ณรงค์ กิตติขจร มีความว่า สมัยที่พระผิวอยู่ที่วัดพรหมาวงศาราม เป็นพระที่สนิทกับหลวงพ่อเณรมาก จนกระทั่งร่วมฉันและร่วมจำวัดอยู่ห้องเดียวกัน เมื่อวันที่ ๙ พ.ย. ๒๕๑๔ พระผิวลงจากกุฏิที่พักเพื่อไปสรงน้ำ แล้วก็ได้ถือโอกาสไปสนทนากับญาติโยมที่ปลูกบ้านอยู่ข้างวัดครู่ใหญ่ แล้วก็กลับมายังกุฏิ พอเปิดประตูกุฏิเท่านั้นพระผิวก็ต้องผงะ เพราะภาพที่เห็นกับตานั้นคือ **หลวงพ่อเณรกำลังนอนคร่อมร่างหญิงสาวผู้หนึ่งอยู่** หญิงสาวผู้นั้นคือ น.ส. เส่ยหรือลัดดา (นามสกุลจำไม่ได้) เป็นอดีตนางพยาบาลโรงพยาบาลมีชื่อแห่งหนึ่ง ซึ่งได้ข่าวว่าหลวงพ่อเณรมีความสัมพันธ์กับหญิงสาวผู้นี้มาเป็นเวลานานแล้ว สภาพของ น.ส. เส่ยที่นอนหงายอยู่ในกุฏินั้น กระโปรงเลิกขึ้นจนเห็นกางเกงในล่อนจ้อน

พอหลวงพ่อเณรรู้ว่ามีคนมาเห็นเหตุการณ์อันไม่งามของตนเช่นนั้น ก็รีบลุกขึ้นอย่างรวดเร็ว พร้อมกับพูดด้วยเสียงระล่ำระลักว่า "ท่านผิวเหรอ... ท่านผิวเหรอ..." ฝ่าย น.ส. เส่ยหรือลัดดาก็รีบลุกขึ้นเข้าห้องน้ำทันที พระผิวรีบปิดประตูลงมาข้างล่าง สักครู่หนึ่งหลวงพ่อเณรเรียกให้ขึ้นไปพบ แล้วก็หยิบเงินในย่าม พร้อมทั้งหยิบนมให้ ๑ กระป๋อง ส่งให้พระผิว พระผิวก็กล่าวว่า "ที่ท่านให้ผมนี้เพื่อเป็นการปิดปากผมใช่ไหม ผมไม่รับ

ของท่านหรอก" หลวงพ่อเณรทำท่าโมโห แล้วพูดว่า "ท่านผิว ท่านเห็นผมองค์เดียว ท่านทำอะไรผมไม่ได้หรอก"

คำร้องเรียนของพระผิวถึง พ.ท. ณรงค์ กิตติขจร ยัง กล่าวต่อไปว่า ครั้งต่อมา พตต. วิจิตร สุกโชติรัตน์ ได้ไปให้ พระผิว ซึ่งย้ายไปอยู่กุฏิอื่น เนื่องจากถูกหลวงพ่อเณรให้ย้ายที่อยู่ ทั้งนี้เนื่องจากพระผิวไปเห็นหลวงพ่อเณรนอนกับ น.ส. เส่ย เมื่อ พตต. วิจิตร สุกโชติรัตน์ นายตำรวจนอกราชการ พบพระผิว พตต. วิจิตร ได้บังคับให้พระผิวเซ็นชื่อในหนังสือฉบับหนึ่งซึ่งมี ข้อความว่า การที่พระผิวเห็นหลวงพ่อเณรโกศลนอนกับผู้หญิง นั้น ความจริงแล้วพระผิวตาฝาดไป คาดผิดไป หลงผิดไป หลวงพ่อเณรอยู่กับผู้ชาย และอีกข้อหนึ่งให้พระผิวย้ายออกจาก วัดพรหมาวงศารามโดยเร็ว พระผิวไม่ยอมเซ็น **นายตำรวจนอกราชการผู้นั้นพูดจาขู่เข็ญจะทำร้าย** แต่พระผิวยืนกระต่ายขาเดียวไม่ยอมเซ็นชื่อ เมื่อ พ.ต.ต. วิจิตร เห็นว่าบังคับพระผิวให้ เซ็นชื่อไม่สำเร็จ จึงกลับไป

เรื่องนี้หลวงพ่อเณรได้นำไปกล่าวในที่ประชุมพระเณรทั้ง วัดว่า "พระผิวเห็นฉันนอนกับผู้หญิงคนเดียว ทำอะไรฉันไม่ได้ ฉันจะนอนกับผู้หญิงอย่างไรก็ได้ พยานคนเดียวเขาไม่ฟังกัน" เนื่องด้วยหลวงพ่อเณรโกศล มีวุฒิสม หรือพระครูพรหมสร มี พฤติการณ์อันไม่เหมาะสม เป็นการทำลายพุทธศาสนาให้มัวหมอง

นอกจากนั้นยัง **ใช้ผ้าเหลืองเป็นเครื่องมือหากิน กอบโกยผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและเครือญาติตลอดจนหญิงที่มีความสัมพันธ์ในฐานะชู้สาว** จึงนำเรื่องร้องเรียนขอได้ช่วยขจัดเสี้ยนหนามของศาสนาด้วย คำร้องเรียนของพระลูกวัดองค์อื่น ๆ ต่อ พ.ท. ณรงค์ ได้กล่าวหาหลวงพ่อเณรในทำนองประพฤติผิด พระวินัยอย่างร้ายแรง และแอบอ้างพระบรมราชานุญาตสร้างพระ-บูชาอปร. พระกริ่งอปร. และเหรียญพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ ๘ โดยมิได้รับพระบรมราชานุญาตแต่อย่างใด เมื่อได้เงินมาแล้วกลับนำไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวซึ่งเป็นการต้มประชาชนทั้งเมือง"

"อดีตพระสมุห์พเยาว์ เชยแสง เคยเป็นเลขานุการของหลวงพ่อเณรโกศล มีวุฒิสม เป็นอีกองค์หนึ่งที่ร้องเรียนต่อ พ.ท. ณรงค์ กิตติขจร กล่าวหาว่าหลวงพ่อเณรมีพฤติการณ์ไม่บังควรร่วมหลับนอนกับผู้หญิง อดีตพระสมุห์พเยาว์ เปิดเผยต่อไปว่าในการสร้างอนุสาวรีย์รัชกาลที่ ๘ นี้ หลวงพ่อเณรได้ประกาศบอกบุญไปทั่วประเทศ ด้วยการแจกใบปลิวไปทั่วทุกจังหวัด พร้อมทั้งแนบใบสั่งจองพระบูชา พระเครื่องต่าง ๆ ที่หลวงพ่อเณรมีอยู่แล้ว และจะหล่อพระอปร. ปางต่าง ๆ ขึ้นใหม่ มีประชาชนบริจาคเพื่อสร้างอนุสาวรีย์รัชกาลที่ ๘ เป็นจำนวนมาก และมีผู้เช่าพระบูชาพระเครื่องต่าง ๆ เป็นจำนวนมากเช่นกัน

ในพิธีวันเททองหล่อพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ ๘ ได้อัญเชิญอดีตสมเด็จพระสังฆราช วัดมกุฏเป็นประธานในงานนั้น หลวงพ่อเณรได้ขายแผ่นทองเหลืองแผ่นละ ๑๐ บาท ได้เป็นจำนวนมาก ส่วนที่ประชาชนนำของเก่ามีค่า เช่นถาดทองเหลือง ถาดทองแดง ขันลงหิน เชี่ยนหมาก ซึ่งเป็นของมีค่านำมาถวายหลวงพ่อเณร เพื่อร่วมในพิธีเททองสร้างพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ ๘ ปรากฏว่าหลวงพ่อเณรมิได้นำไปร่วมในพิธีเททอง กลับขนสิ่งที่ประชาชนบริจาคใส่ลัง ซึ่งอดีตพระสมุห์พเยาว์เข้าใจว่าจะนำไปใช้ส่วนตัว หรือนำไปขายอันเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของผู้ทำบุญ ในการสร้างอนุสาวรีย์รัชกาลที่ ๘ หลวงพ่อเณรบอกบุญ และให้เช่าพระได้เงินนับล้านบาท แต่หล่อพระบรมฉายาลักษณ์เพียง ๕ หมื่นบาท กับฐานอนุสาวรีย์อีกไม่กี่หมื่นบาท เงินที่ได้เหล่านั้นไปไหนหมด เคยเห็นนายวินัย มีวุฒิสม พ่อของหลวงพ่อเณรโกศล หอบเงินไปก็มี นอกจากนั้น ยังเห็นหลวงพ่อเณรโกศลให้เงินนางเล็ก ซึ่งเป็นญาติของหลวงพ่อเณรยืมเงินไป ๒ หมื่นบาท โดยที่อดีตพระสมุห์พเยาว์เป็นผู้เขียนสัญญากู้ยืมให้หลวงพ่อเณรด้วยมือของตนเอง"

"เมื่อสมัยที่หลวงพ่อเณรโกศล อยู่ที่วัดนางรอง นคร-นายก อดีตพระสมุห์พเยาว์ ซึ่งเป็นเลขานุการของหลวงพ่อเณร

ได้เห็นหลวงพ่อเณรขาดพรรษาอยู่เรื่อย ๆ วันหนึ่งในระหว่างพรรษา หลวงพ่อเณรโกศลได้ชวนอดีตพระสมุห์เยาว์เข้ากรุง-มหาเภา ฆราวาสซึ่งรับใช้ติดสอยห้อยตามมาด้วย และมีนายเทพ ฯ โดยมีสมพงษ์เป็นคนขับรถ หลวงพ่อเณรโกศลได้ไปที่บ้านของนางเส่ยหรือลัดดา ที่บ้านพักผู้แทนราษฎรหลังหนึ่งหน้าวัดราชา ฯ โดยได้แวะซื้อข้าวมันไก่และกล้วยน้ำว้าไปด้วย ทั้งนี้เพราะ **หลวงพ่อเณรมักฉันกล้วยน้ำว้าในยามวิกาลอยู่ตลอดเวลา** เมื่อไปถึงบ้านนางเส่ยแล้วก็นั่งคุยกันจนพลบค่ำ หลวงพ่อเณรก็แจกเงินให้อดีตพระสมุห์พเยาว์ มหาเภา และนายสมพงษ์คนละร้อย ให้อดีตพระสมุห์พเยาว์ไปพักที่บ้านแม่ ส่วนนายสมพงษ์ให้ไปพักโรงแรม แต่หลวงพ่อเณรพักอยู่กับนางเส่ยที่บ้านหลังนั้น

อดีตพระสมุห์พเยาว์ได้ทักท้วงหลวงพ่อเณรโกศลว่า ให้กลับวัดกันเถอะเพราะอยู่ในระหว่างพรรษา มาค้างกันที่กรุงเทพฯ จะทำให้ขาดพรรษา หลวงพ่อเณรก็ตอบว่า "ฉันเป็นเจ้าอาวาสจะนอนที่ไหนก็ได้" เมื่อหลวงพ่อเณรพูดเช่นนี้ อดีตพระสมุห์พเยาว์ก็จนปัญญาที่จะชวนหลวงพ่อเณรกลับวัด จึงไปค้างที่บ้านโยมแม่ มหาเภาและนายสมพงษ์คนขับรถก็ไปนอนค้างโรงแรม

ครั้นรุ่งเช้า มหาเภาและนายสมพงษ์ไปรับอดีตพระ-

สมุห์พเยาว์ที่บ้านแม่ แล้วก็พากันไปที่บ้านนางเส่ย พอไปถึงปรากฏว่ายังปิดประตูเงียบอยู่ จึงเคาะประตูเรียก นางเส่ยเดินมาเปิดประตู พอก้าวเข้าไปในบ้าน ยังเห็นหลวงพ่อเณรนอนเค้เก้อยู่บนที่นอนของนางเส่ย **พฤติการณ์ของหลวงพ่อเณรในขณะนั้นส่อให้เข้าใจว่า ได้ร่วมหลับนอนกับนางเส่ย** (นางเส่ยคือหญิงที่พระผิว ฐิตะธัมโม ระบุว่าเห็นหลวงพ่อเณรนอนคร่อมอยู่บนกุฏิ) นอกจากนั้นแล้ว อดีตพระสมุห์พเยาว์ยังได้เห็นพฤติการณ์อันไม่งามของหลวงพ่อเณรอีก กล่าวคือในฐานะเลขานุการของหลวงพ่อเณร มีหน้าที่รับและตอบจดหมาย ตลอดจนการสั่งจองพระต่าง ๆ ที่สั่งจองมาทางจดหมาย ก็ได้พบจดหมายฉบับหนึ่งเขียนมาขอเงินหลวงพ่อเณร ๒,๐๐๐ บาท เพื่อจะเข้าศึกษาวิชาครูต่อ และเซ็นชื่อลงท้ายว่า สมทรง (นามสกุลตลอดจนบ้านเลขที่เราขอสงวนไว้ก่อน) หลวงพ่อเณรโกศลก็ให้อดีตพระสมุห์พเยาว์เขียนตอบไปว่า จะเดินทางมาที่นี่ (วัดนางรอง) เมื่อไหร่ก็ได้หลวงพ่อยินดีต้อนรับ

ต่อมาอีกไม่กี่วัน น.ส. สมทรงก็ได้เดินทางมาที่วัดนางรองถึงวัดในตอนเย็น อดีตพระสมุห์พเยาว์พบเข้าก็ถามว่ามาหาใครน.ส. สมทรงตอบว่ามาหาหลวงพ่อเณร พระสมุห์พเยาว์จึงถามต่อไปว่า "มาตอนเย็นอย่างนี้จะกลับได้อย่างไร" น.ส. สมทรงก็ตอบ

ว่า "จะค้างอยู่ที่วัด" แล้ว น.ส. สมทรงก็ไปที่กุฏิของหลวงพ่อเณรและพักอยู่ที่กุฏิของหลวงพ่อเณร อดีตพระสมุห์พเยาว์ซึ่งจำวัดอยู่หน้ากุฏิของหลวงพ่อเณร ก็คอยจ้องดูพฤติการณ์ของหลวงพ่อเณรกับ น.ส. สมทรง ตลอดเวลา เห็นทั้งคู่นั่งคุยในกุฏิสองต่อสอง จนกระทั่ง ๓ ทุ่ม เครื่องปั่นไฟที่วัดก็ดับ หลวงพ่อเณรก็จุดเทียนคุยกันต่อ ต่อจากนั้นอีกครู่หนึ่งเทียนก็ดับ **หลวงพ่อเณรโกศลอยู่ในห้องนั้นสองต่อสองกับ น.ส. สมทรง ตลอดทั้งคืน**

วันรุ่งขึ้นเวลา ๕.๐๐ น. เศษ อดีตพระสมุห์พเยาว์ตื่นลุกขึ้นมานั่งสูบบุหรี่ แลเห็น น.ส. สมทรงเปิดประตูห้องออกมาเดินเข้าห้องน้ำ เห็นหยดน้ำขุ่นขาวหยดลงตามทางที่ น.ส. สมทรงเดิน จึงเข้าไปพิจารณาก็รู้ว่าเป็นน้ำที่หลั่งออกมาจากการเสพกาม จึงเอาผ้าขี้ริ้วเช็ดออก พอตอนสายอดีตพระสมุห์พเยาว์เข้าไปในห้องของหลวงพ่อเณร ซึ่งหลวงพ่อเณรยังนอนอยู่บนเตียง เห็นคราบเปื้อนผ้าปูที่นอนเหมือนรอยคราบของน้ำที่หลั่งในการสังวาส จึงเพ่งดู หลวงพ่อเณรเห็นอากัปกิริยาของอดีตพระสมุห์-พเยาว์เข้าก็พูดว่า "เมื่อคืนฝันไปว่าได้ร่วมนอนกับผู้หญิง เลยหลั่งออกมา"

อดีตพระสมุห์พเยาว์เปิดเผยต่อไปว่า **คืนต่อมา น.ส.**

สมทรง ก็ได้เข้าไปนอนอยู่ในห้องของหลวงพ่อเณรอีก รุ่งเช้าถึงได้เดินทางกลับ"

หมายเหตุ

หนังสือพิมพ์ยังลงข่าวเปิดเผยการกระทำอันผิดกฎหมายและผิดวินัยอย่างร้ายแรงของหลวงพ่อเณรโกศล หรือพระครูพรหมสรต่อไปอีกหลายวัน องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาได้คัดและตัดทอนข้อความมาเพียงเล็กน้อย เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระภิกษุชนิดที่พระพุทธเจ้าท่านประณามว่าเป็น พระลามก พระมหาโจร พระอุจจาระ พระขี้เรื้อน พระหมกดาบในจีวร พระเก๊ พระน้ำติดกะลา พระกินไฟ พระเนื้อนาที่ไม่เกิดบุญ ฯลฯ นั้น มีอยู่มากมายในประเทศไทย และยังเกาะศาสนาหากินได้อย่างสบายไม่มีใครกำจัดได้ เพราะมักเป็นสาวกของพระมหาเถระผู้ใหญ่ หรือเป็นเครื่องมือหาเงินหาบริวารของผู้มีอิทธิพลบางคน ส่วนผู้คนที่ไร้การศึกษาและขาดสติปัญญา ก็มักหลงยกย่องบำรุงอลัชชีเหล่านี้ว่าเป็นอาจารย์วิเศษ และพวกเถระทั้งหลายก็ไม่สนใจที่จะหาทางแก้ไข บ้างก็คงได้ผลประโยชน์จากโจรเหลืองประเภทนี้ จึงได้สนับสนุนกันให้เป็นพระครูหรือเจ้าอาวาสง่าย ๆ องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา ทนดูความเหลวไหล เช่นนี้ต่อไปไม่ได้ จึงต้องพิมพ์หนังสือเล่มนี้เผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อเป็นการกอบกู้สถาบันของของภิกษุในพระพุทธศาสนาที่ไม่มี ใครกล้าทำ

ส่วนเรื่องการทำบุญก็เช่นเดียวกัน ชาวพุทธมักจะถูกหลอกอยู่ตลอดเวลาให้หลงทำบุญแต่ในทางที่ไม่เป็นประโยชน์แก่พระศาสนาหรือสาธารณชนโดยตรง แม้เรื่องการทอดกฐินหรือผ้าป่าสามัคคี ก็ยังถูกโฆษณาว่าเป็นเอกอัครมหากุศล บอกบุญเรี่ยรายกันเสียจนข้าราชการชั้นผู้น้อยและประชา ชนริม ถนน ต้องเดือดร้อน เพราะผู้ใหญ่เรียกร้องเอาเงินมาจากผู้น้อยซึ่งส่วนมากไม่เต็มใจบริจาค ตามถนนหนทางก็มักจะเห็นพวกมิจฉาชีพเที่ยวออกเรี่ยรายเงินตลอดปี โดยที่ไม่มีใครรู้ว่าจะเอาเงินและสิ่งของไปทอดผ้าป่าจริงหรือไม่

แม้เมื่อไม่นานมานี้ ก็ยังมีภิกษุรูปหนึ่งชื่อว่า **หลวงพ่อเณร โพธิสัตโต** ได้เรี่ยรายเงินชาวบ้านได้มากมาย แล้วไม่ได้เอาไปทอดผ้าป่าจริง ๆ เรื่องจึงกลายเป็นคดี เวลานี้ก็ยังอยู่ในการพิจารณาของศาลยุติธรรม หลวงพ่อเณรโพธิสัตโต รูปนี้ ยังอวดอ้างออกเป็นข่าวให้ประชาชนทราบด้วยว่า เขาสามารถลงอาบน้ำในขวดขนาดใหญ่เพียงเท่าขวดเหล้าขวดเบียร์ได้ ซึ่งทางพระวินัยถือว่าเป็นการอวดอุตริมนุสสธรรม อันเป็นอาบัติถึงขั้นปาราชิกเอาทีเดียว พระภิกษุที่ชอบใช้ชื่อว่าหลวงพ่อเณรนี้ มักหาดีได้ยากเต็มที เพราะเท่าที่ได้ยินกิตติศัพท์มา ก็ล้วนแต่เป็นนักค้าเครื่องลางของขลังบ้าง ทำพระพุทธรูปขายเอาเงินบ้าง

หาทางสร้างวัดวาอารามก็เพื่อจะเบียดบังเอาเงินการกุศลไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวบ้าง ที่ยังไม่ถูกจับเป็นคดีก็ยังมีอีกหลายคน

พวกเหล่านี้มักเป็นภิกษุหนุ่ม ๆ ที่ไร้การศึกษา หากินทางโลกไม่ได้จึงเข้ามาบวชในพระศาสนาเพื่อหากิน แบบเดียวกันกับหลวงพ่อเณรโกศลหรือพระครูพรหมสร ที่กำลังฉาวโฉ่อยู่ในขณะนี้ แม้หนังสือพิมพ์ไทยเดลี่ก็ยังเคยยกย่องเทิดทูนว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญทางพุทธศาสตร์ ไสยศาสตร์ พรหมศาสตร์ และวิญญาณศาสตร์ คือในสมัยเมื่อครั้งยังช่วยกันส่งเสริมศาสนาผีเพื่อหากิน แต่แล้วบัดนี้ไทยเดลี่ก็เปลี่ยนท่าที โดยโจมตีอลัชชีประเภทนี้อย่างย่อยยับไปทีเดียว ซึ่งองค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาก็ขออนุโมทนาที่เขาได้ปราบกาฝากของศาสนาให้หมดไป ในขณะที่พระมหาเถระไม่แสดงความเอาใจใส่ ฉะนั้น จะปล่อยให้การแก้ไขเรื่องเหลวไหลในวงการของศาสนา ให้เป็นหน้าที่ของพระภิกษุผู้ใหญ่ ก็ไม่เคยเห็นผลเลย เราชาวพุทธจึงน่าจะลงมือแก้ไขกันเสียเอง หากเรายังรักพระพุทธศาสนาและสถาบันของสงฆ์ไทยอยู่

ปุ่น จงประเสริฐ

พระราชปรารภของพระมงกุฎเกล้า ฯ

"เมื่อได้กล่าวถึงความจำเป็นที่เราทั้งหลาย ผู้เป็น คนไทย **จะต้องช่วยกันป้องกันรักษาพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืน** ก็ควรจะพิจารณาดูว่า วิธีจะรักษานั้นควรทำอย่างไรต่อไป

กิจที่ ๑ ซึ่งชาวเราควรต้องพิจารณา คือการปฏิบัติของเราทั้งหลายต่อพระภิกษุสงฆ์ ไม่ว่าศาสนาใดจะยั่งยืนอยู่ได้ก็ต้องอาศัยบุคคลจำพวกหนึ่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ทรงธรรมวินัย และสั่งสอนให้กุลบุตรทราบต่อไป จะเรียกภิกษุก็ตามบาทหลวงก็ตามหะยีก็ตาม **บุคคลผู้มีหน้าที่สั่งสอนคนให้ประพฤติดี ย่อมมีหน้าที่ต้องประพฤติดีอยู่เป็นนิตย์** จึงจะเป็นที่เลื่อมใสและเชื่อถือแห่งผู้เป็นศิษย์ ถ้าจะสอนไปแต่ปาก ส่วนตัวผู้สอนไม่ประพฤติให้ตรงตามคำสอนของตนเองด้วยแล้ว ก็ทำให้ผู้เป็นศิษย์ขาดความนิยมนับถือในคำสั่งสอน ข้อนี้เป็นข้อสำคัญอันหนึ่งซึ่งผู้มีสติปัญญาได้แลเห็นและกล่าวมานานแล้ว และเป็นความจริงอันจะเถียงไม่ได้เลย ไม่ต้องดูอื่นไกล นึกดูแต่ถึงคนในบ้านใดบ้านหนึ่งก็ได้ ถ้าบ้านไหนนายผู้ครองบ้านเป็นผู้ประพฤติดีอยู่โดยปกติ บรรดาครอบครัวและบ่าวไพร่ในบ้านนั้น ก็คงจะเป็นคนดีโดยมาก แต่ถ้าในบ้านไหนนายผู้ครองบ้านเป็นนักเลง บรรดาครอบครัวและผู้คนใน

บ้านนั้น ก็คงจะพลอยประพฤติเป็นนักเลงไปโดยมาก ด้วยเหตุฉะนี้ จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ **พระภิกษุผู้มีหน้าที่ประกาศพระบรมพุทโธวาท จะต้องตั้งอยู่ในสัมมาปฏิบัติ โดยอาการอันเคร่งครัดจริงใจ แต่ที่จริงพระภิกษุซึ่งครองกาสาวพัสตร์อยู่ในเวลานี้ มีที่ปฏิบัติทรามอยู่นั้นเป็นอันมาก จึงเป็นที่น่าเสียใจ** การที่ผู้ประพฤติบกพร่องยังมีอยู่ได้ในหมู่พระภิกษุสงฆ์นั้น ถ้าจะว่าไปแล้วต้องกล่าวว่า แท้จริงความผิดอยู่กับพวกเราทั้งหลายผู้เป็นคฤหัสถ์ ทั้งนี้เป็นมาแล้วต่อเนื่องมาแต่โบราณกาล เพราะเหตุใด จะขออธิบายให้ท่านทั้งหลายฟังตามความสันนิษฐานโดยสังเขป

ในขั้นต้น ผู้ที่จะอุปสมบทในพุทธศาสนาต้องเป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสโดยแท้จริง มีความตั้งใจว่าจะยอมละโลก คือละเคหะสถานบ้านช่องและสมบัติทั้งปวง ตัดห่วงใยในบรรดาสิ่งซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจไว้กับบ้าน เพื่อจะได้มุ่งทำประโยชน์ให้แก่ฝูงชนโดยการสั่งสอนให้รู้จักหนทางปฏิบัติชอบ ผู้ที่ละบ้านและสมบัติเพื่อออกไปอุปสมบทในพระพุทธศาสนาเช่นนี้ ตามภาษาทางวัดเรียกว่าบำเพ็ญเนกขัมบารมี หรือเรียกตามภาษาสันสกฤตว่าเนษกรมณ์ การตัดความห่วงใยในสิ่งทั้งปวง ซึ่งชนโดยมากเห็นอยู่ว่าเป็นของพึงปรารถนาและเป็นเครื่องบำรุงความสุขเช่นนั้นใคร ๆ ก็ย่อมเห็นว่าเป็นการยากที่จะทำได้ เพราะฉะนั้น จึงพา

กันรู้สึกว่าผู้ใดที่ทำได้เช่นนั้น ต้องนับว่าเป็นคนอัศจรรย์ผิดกับชนทั่วไป เพราะผู้ที่มีความกล้าหาญบากบั่นข่มจิตของตนให้ฝืนสิ่งซึ่งเป็นสามัญลักษณะ คือความเป็นอยู่ตามปกติแห่งชนทั้งหลายได้นั้น เพื่อมุ่งจะทำประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์ โดยการสั่งสอนให้ประพฤติเป็นธรรม ไม่เบียดเบียนกัน ให้ได้อยู่ด้วยกันโดยผาสุกเพราะไม่คิดร้ายแก่กัน ผู้ที่ยอมละสิ่งที่คนโดยมากย่อมเป็นห่วงและนิยมอยู่ เพื่อกระทำหน้าที่สั่งสอนเพื่อนมนุษย์เช่นนี้ จึงเป็นผู้ที่สมควรจะได้รับความเคารพนับถือแห่งคนอื่น ซึ่งไม่สามารถจะข่มจิตใจให้น้อมไปในทางเนกขัมเช่นนั้นได้ นี่เป็นสาเหตุให้คนเราเคารพนับถือพระภิกษุสงฆ์

นอกจากนับถือแล้ว ยังมีความรู้สึกอีกอย่างหนึ่ง คือรู้สึกว่าผู้ที่ออกไปอุปสมบทเป็นพระภิกษุแล้วนั้น ถึงแม้ว่าจะได้สละความห่วงใยในการบริโภคทั้งปวงแล้วก็จริง แต่อาหารก็ยังคงต้องกินอยู่เพื่อบำรุงชีวิตและร่างกายให้ดำรงคงอยู่ ยังต้องการเครื่องนุ่งห่มเพื่อกันความร้อนความเย็นที่จะมากระทบกาย และกันริ้นยุงและสัตว์เล็กที่จะเจาะกัดให้รำคาญ ยังต้องมีที่พอพักอาศัยกันความร้อนความหนาวกันแดดลมและฝน กับยังต้องการหยูกยาอันต้องใช้เพื่อป้องกันและเยียวยารักษาความไข้ในร่างกาย สิ่งซึ่งจำเป็นทั้ง ๔ อย่างนี้ ภิกษุจะเที่ยวหาโดยใช้ทุนทรัพย์ซื้อหาหรือแลกเปลี่ยนอย่างเช่นสามัญชนนั้นหาได้ไม่ เพราะได้สละบรรดา

ทรัพย์สมบัติเสียสิ้นแล้ว จึงเป็นหน้าที่ของผู้เป็นคฤหัสถ์ จะต้องจัดหาให้แก่พระภิกษุด้วยน้ำใจอันศรัทธา เป็นการตอบแทนความชอบของพระภิกษุสงฆ์ผู้ที่ให้ธรรมทานนั้น ด้วยสิ่งของซึ่งคฤหัสถ์มีอยู่แล้วหรือซึ่งอาจจะจัดหามาได้ด้วยกำลังทุนทรัพย์ การให้ของทั้ง ๔ อันกล่าวแล้วนั้น จึงนับว่าเป็นการทำบุญอย่างดี เหมือนช่วยทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้ถาวรวัฒนาอยู่ เพราะเมื่อบำรุงพระภิกษุผู้มีหน้าที่จะต้องรักษาพระศาสนาไว้ และประกาศสั่งสอนให้แก่เราเช่นนั้น พระภิกษุก็จะได้มีกำลังพอที่จะดำรงพระศาสนาเอาไว้ได้

การเคารพพระภิกษุก็ดี หรือการบำรุงด้วยปัจจัยทั้ง ๔ ก็ดี นับว่าเป็นความประพฤติอันดีในส่วนคฤหัสถ์ จัดเป็นกุศลธรรมอันประเสริฐได้ส่วน ๑ บรรดาผู้หลักผู้ใหญ่จึงสั่งสอนลูกหลานให้ปฏิบัติต่อกันมาหลายชั่วคน แต่ผลอันมีมานั้นก็มีทั้งทางดีและทางเสีย ทางดีคือ เป็นการบำรุงพระศาสนาดังได้กล่าวมาแล้ว ส่วนทางเสียนั้นก็ได้บังเกิดตามมาด้วย คือคฤหัสถ์ผู้เคารพนบนอบและบำรุงผู้ที่บวชด้วยปัจจัยทั้ง ๔ นั้น มิได้เลือกบุคคลที่ควรเคารพ หรือมิควรถือว่าสักแต่นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์แล้วก็เคารพ และบำรุงเสมอกันหมด การเคารพและบำรุงโดยมิได้เลือกเช่นนี้ย่อมเป็นสาเหตุให้เกิดผลร้าย คือเกิดมีคนที่เกียจคร้านเข้ามาบวชในพระศาสนา โดยรู้สึกว่าหากินได้ง่ายกว่าการเป็น

ฆราวาส เพราะไม่ต้องทำอะไรนอกจากโกนหัวกับนุ่งผ้าเหลืองเท่านั้น แล้วก็ได้รับความเคารพนบนอบได้มีข้าวกินอิ่มท้องได้มีผ้านุ่งห่ม ได้มีเรือนพักอาศัย ได้มีหยูกยาพอที่จะใช้รักษาโรคภัยไข้เจ็บ คนที่เข้าไปบวชเพราะเกียจคร้านเกินไป ที่จะคงเป็นคฤหัสถ์เช่นนี้มีเป็นอันมาก ก็เพราะคฤหัสถ์โดยมากมักบำรุงเท่ากับผู้มีความตั้งใจดีแท้จริง ที่มุ่งบำเพ็ญเนกขัมบารมีแท้จริง ศาสนาจึงกลายเป็นที่อาศัยของผู้ที่ปรารถนาเอาเปรียบเพื่อนมนุษย์ โดยรับความบำรุงจากเพื่อนมนุษย์แต่ฝ่ายเดียว ตนไม่ต้องขวนขวายออกกำลังกาย หรือความคิดเพื่อทำประโยชน์ตอบแทนเลย นอกจากคนเกียจคร้านแล้ว ยังมีคนที่ร้ายกว่านี้อีกจำพวกหนึ่ง คือพวกที่แท้จริงเป็นผู้มีใจทุจริต คิดหากินโดยทางฉ้อโกงหรือแม้ขโมยเพื่อนบ้าน ซึ่งถ้าแม้จะทำการทุจริตในขณะที่เป็นคนธรรมดาอยู่ก็ไม่ถนัด จึงเอาผ้ากาสาวพัสตร์หุ้มห่อตัวเพื่อปลอมตัวเป็นพระภิกษุ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป แล้วทำการทุจริตต่าง ๆ ได้สะดวก โดยอาศัยความนิยมนับถือแห่งชนทั้งหลาย อันมีอยู่ในผู้ทรงผ้ากาสาวพัสตร์ คนจำพวกนี้แท้จริงควรจะนับว่าเป็นคนร้ายอย่างฉกรรจ์ เพราะนอกจากเป็นคนลักเพศแล้ว ยังจัดได้ว่าเป็นผู้ทำลายพระศาสนา พาให้คนคลายความนิยมในพระภิกษุซึ่งปฏิบัติดีนั้นไปด้วย ทั้งเป็นผู้ที่เปิดช่องให้ผู้อื่นซึ่งมิได้ถือพระพุทธศาสนา ได้มีโอกาส

พูดจาแคะได้ ติเตียนพระพุทธศาสนาของเราได้ถนัด ทำให้เป็นที่เสื่อมเสียทั่วไป ไม่จำเพาะแต่ในส่วนพระพุทธศาสนา ทั้งยังเป็นที่เสื่อมเสียเกียรติยศแห่งคนไทย— ที่นิยมเคารพนับถือและทำนุบำรุงคนที่ประพฤติชั่วหลอกลวงโลกเช่นนี้ แท้จริงพวกที่ขโมยเพศ คือเอาผ้าเหลืองไปเป็นเครื่องห่มกันตัวและปกปิดความชั่วเช่นกล่าวแล้วนั้น ควรนับว่าเป็นผู้ร้ายอย่างชั่วช้า หาควรที่จะกรุณาปราณีอย่างใดไม่ เพราะเป็นผู้ที่มิได้ทำคุณประโยชน์แต่อย่างใด คงมีแต่โทษร้ายเท่านั้น เพราะฉะนั้น คฤหัสถ์ที่หลงบำรุงคนจำพวกนี้ก็เหมือนอุดหนุนโจรให้ปล้นพระศาสนา และอุดหนุนผู้ร้ายที่ทำลายเกียรติคุณของชาติ

เมื่อแลเห็นโทษแห่งการบำรุงคนนุ่งห่มเหลือง โดยไม่เลือกหน้าเช่นนี้แล้ว จึงจำจะต้องกล่าวว่า แท้จริงการที่ผู้ประพฤติบกพร่องในหน้าที่แห่งภิกษุยังคงมีอยู่ได้นั้น ต้องนับว่าเป็นความผิดของเราทั้งหลายผู้เป็นคฤหัสถ์ ส่วนยาที่จะแก้นั้น แท้จริงเราทั้งหลายก็มีอยู่ในมือของเราเองแล้ว แต่หากไม่ใช้ยานั้นเท่านั้น

ยาที่กล่าวนี้คือ การเลือกเคารพ เลือกบำรุงแต่ผู้ที่ควรเคารพและบำรุง กล่าวคือ **เคารพและบำรุงแต่จำเพาะพระภิกษุผู้ปฏิบัติควรแก่หน้าที่แห่งพระภิกษุ ตามที่สมเด็จพระบรมศาสดาจารย์ของเราทั้งหลาย ได้ทรงตั้งพระหฤทัยไว้ให้กระทำ** กล่าวคือ :—

๑. เป็นผู้ที่ได้ตั้งใจในทางเนกขัม ละฆราวาสวิสัยทิ้งบ้านเรือนและสมบัติ เพื่อจะได้กระทำประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์

๒. เป็นผู้ตั้งใจอุตส่าห์เล่าเรียนพระธรรมวินัย เพื่อให้ยืนยงคงอยู่ได้ มิให้เสื่อมทราม

๓. เป็นผู้สั่งสอนชักจูงใจประชาชน ให้ประพฤติสัมมาจารีตั้งอยู่ในศิลธรรม รักษาความสุจริต ละเว้นทุจริต เพื่อจะได้ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

๔. เป็นผู้ที่ประพฤติตนดีงาม เป็นตัวอย่างแก่สามัญชน

๕. เป็นผู้ที่ไม่เอาเปรียบเพื่อนบ้าน ไม่ใช่คอยแต่นั่งรับความบำรุงเปล่า ๆ แล้วไม่ทำประโยชน์ตอบแทนเขา

ผู้ที่ประพฤติพร้อมด้วยองค์ ๕ เช่นนี้ จึงจะเป็นผู้ที่สมควรได้รับความเคารพนับถือ และการทำนุบำรุงจากเราทั้งหลายผู้เป็นอุบาสก และถ้าเราทั้งหลายพร้อมใจกันตั้งใจเสียว่าถ้าใครไม่มีลักษณะบริบูรณ์ ๕ สถาน คือไม่เป็นพระภิกษุอย่างเคร่งครัดดีจริง ๆ แล้ว จะไม่ได้รับความเคารพ หรือการทำนุบำรุงของเราทั้งหลาย ฉะนั้น เชื่อว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่พระศาสนาเป็นอันมาก ส่วนคนจำพวกที่เข้าไปบวชอยู่เพราะเกียจคร้านนั้น เมื่อรู้สึกว่าการที่เป็นพระภิกษุก็จะต้องมีงานทำหนักอยู่บ้างแล้ว ก็จะต้องเลือกเอาใน ๒ อย่าง คือต้องพยายามขยันทำหน้าที่แห่งพระภิกษุ หรือเมื่อไม่สามารถจะทำหน้าที่แห่งพระภิกษุ

ให้บริบูรณ์ได้ ก็จะได้สึกไปเสีย ส่วนพวกที่เอาผ้าเหลืองห่อกาย เป็นเครื่องกำบังเพื่อหากินโดยทางทุจริตนั้น เมื่อรู้สึกว่าการนุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์อย่างเดียว ไม่เป็นเครื่องคุ้มตัวได้แล้ว ก็จะได้หลีกเลี่ยงไป ให้พ้นหมู่ซึ่งตนเข้าไปปลอมตัวอยู่

นี้แหละเป็นกิจที่ ๑ ซึ่งชาวเราผู้ถือพระพุทธศาสนา ควรจะกระทำ เพื่อรักษาพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนต่อไป **"และถ้าเราทั้งหลายนัดกันทำเช่นเดียวกันให้หมด ในไม่ช้าคงจะได้เห็นผลอันดีเป็นแน่แท้"**

(บทความนี้คัดมาจากพระราชนิพนธ์เทศนาเสือป่า กัณฑ์ที่ ๙ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแสดง ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ พระราชนิพนธ์บทนี้ไม่ค่อยมีผู้กล้านำออกเผยแพร่ เพราะเกรงกันว่าจะกระทบกระเทือนใจพวกนักบวช การกลัวกันเช่นนี้เป็นการเห็นแก่ตัวจัด โดยยอมให้สถานการณ์ด้านศาสนาทรุดโทรมลงไปทุกที ๆ ขนาดนักบวชส่วนมากกล้าทำผิดทุกอย่างที่ชาวบ้านเขาทำกันแล้ว ถ้าปล่อยกันอย่างนี้ไม่มีการเตือนสติกันเสียบ้าง สงฆ์ก็จะกลายเป็นสถาบันที่ล้าหลังที่สุดในเมืองไทย และจะต้องถูกทำลายโดยพวกคอมมูนิสต์ที่ไม่สนใจในศาสนา เพราะเขาคงไม่สามารถทนดูการประพฤติชั่วของคนที่เอาศาสนาขึ้นบังหน้าหาประโยชน์เข้าตัว เขาจะเห็นไปว่านักบวชก็คือกาฝากของสังคม ฉะนั้น นักบวชใดไม่พอใจในบทความเช่นนี้ ผู้นั้นคืออลัชชี และจะเป็นผู้บ่อนทำลายพระพุทธศาสนาทางอ้อม จะเป็นผู้ที่กำลังชักศึกเข้าเมืองชักศัตรูเข้าบ้าน ผู้ที่รักพุทธศาสนาทั้งหลายควรตั้งข้อสังเกตไว้)

คำนำเดิม

พระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ ๖ นี้ ถึงแม้ว่าจะได้ทรงแสดงไว้เมื่อ ๔๕ ปีมาแล้ว และมุ่งสอนพุทธศาสนิกชนก็ตาม แต่ก็เป็นคำสอนที่คนทั่วไปไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด ควรสนใจปฏิบัติตาม เพราะแม้ทุกวันนี้พระราชดำรัสที่ว่า *"พระภิกษุผู้มีหน้าที่ประกาศพระพุทโธวาท จะต้องอยู่ในสัมมาปฏิบัติ โดยอาการเคร่งครัดจริงใจ แต่ที่จริงพระภิกษุซึ่งครองกาสาวพัสตร์ในเวลานี้ มีที่ปฏิบัติทรามอยู่นั้นเป็นอันมาก"* ก็ยังเป็นความจริงอยู่ และจริงหนักยิ่งขึ้นทุกที โดยคณะสงฆ์หรือทางราชการไม่สามารถทำการกำราบได้ ดังที่ปรากฏตามข่าวหนังสือพิมพ์เกือบแทบทุกเดือนหรือที่ชาวบ้านรู้ๆ กันอยู่ จนทางราชการสั่งห้ามมิให้หนังสือพิมพ์ลงเป็นข่าว แต่ก็เป็นที่เศร้าสลดและสะเทือนใจแก่ผู้รู้ผู้เห็น

ฉะนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ผู้หวังก่อกู้ศาสนาของตน ๆ ในอันที่จะเลือกบำรุงแต่นักบวชที่ดี และเลิกเชิดชูนักบวชปลอม องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา ฯ จึงได้รวบรวมเอาถ้อยคำที่ออกจากพระโอษฐ์ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งมีหลักฐานปรากฏอยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎกทั้งฝ่ายหินยานและมหายาน มาย่อให้สั้นลง มีขนาดพอเหมาะที่จะเป็นหนังสือคู่มือของศาสนิกชน สำหรับใช้ตรวจสอบดูว่านักบวชคนใดเป็นนักบวชแท้

หรือนักบวชเทียม ถึงแม้พระพุทธพจน์จะหมายถึงพระภิกษุในพระพุทธศาสนาก็ตาม แต่ก็น่าจะนำไปใช้เป็นหลักเกณฑ์พิจารณานักบวชในศาสนาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะในสมัยนี้ พวกอลัชชี พวกมิจฉาทิฏฐิ และพวกมิจฉาชีพที่ส่งเสริมศาสนาผีกำลังมีอิทธิพล คอยต่อต้านและประณามพระภิกษุหรือฆราวาสผู้มุ่งประกาศโลกุตตรธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าเป็นผู้ทำลายพระพุทธศาสนา ย่ำยีภิกษุสงฆ์องค์เจ้า และเหยียดหยามประชาชนคนทั้งประเทศ ดังกรณีที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สารเสรี และบางกอกไทม์ โฆษณาโจมตีหนังสือที่มีชื่อว่า "ความงมงาย" ซึ่งมีบทความของท่านพุทธทาส ท่านปัญญานันทะ ฯลฯ อันเป็นเหตุให้องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาฯ ต้องออกหนังสือใหม่อีกเล่มหนึ่ง คือเล่มนี้ เพื่อให้ผู้มีปัญญาพิจารณาเอาเองว่าใครเป็นฝ่ายเจตนาดี และเจตนาร้ายต่อพระพุทธศาสนา หรือประชาชน แล้วจะได้ช่วยกันปราบพวกที่เป็นฝ่ายอธรรมเสียตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปอย่างจริงจังกันเสียที

หากผู้ใดยังเห็นว่าหนังสือเล่มนี้จะทำลายพุทธศาสนา ย่ำยีภิกษุสงฆ์ และเหยียดหยามประชาชนคนไทยทั้งประเทศอีก ก็เชิญคัดค้านหรือประณามสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า และล้นเกล้าล้นกระหม่อมรัชกาลที่ ๖ เถิด หากท่านผู้ใดเห็นว่า คำแปลภาษาไทยจากพระบาลีนี้ผิด ก็โปรดทักท้วงไปยังคณะธรรมทาน

ไชยา เพราะองค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาฯ คัดลอกคำแปลมาจากหนังสือ "ขุมทรัพย์จากพระโอษฐ์" ของคณะธรรมทาน เปลี่ยนคำยากบางคำที่สามัญชนไม่เข้าใจให้เป็นคำง่าย ๆ แล้วจัดพิมพ์เผยแผ่แก่ปัญญาชน เพื่อปกป้องและฟื้นฟูพระพุทธศาสนาตามพระราชประสงค์ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระมหาธีรราชเจ้า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

อย่างไรก็ตาม เชื่อแน่ว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นที่ถูกใจของสาธุชนที่มีเจตนาดีต่อพระพุทธศาสนา และคงจะได้รับการสนับสนุนจากภิกษุผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เพราะหนังสือเล่มนี้ไม่แต่จะทำให้นักบวชที่ชั่ว ๆ ไม่ต้องไปตกนรก แต่ยังช่วยให้ภิกษุที่ดี ๆ ได้บรรลุมรรคผลนิพพานง่ายขึ้นอีกด้วย พระภิกษุองค์ใดใช้หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือในการประพฤติพรหมจรรย์แล้ว การบวชของท่านก็จะได้บุญกุศลอันมหาศาลอย่างแน่นอน จึงใคร่ขอให้พุทธบริษัททั้งหลายได้อ่านและได้ช่วยเผยแพร่ให้รู้โดยทั่วถึงกัน

บุ่น จงประเสริฐ

องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๐๒

การบำรุงพุทธศาสนา

โดย

พุทธทาสภิกขุ

การบำรุงพระศาสนา ก็คือการทำให้พระศาสนามั่นคงเจริญ เป็นที่พึ่งแก่สัตว์ทั้งหลายได้จริง แต่ก็มีปัญหาว่าจะต้องทำอย่างไร เท่าที่เห็นกันอยู่ในบัดนี้ก็พอที่จะกล่าวได้ว่า คือประพฤติปฏิบัติธรรมในพระศาสนาที่เป็นส่วนของตนให้ดียิ่งขึ้นไป อีกอย่างหนึ่งก็คือช่วยเหลือผู้อื่น หรือช่วยเหลือกิจการของพระศาสนา เช่นบำรุงวัดวาอาราม เลี้ยงพระสงฆ์ ฯลฯ ดังที่กระทำกันอยู่แล้ว

แต่เมื่อดูตามพระพุทธภาษิต ที่พระพุทธองค์เคยตรัสไว้ในสมัยที่ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่นั้น ค้นไม่ค่อยจะพบ หาไม่ค่อยจะพบในดำรัสว่า "พวกเธอจงช่วยกันบำรุงพระศาสนา จงช่วยกันเลี้ยงพระเลี้ยงเณร ช่วยกันบำรุงวัดวาอาราม" มีแต่พระพุทธดำรัสที่ว่า *"เธอจงเป็นผู้ไม่ประมาท จงปฏิบัติธรรมะ ทำตนให้หลุดพ้นจากความทุกข์โดยเร็วเถิด"* อย่างนี้มีมากและมีอยู่ทั่วไป ที่นี้อย่างไรจะเป็นการบำรุงพระศาสนาอย่างแท้จริง ? คำตอบง่าย ๆ ก็น่าจะเป็นไปในทำนองว่า **ถ้ามัวแต่ยุคนอื่นให้ปฏิบัติ แต่ตนเองไม่ปฏิบัติแล้ว ก็คงจะไม่มีการปฏิบัติอะไรในพระศาสนานี้เป็นแน่** เพราะมัวแต่ยุคนอื่น ส่งเสริมคนอื่น

บำรุงคนอื่น จนกระทั่งการบำรุงส่งเสริมนั้นมันมากเกินไปจนเฟ้อ หรือเลยเถิด กลายเป็นโทษไปเสียก็มี

อีกอย่างหนึ่งมันตรงกันข้าม คือว่าอย่าไปมัวยุคนอื่น อย่ามัวกระตุ้นคนอื่น ส่งเสริมคนอื่นอยู่เลย แต่จงตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติแต่ละคน ๆ ให้ดีที่สุด ผลมันก็คือมีการปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา และได้รับผลของการปฏิบัตินั้นโดยสมควรแก่การปฏิบัติอยู่ในที่ทุกหนทุกแห่ง **เมื่อมีการปฏิบัติอยู่อย่างนี้ และมีผลของการปฏิบัติอยู่อย่างนี้ ก็เรียกว่าศาสนาตัวแท้นั้นได้มีอยู่จริง และศาสนาตัวแท้นั้นได้เจริญรุ่งเรืองอยู่จริง** มิใช่รุ่งเรืองอยู่แต่เพียงเปลือกนอก ที่สวยสล้างไปด้วยวัดวาอาราม หรือพระสงฆ์ ซึ่งเป็นเพียงส่วนภายนอก แต่ส่วนภายในนั้นไม่ค่อยจะมีอะไร เพราะมัวแต่เลี้ยงกันอย่างเลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ เลี้ยงกันตะพึดไป อย่างนี้มันก็เป็นความจริงแต่ภายนอก

การบำรุงพระศาสนาอย่างที่ทำกันอยู่ตามธรรมดานั้น ก็คือการช่วยเหลือภิกษุสามเณรให้ได้เป็นอยู่โดยสะดวกสบาย ให้มีวัดวาอารามเกิดขึ้นเป็นปึกแผ่นตามที่ตัวอยากจะให้มี อย่างนี้ก็เรียกว่าเป็นการบำรุงพระศาสนาที่ผิวเปลือก ไม่มีใครที่สนใจจะปฏิบัติธรรม ไม่มีใครสนใจที่จะรับเอาคำสั่งสอนนั้นมาปฏิบัติ มัวแต่เลี้ยงพระหรือสร้างเสนาสนะ ซึ่งรวมความแล้วก็คือให้พระเณรได้กินดีอยู่ดี แต่แล้วก็ไม่สนใจว่าตัวแท้ของพระศาสนา

นั้นคืออะไร ไม่สนใจที่จะเข้าไปไต่ถามว่าธรรมะนั้นเป็นอย่างไร และจะปฏิบัติอย่างไร เพราะมานอนใจเสียว่าได้บำรุงพระศาสนาเป็นอย่างดีแล้ว ได้บุญกุศลจนเหลือเฟือแล้ว จะต้องการอะไรอีกเล่า นี่แหละคือการบำรุงพระศาสนาชนิดที่ถ้าจะเปรียบกันให้ดีแล้ว ก็เหมือนกับการ **เลี้ยงไก่ไว้ไข่ให้สุนัขกิน**

ถ้าจะมีใคร สักคนหนึ่งอุตส่าห์เลี้ยงไก่ไว้อย่างมากมายและด้วยความยากลำบาก ครั้นไก่ไข่ออกมาแล้วก็ไม่ได้สนใจ เมื่อเขาไม่สนใจสุนัขมันก็กิน เรื่องมันก็กลายเป็นว่าเลี้ยงไก่ไว้ไข่ให้สุนัขกิน มันจะมีประโยชน์อะไรที่ตรงไหน มากน้อยสักเท่าใด ลองไปนึกไปคิดดูให้ดี ๆ การเลี้ยงไก่แล้วเก็บเอาไข่ไปกินไปขายนั้นมันเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย แต่ไก่คือศาสนานี้มันมองไม่เห็นตัว ไม่รู้ว่ามันมาไข่ออกไว้ที่ไหนและเมื่อไร เพียงแต่ว่าคนเขาถือเป็นธรรมเนียมประเพณีว่าให้บำรุงพระศาสนาแล้วก็ได้บุญ นี้จะไปโทษคนที่ว่าคนแรกก็ไม่ได้ เพราะคนทีหลังมันไม่ฟังให้ดี การบำรุงพระศาสนานั้นหมายความว่าจะต้องทำให้ถูกวิธี ให้ครบถ้วนทุกอย่างทุกประการในสิ่งที่ควรจะกระทำ

ยกตัวอย่างที่ตึกสงฆ์อาพาธเป็นที่แจกจ่ายให้ทานยาของเราที่มีอยู่ในสวนโมกข์นี้ จะต้องมีตัวโรงเรือนที่ใช้เป็นโรงพยาบาล จะต้องมีหมอทำหน้าที่ที่นั่น แล้วก็จะต้องมียาตลอดถึงเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับการให้ยา รวมกันเป็นสามอย่างมันจึงจะทำ

ให้สำเร็จประโยชน์แก่การรักษาโรค ถ้ามีแต่โรงพยาบาลเฉย ๆ ไม่มีหมอหรือไม่มียา มันจะได้ประโยชน์อะไร

ทีนี้ถ้าสมมติว่า **เรามีกันแต่วัดวาอารามเฉย ๆ ไม่มีพระแท้ที่เป็นเหมือนหมอ ไม่มีธรรมะแท้ที่เป็นเหมือนยา มันก็ไม่มีประโยชน์อะไร** ทั้ง ๆ ที่เรามีวัดวาอาราม มีพระภิกษุสามเณรเกลื่อนไปหมด แต่ไม่มีพระธรรม อันหมายถึงความรู้ที่ถูกต้องและการปฏิบัติอย่างถูกต้อง จนได้รับผลตามสมควรแก่การปฏิบัตินั้น ๆ ดังนั้นเราจะต้องมีวัดวาอารามที่ดี จะต้องมีภิกษุสามเณรที่ดี จะต้องมีธรรมะคือการศึกษาเล่าเรียน การประพฤติปฏิบัติ และการได้ผลของการปฏิบัติ มันจึงจะเรียกว่ามีครบถ้วนถูกต้องและสำเร็จประโยชน์ คือมีพระศาสนาที่แท้จริง

ว่ากันโดยที่แท้แล้ว **ศาสนาที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ตัวธรรมะ ไม่ได้อยู่ที่ตัววัดวาอารามหรือตัวภิกษุสามเณร** ตัวศาสนานั้นท่านจำแนกไว้เป็นสามอย่าง คือ **ปริยัติศาสนา** (หมายถึงความรู้) **ปฏิบตศาสนา** (หมายถึงการปฏิบัติธรรม) **ปฏิเวธศาสนา** (หมายถึงผลของการปฏิบัติ คือมรรคผลนิพพาน) ต่อเมื่อมีครบทั้งสามอย่างนี้แล้ว จึงจะเรียกว่ามีพระธรรม หรือมีพระศาสนา **ลำพังแต่มีวัดวาอาราม หรือมีพระภิกษุสามเณรเกลื่อนไปหมดนั้น มันมีแต่เปลือกของศาสนา ไม่มีเนื้อแท้ของศาสนา** แล้วคนก็มักบำรุงกันแต่ส่วนเปลือก ผลมันจึงเหมือนเลี้ยงไก่

ไว้ไข่ให้สุนัขกิน คนเลี้ยงไม่ได้รับประโยชน์อะไรจากการเลี้ยงไก่นั้น นอกจากความหวังอย่างละเมอ ๆ ลม ๆ แล้ง ๆ ไปว่าได้ทำบุญเป็นอันมากแล้ว ตายไปก็จะได้ไปสวรรค์เท่านั้น

การบำรุงพระศาสนาที่ถูกต้องนั้น **จะต้องบำรุงจนถึงกับว่ามีการปฏิบัติธรรมจนพ้นจากความทุกข์** คือมีสิ่งที่เรียกว่าธรรมหรือศาสนาเกิดขึ้นมาจริง ๆ มิได้มีแต่เพียงเปลือกนอก ตัวจริงของศาสนานั้นคือการดับทุกข์ ที่ไหนมีการดับทุกข์ ที่นั่นก็มีตัวศาสนา อยู่ที่บ้านก็ได้ อยู่ในป่าก็ได้ ตามถ้ำตามภูเขาก็ได้ ไม่ต้องมีวัดวาอารามอันสวยงามก็ได้ ไม่ต้องเฉพาะแต่พระเณร แม้ชาวบ้านถ้าปฏิบัติธรรมะแล้ว ก็มีศาสนาอยู่ที่บ้านด้วยเหมือนกัน เพราะเหตุว่า **ตัวศาสนานั้นมันอยู่ที่การดับทุกข์หรือการปฏิบัติเพื่อความดับทุกข์นั่นเอง** ดังนั้นถ้าจะบำรุงศาสนากันให้ถูกตัวจริงแล้ว ก็ต้องบำรุงให้เกิดการดับทุกข์ขึ้นมาจริง ๆ ตามที่พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสแล้วตรัสอีก และท่านได้ตรัสไว้เป็นคำสุดท้ายเมื่อจะปรินิพพานว่า "*ภิกษุทั้งหลาย ! เราเตือนพวกเธอว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวงมีความสิ้นไปและเสื่อมไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังประโยชน์ตนประโยชน์ผู้อื่นให้สำเร็จด้วยความไม่ประมาทเถิด*" นี้หมายความว่าพระพุทธเจ้าท่านทรงประสงค์ให้เป็นอยู่ด้วยความไม่ประมาท **เมื่อมีความไม่ประมาทแล้ว ก็ย่อมมีการกระทำที่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนและแก่ผู้**

อื่น เพราะว่าคำว่า "**ไม่ประมาท**" นี้ หมายความว่าไม่โง่ทำอะไรอย่างงมงาย ละเมอเพ้อฝันลมๆ แล้งๆ นี้อย่างหนึ่ง และหมายความว่าไม่ขี้เกียจ แต่ขยันขันแข็งในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน เมื่อรวมกันทั้งความฉลาดและความขยันขันแข็งดังนี้แล้ว สิ่งที่เราต้องการมันก็สำเร็จไปด้วยดี ในที่สุดก็มีศาสนาตัวจริง มีผู้ได้รับประโยชน์จากศาสนานั้น ไม่กลายเป็นการเลี้ยงไก่ไว้ไข่ให้สุนัขกินดังกล่าว

สำหรับสิ่งที่เรียกว่า **พระธรรมหรือศาสนานี้ มีไว้สำหรับเป็นที่พึ่งของชาวโลก ไม่ต้องการให้คนดีหนีโลกทิ้งโลกไปไหน** แต่ต้องการให้คนเป็นอยู่ในโลกอย่างมีประโยชน์และไม่มีความทุกข์ **เราจะต้องอยู่ในโลกนี้ในลักษณะที่มีประโยชน์ แต่ว่าการประพฤติประโยชน์นั้น ต้องไม่เป็นความทุกข์ด้วย** คนส่วนมากอยู่ในโลกด้วยความโง่เขลา ด้วยความประมาท เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัว มีความเห็นแก่ตัวจนมีความโลภความโกรธความหลง จึงมีความทุกข์ คือว่าถ้ามีอวิชชาโมหะมากแล้ว ทำอะไรก็จะทำไปในลักษณะที่มีความทุกข์ คือมีวิตกกังวล มีความยึดมั่นถือมั่นเต็มไปด้วยความโลภความโกรธความหลง การงานนั้นก็เป็นทุกข์ ยิ่งทำการงานมากก็ยิ่งมีความทุกข์มาก **แต่ว่าถ้าเขาเป็นคนมีศาสนาหรือมีธรรมะอยู่ในจิตใจ เป็นผู้มีจิตใจสะอาด สว่าง สงบ เป็นจิตที่ว่างจากความยึดมั่นแล้ว ก็จะ**

ทำการงานได้ดีไม่มีความทุกข์ และอยู่ในโลกด้วยชัยชนะ ไม่มีความพ่ายแพ้แก่วิสัยของชาวโลกหรือความทุกข์แต่ประการใด

เมื่อใดคนอยู่ในโลกด้วยการทำประโยชน์และไม่มีความทุกข์ดังนี้แล้ว นั่นแหละคือตัวศาสนาได้มีอยู่ในโลก คือมีประโยชน์เป็นที่พึ่งแก่โลก เราจงทำให้ธรรมะหรือศาสนามีอยู่ในโลก ทำคนให้ไม่มีความทุกข์ หรือทำการงานโดยไม่มีความทุกข์ ให้มากยิ่ง ๆ ขึ้นไปเถิด จะได้ชื่อว่าเป็นการบำรุงพระศาสนาอย่างถูกต้องแท้จริง มีพระศาสนาตัวจริงอยู่เกลื่อนไปหมด ไม่ว่าที่วัดหรือที่บ้าน ไม่ว่าในเมืองหรือในป่า เพราะเมื่อเขาเป็นคนไม่ประมาท ทำประโยชน์แก่ตนประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ดีด้วยความไม่ประมาทแล้ว นี้เรียกว่าเป็นการบำรุงพระศาสนา โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับพระหรือเณร สมัยนี้เรามีการเกี่ยวข้องกับพระเณรวัดวาอาราม และเรียกว่าเป็นการบำรุงพระศาสนา มันก็ถูกเหมือนกัน แต่ว่ามันยังไม่เป็นการถูกต้องทั้งหมด เพราะว่าการถูกต้องทั้งหมดนั้น เราจะต้องมีวัดวาอาราม จะต้องมีภิกษุสามเณร และจะต้องมีธรรมะให้ครบทั้งสามอย่าง นี่แหละเป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาดูให้ดี เราชอบบำรุงวัดวาอาราม เราชอบเลี้ยงพระเจ้าพระสงฆ์ นี้ดูจะทำกันเป็นอย่างมาก แต่ที่จะทำให้ธรรมะเจริญนั้น เรากลับไม่ทำ **การที่ทำให้ธรรมะเจริญนั่นแหละ คือการกินไข่ไก่** บางคนเลี้ยงไก่ไว้โดยไม่ได้กินไข่แล้วยังโง่เผลอไปกินขี้ไก่ อย่างนี้มันก็ยิ่ง

โง่ขึ้นไปอีก การบำรุงพระศาสนาจึงเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาดูกันเสียใหม่ การสร้างวัดการบำรุงวัดวาอารามก็มีอยู่ทั่วไป แต่คงจะไม่มากเท่ากับการบำรุงเลี้ยงภิกษุสามเณร ส่วนการบำรุงตัวธรรมะกล่าวคือการปฏิบัติธรรมะและการเผยแพร่ธรรมนั้น แทบจะหาไม่พบ เพราะมัวไปถือเสียว่ามันได้บุญมากตรงที่สร้างวัด บำรุงวัด เลี้ยงพระเลี้ยงเณรที่ทำกันอยู่อย่างเต็มที่ แล้วจะต้องทำอะไรอีกเล่า

คำว่าเลี้ยงพระเลี้ยงเณรนี้ คือการบำรุงภิกษุสามเณร แต่จะบำรุงกันสักเท่าไรนี้มันยังเป็นปัญหา ถ้าหากว่ามีการบำรุงภิกษุสามเณรอย่างถูกต้อง มันก็ยังเป็นพระเป็นเณร **จงเลี้ยงพระให้เป็นพระ อย่าเลี้ยงพระให้กลายเป็นหมู** ถ้าเลี้ยงให้พระกินดีอยู่ดีเกินไปโดยไม่ต้องทำอะไร มันก็กลายเป็นว่าเลี้ยงพระให้กลายเป็นหมู **บางทีก็เลี้ยงพระให้กลายเป็นม้า** คือให้ติดต่อสื่อสารเหมือนม้าใช้ **เช่นสำหรับเป็นพ่อสื่อแม่ชัก** โดยไปอ้อนวอนว่า "ท่านออกปากมาคำเดียวว่าพ่อหนุ่มคนนั้นดี เท่านี้เองเขาก็ให้ลูกสาว" ถ้าใครทำในลักษณะอย่างนี้ มันก็เหมือนกับเลี้ยงพระให้กลายเป็นม้า หรือบางทีก็ถึงกับว่าใช้ภิกษุสามเณรให้ทำประโยชน์ทางวัตถุแก่ตนอย่างซึ่ง ๆ หน้า อย่างนี้ก็มี อย่างนี้มันก็เท่ากับเลี้ยงพระให้กลายเป็นวัว เป็นควาย สำหรับใช้งาน หรือในที่สุด **เป็นนกเขา** ก็ได้ คือให้ขันเพราะๆ สำหรับให้

ทายกทายิกาสบายใจ ให้พูดอย่างนั้นอย่างนี้ ให้เบิกบานสำราญใจไปวันหนึ่งๆ แม้การเทศน์แสดงอานิสงส์อยู่บนธรรมมาสน์นี้ มันจะกลายเป็นนกเขาไปด้วยก็ได้ ถ้าไม่ระวังให้ดี

บางคนก็ **เลี้ยงพระให้กลายเป็นเทวดา** คือเมื่อบำรุงบำเรอกันมากเกินไป มันก็เหลิงเจิ้ง เอาแต่สนุกสนาน เล่นหัวไม่ต้องทำอะไร นอกจากเป็นอยู่อย่างสะดวกสบาย สนุกสนานกันทั้งนั้น นี้มันต่างกันจากเลี้ยงให้เป็นหมู เลี้ยงพระให้เป็นหมูนั้นก็คือเลี้ยงให้อ้วนให้พี ให้นอนอยู่เฉยๆ แต่เลี้ยงพระให้เป็นเทวดานั้น คือให้มันเล่นหัวกันสนุกสนาน เปิดวิทยุฟังเพลงกันอย่างสบายใจตลอดวันตลอดคืน แล้วมันจะดีขึ้นที่ตรงไหนในการที่จะเลี้ยงพระให้เป็นเทวดา

อีกอย่างหนึ่ง **อย่าเลี้ยงพระให้กลายเป็นยักษ์เป็นมาร** คนเราเมื่อเอาอกเอาใจกันหนักเข้า มันก็กลายเป็นคนเจ้าอารมณ์ ใครว่าอะไรไม่ได้ เป็นคนขี้โมโหโทโส ชาวบ้านเอาใจสมภารมากเข้า สมภารก็กลายเป็นคนขี้โมโห นี่แหละคือเลี้ยงพระให้กลายเป็นยักษ์เป็นมารใครตักเตือนว่ากล่าวไม่ได้

ทีนี้ จะได้พิจารณาดูกันต่อไปว่า เลี้ยงพระให้คงเป็นพระนี้มันเป็นอย่างไร ความเป็นพระนี้มีชื่อเรียกอย่างอื่นอีกหลายอย่าง เช่นภิกษุก็ได้ บรรพชิตก็ได้ ปะระทัตตูปะชีวีก็ได้ บรรดาถ้อย

คำทั้งหลายที่ได้กล่าวมานี้ มันบอกให้รู้ว่าความเป็นพระนั้นเป็นอย่างไร

คำว่า "พระ" หรือ "วร" นี้ มันแปลว่าประเสริฐ ประเสริฐตรงที่มีจิตใจสะอาด สว่าง สงบ หรืออย่างน้อยที่สุดก็กำลังประพฤติปฏิบัติอยู่เพื่อให้จิตใจมีความสะอาดสว่างสงบ มันจึงมีความประเสริฐ คือดีกว่าคนธรรมดาอยู่ที่ตรงนี้เอง คนธรรมดามีจิตใจสกปรก มืดมัว และเร่าร้อน มีกิเลสเกิดขึ้นมากเกินไปจนไม่ประเสริฐ **ส่วนพระที่ว่าประเสริฐนั้น ก็อยู่ที่ว่าท่านว่างจากกิเลส มีความสะอาด สว่าง สงบ อยู่ในจิตใจ จึงจัดไว้ในฐานะเป็นปูชนียบุคคล** คือเป็นผู้ที่บุคคลควรจะบูชา เพราะว่าท่านดีกว่าคนธรรมดา ฉะนั้นถ้าจะเลี้ยงพระให้เป็นพระ ก็จงช่วยเลี้ยงให้พระมีจิตใจอย่างนี้

ส่วนคำว่า "ภิกษุ" ตามตัวหนังสือแปลว่า "ผู้เห็นภัยในวัฏฏสงสารหรือในความทุกข์" **เมื่อเราต้องการจะเลี้ยงพระให้เป็นภิกษุ เราก็ต้องเลี้ยงพระนั้นให้เป็นผู้ที่สามารถมองเห็นว่าวัฏฏสงสารเป็นความทุกข์** น่าเบื่อหน่าย น่าเอือมระอา ควรจะหลุดพ้นออกไปเสีย ถ้าเราจะช่วยกันเลี้ยงพระให้เป็นหมู เป็นม้า เป็นวัว เป็นควาย เป็นนกเขา กันอยู่อย่างนี้ มันก็ไม่ใช่เลี้ยงพระให้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร ดังนั้นท่านจึงไม่เป็นภิกษุ

คำว่า "ภิกษุ" นี้ ยังแปลว่า "ผู้ขอ" แต่ว่ามันไม่เหมือนกับ

คนขอทาน ภิกษุนี้เพียงแต่ไปขออาหาร เพราะว่าตนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติอย่างสูงสุดเพื่อตนเองและเพื่อผู้อื่น ส่วนคนขอทานถือกะลาเที่ยวขออาหารหรือสตางค์อยู่ตามถนนนั้น เขาไม่ได้มีหน้าที่อย่างเดียวกับภิกษุ เขาไม่มีหน้าที่จะปฏิบัติธรรมเพื่อช่วยตนเองและผู้อื่น ที่เขาเที่ยวขอทานเพราะเขาไม่สามารถจะหาอาหารจากทางอื่นได้ ส่วนผู้ขอในแบบของภิกษุนี้ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติเต็มมือ ไม่มีโอกาสที่จะไปทำไร่ทำนาหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องด้วยตนเอง ต้องทำหน้าที่ชำระตนหรือชำระโลกให้บริสุทธิ์ ให้สะอาดให้หมดจากกิเลสและความทุกข์ ดังนั้นจึงถือบาตรไปแสดงตัวว่าต้องการอาหารเพียงเพื่อประทังชีวิต แล้วจะได้ทำหน้าที่ของตนตลอดเวลา ไม่ใช่ไปบิณฑบาตมาฉัน แล้วก็นอนเปิดวิทยุฟังเพลง อย่างนี้มันไม่ใช่ภิกษุ และจะกลายเป็นผู้ที่โกหกหลอกลวงยิ่งกว่าคนขอทานตามข้างถนนเสียด้วยซ้ำไป ส่วน "ภิกษุ" ที่แปลว่า ผู้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร จะต้องรีบปฏิบัติเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์ในวัฏฏสงสาร พวกเราจงเลี้ยงพระให้เป็นภิกษุอย่างนี้ มันก็จะมีประโยชน์ มีบุญมีกุศล

"ปะระทัตตูปะชีวี" หมายถึงความเป็นอยู่ของภิกษุ แปลว่า ผู้มีชีวิตอยู่ด้วยของที่ผู้อื่นให้ คำนี้มีความหมายกว้าง คนขอทานก็มีชีวิตอยู่ด้วยของที่ผู้อื่นให้ พวกเปรตก็มีชีวิตอยู่ด้วยส่วนบุญกุศลหรือของที่ผู้อื่นให้ และพวกพระก็เป็นปะระทัตตูปะชีวีด้วย

เหมือนกัน แต่น้ำหนักมันไม่เหมือนกันหรือไม่เท่ากัน ภิกษุประพฤติธรรมเพื่อปลดเปลื้องตัวเองและผู้อื่นจากกองทุกข์ จนไม่มีเวลาทำอาหารกินเอง จึงต้องกินอาหารที่ผู้อื่นให้ เพราะฉะนั้น **ภิกษุจึงจำเป็นที่จะต้องประพฤติตนให้เหมาะสมกับอาหารที่ทายกทายิกาเขาได้ให้มาจริง ๆ ถ้าประพฤติตนไม่สมกันหรือไม่คุ้มกันแล้ว ก็จะต้องเข้าลักษณะเป็นคนขอทานข้างถนน** หรือว่าเป็นเปรต หรือจะต้องตกนรกไปในที่สุด เพราะเป็นคนคดโกงหลอกลวง อ้างอาชีพของภิกษุมาบังหน้า แล้วมีความเป็นอยู่อย่างคนหลอกลวง ไม่ประพฤติปฏิบัติหน้าที่ของตน

ทำไมภิกษุจึงมีโอกาสหลอกลวงได้มากถึงอย่างนี้? นี่ก็เพราะว่าความโง่เง่า หลับหูหลับตา ของทายกทายิกาผู้เลี้ยงพระนั่นเอง ที่ไม่เลี้ยงพระให้เป็นพระ ให้เป็นภิกษุอย่างถูกต้อง แต่เลี้ยงให้เป็นหมูบ้าง เป็นม้าบ้าง เป็นวัวเป็นควายบ้าง เป็นนกเขาบ้าง เป็นเทวดาบ้าง เป็นยักษ์มารบ้าง ทั้งนี้ก็เพราะไม่เอาใจใส่ว่าตัวศาสนาแท้นั้นอยู่ที่ไหน หรือว่าตัวความเป็นพระนั้นมันอยู่ที่ไหน ทำเพ้อ ๆ ไปอย่างไม่ระมัดระวัง ตั้งใจว่าจะปลูกตะไคร้มันก็กลายเป็นหญ้าคา เพราะว่าไม่ดูให้ดี ไม่เลือกพันธุ์ตะไคร้ให้ดี ไปคว้าโน่นคว้านี่เอามาปลูก ปลูกจำปามันก็ออกดอกมาเป็นดอกอุตพิต ที่หนักไปกว่านี้อีกก็คือ เลี้ยงพระ

ไว้เพื่อจะได้เป็นลูกเขยหรือหลานเขยของตัว อย่างนี้ก็ยังมี (ได้ยินเขาเล่าให้ฟังอยู่บ่อยๆ) แล้วจะไปโทษใครที่ไหน

ที่พูดมานี้ มันยังเป็นการบำรุงพระศาสนา โดยยุให้คนอื่นทำ ตัวเองไม่ทำ เพราะถือเสียว่าได้บุญพอแล้ว บุญนั้นคืออะไร? บุญนั้นคือความอิ่มใจ ความพอใจว่าตนมากไปด้วยบุญ ตายแล้วก็ไม่ต้องตกนรก จะได้ไปอยู่ในสวรรค์วิมาน ถ้าเขาต้องการเพียงความอิ่มใจ มันก็คงจะได้บ้าง ถ้าไม่ได้อย่างแท้จริงก็ได้อย่างปลอมๆ ซึ่งก็พอจะทำให้สบายใจได้เหมือนกัน เช่นเรามีเงินปลอมมากๆ ถ้าเราไม่รู้ว่ามันปลอมเราก็สบายใจได้เหมือนกัน แต่แล้วสักวันหนึ่งมันก็จะปรากฏออกมาว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลย

ถ้าเราคิดว่าจะได้เกิดในสวรรค์เป็นการเพียงพอแล้ว นี้มันมีทางที่จะล้มละลายได้ถึง ๒ แง่ คือถ้ามันเป็นเรื่องสวรรค์ของความหลอกลวง เขาหลอกให้ทำ มันก็เป็นสวรรค์ปลอมเหมือนกับคนมีเงินปลอม ทีนี้ถ้าสมมติว่ามีสวรรค์จริง มันก็ยิ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นถือมั่น ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความมัวเมา ความโง่ ความประมาทยิ่งขึ้นไปอีก พูดกันตรงๆ ก็ว่า **พวกเทวดานั้นมีความประมาทมากกว่าพวกมนุษย์** ในโลกของเทวดานั้นเต็มไปด้วยการเล่นหัวสนุกสนาน เหมือนที่บอกไว้ว่า อย่าเลี้ยงพระให้กลายเป็นเทวดาเลย

คำว่าเทวโลกนั้น หมายถึงสถานที่ที่เต็มไปด้วยบุคคลที่เอา

แต่เล่นแต่หวัว มีกิเลสมาก มีความประมาทมาก ถ้าโลกเทวดามันมีอะไรดีแล้ว พระพุทธเจ้าก็จะต้องไปเกิด และเกิดเป็นพระพุทธเจ้าในโลกเทวดา ทำไมท่านจะต้องมาเกิดในมนุษย์โลก เรื่องนี้มันก็มีคำอธิบายชัดเจนอยู่ในพระคัมภีร์แล้ว ว่าข้อที่พระพุทธ-เจ้าไม่ไปเกิดเป็นพระพุทธเจ้าในเทวโลกนั้น ก็เพราะในเทวโลกมันเต็มไปด้วยความหลอกลวง มันเต็มไปด้วยความเล่นหวัวสนุกสนาน ไม่เอาจริงเอาจังอะไรกันเลย ไม่สนใจกับเรื่องความเกิดความแก่ความเจ็บความตายกันเสียเลย ส่วนในมนุษย์โลกนี้มันมีความเกิดความแก่ความเจ็บความตายปรากฏอยู่ มันมีความเหน็ดเหนื่อยเหงื่อไหลไคลย้อยปรากฏ มันมีอะไร ๆ ที่ทำให้เกิดความไม่ประมาท เหมาะสมที่จะบรรลุธรรมหรือตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงต้องมาเกิดในมนุษย์โลก เพื่อความเป็นพระพุทธเจ้า

นี่เป็นคำตอบที่จะช่วยอธิบายให้เข้าใจได้ว่า เรื่องสวรรค์กับเรื่องมรรคผลนิพพานนั้นไม่ใช่เรื่องเดียวกัน เรื่องมรรคผลนิพพานนั้นเป็นไปเพื่อดับกิเลสและดับทุกข์ ส่วนเรื่องสวรรค์นั้นเป็นไปเพื่อให้มัวเมาในกิเลสหรือในกองทุกข์ มันเป็นคนละเรื่องอย่างตรงกันข้ามดังนี้ ถ้าทายกทายิกาคนใดจะเลี้ยงพระบำรุงศาสนาเพื่อเอาสวรรค์แล้ว ก็จงคิดดูให้ดีเถิด ถ้าได้สวรรค์จริงมัน

ก็มีโทษ ถ้าได้สวรรค์ปลอมมันก็ร้ายยิ่งไปกว่าอีก มันไม่มีอะไรที่น่าไว้ใจหรือน่าเย็นอกเย็นใจที่ตรงไหน

ปัญหาสำคัญมันอยู่ตรงที่ว่า จะทำให้ความไม่ประมาทเกิดขึ้นได้อย่างไร แล้วทำให้เกิดการปฏิบัติในศีล สมาธิ ปัญญา ได้อย่างไร แล้วจะให้บรรลุมรรคผลนิพพานกันได้อย่างไร นั้นแหละคือจุดหมายที่เกี่ยวกับการบำรุงพระศาสนา การบำรุงภิกษุสามเณรหรือวัดวาอารามนั้น สรุปความได้ว่า ในการบำรุงพระศาสนานั้น ถ้าจะบำรุงให้ถูกตัวศาสนาจริงๆ แล้ว ก็คือตัวเองรีบปฏิบัติธรรมะให้ถูกตรงเสียโดยเร็ว นั้นคือการบำรุงพระศาสนาที่ถูกต้องและรวดเร็ว ส่วนที่จะไปเลี้ยงคนอื่นไปบำรุงคนอื่นไปยุคนอื่นไปส่งเสริมคนอื่น มันยังไม่แน่ว่าจะเป็นการบำรุงศาสนา อาจจะมีข้อแก้ตัวว่าเราทำไม่ได้ให้คนอื่นที่เขาทำได้ทำไปก่อน อย่างนั้นมันก็ถูก แต่ว่าถ้าเราตกอยู่ในความงมงายโง่เขลาแล้ว ก็จะกลายเป็นเหยื่อของคนหลอกลวงโดยไม่ต้องสงสัยเลย เพราะกว่าปู่ย่าตายายพูดไว้เสมอว่าคนโง่ย่อมเป็นเหยื่อของคนโกงหรือคนฉลาดแกมโกง เขาพร้อมที่จะหลอกลวงคนอื่นได้ทุกเมื่อ ในการบำรุงศาสนานี้ก็เหมือนกัน ระวังให้เป็นการบำรุงบุคคลผู้มีความซื่อสัตย์ มีสติปัญญา มีความบริสุทธิ์สะอาด มีเจตนาบวชโดยบริสุทธิ์ ฯลฯ จึงจะเป็นพระสงฆ์

ที่เราควรบำรุง เพราะเป็นผู้ปฏิบัติดีเป็นผู้ปฏิบัติตรง เป็นผู้ปฏิบัติชอบ เป็นผู้ปฏิบัติสมควรแก่ธรรม เหมือนกับที่เราสวดกันอยู่ทุกวันว่า "*สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ*" สงฆ์สาวกของผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติดี "*อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ*" สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติตรง "*ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ*" สงฆ์สาวกของผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติธรรม คือปฏิบัติถูกต้องสมควรแก่ธรรม "*สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ*" สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติสมควรต่อหน้าที่การงานของตน และปฏิบัติสมควรแก่การกราบไหว้ของมหาชน แล้วยังมีต่อไปว่า "*อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลิกะระณีโย*" ซึ่งแสดงความสวยสดงดงามอย่างอื่นอีกเป็นอันมาก แต่มันสำคัญอยู่ที่ ๔ อย่างข้างต้นเท่านั้น คือจะต้องมีการปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติธรรม และปฏิบัติสมควรแก่หน้าที่.

เราจงเลือกส่งเสริมแต่ผู้มีการปฏิบัติอย่างนี้ หรือช่วยบำรุงส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างนี้ **พระสงฆ์นั้นไม่ต้องอยู่ที่วัดเสมอไป อยู่ที่บ้านก็ได้** ถ้าใครปฏิบัติดีปฏิบัติตรงปฏิบัติธรรมปฏิบัติสมควรแล้ว ก็จงช่วยบำรุงส่งเสริมเขาเถิด ก็จะได้ชื่อว่าเป็นการบำรุงพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนานี้ได้ด้วย เหมือนกัน

มรรคผลนิพพานนั้นไม่จำกัดสำหรับภิกษุสามเณรอย่างเดียว แม้อุบาสกอุบาสิกาก็มีได้ เป็นได้ เข้าถึงได้ อยู่ในวิสัยที่จะเข้าถึงได้ ดังนั้นท่านจึงกล่าวว่า **การบรรลุคุณธรรมนั้นแหละเป็นหลักสำหรับตัดสินว่าใครเป็นพระสงฆ์** ไม่ได้ถือหลักว่าภิกษุเป็นพระสงฆ์แต่อย่างเดียว แต่ถือหลักว่าใครที่ปฏิบัติเพื่อบรรลุมรรคผลนิพพานแล้ว ก็เรียกว่าเป็นพระสงฆ์ด้วยกันทั้งนั้น **จึงมีพระสงฆ์อยู่ในเพศฆราวาส เป็นพระโสดาบัน เป็นพระสกิทาคามี พระอนาคามี กระทั่งเป็นพระอรหันต์ก็ได้**

เมื่อเราจะให้ความเป็นธรรมแก่ศาสนาแล้ว ก็จงส่งเสริมการปฏิบัติธรรมเถิด อย่าส่งเสริมความต้องการของบุคคล หรือการกระทำของบุคคล แต่จงส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติที่เป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งธรรม เมื่อเกิดสิ่งที่เรียกว่า "ธรรม" ขึ้นมาแล้ว ศาสนาก็จะเจริญงอกงามก้าวหน้า ตั้งอยู่อย่างเป็นปึกแผ่นมั่นคง เป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายได้จริง แล้วเราจะมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ครบถ้วนอยู่ในตัวเรา สมดังที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า *"ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ผู้ใดไม่เห็นธรรม ผู้นั้นไม่เห็นตถาคต"* คำว่าธรรมในที่นี้ ก็เป็นคำๆ เดียวกันกับคำว่าศาสนาที่แท้จริง ไม่ใช่เปลือกของศาสนา เพราะคำว่า "ธรรม" หรือ "ศาสนา" นี้ หมายถึงสิ่งที่กำจัดทุกข์ และกำลังกำจัดทุกข์อยู่ทีเดียว ไม่ใช่เป็นเพียงพิธีรีตอง ไม่ใช่เป็นเพียง

ตัวหนังสือ หรือไม่ใช่เป็นเพียงคัมภีร์หรืออะไรทำนองนั้น แต่ต้องเป็นตัวการดับทุกข์ ที่มีอยู่ที่เนื้อที่ตัวของบุคคลผู้ประพฤติอยู่เพื่อความดับทุกข์ กายวาจาใจของเขาก็มีอยู่แต่เรื่องความดับทุกข์ มีอยู่ที่ไหนที่นั่นก็มีศาสนา ที่บ้านก็ได้ ที่วัดก็ได้ ในเมืองก็ได้ ในป่าก็ได้ มีได้ทั่ว ๆ ไปดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

หวังว่าท่านทั้งหลาย จะได้ระลึกนึกถึงพระพุทธภาษิตที่ตรัสว่า *ท่านทั้งหลาย! เราเตือนพวกเธอว่าสังขารทั้งหลายทั้งปวง มีความเสื่อมไปสิ้นไปเป็นธรรมดา จงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด"* ท่านตรัสไว้อย่างนี้ ไม่เคยตรัสว่า จงบำรุงพระศาสนา จงเลี้ยงพระ เลี้ยงเณร แต่พระองค์ตรัสว่า "*จงปฏิบัติธรรม ให้สมควรแก่ธรรม จงพยายามช่วยตัวเอง ให้พ้นจากกองทุกข์ ทั้งปวงเถิด*" มีแต่ทรงกำชับอยู่อย่างนี้ จึงถือว่า นี่แหละคือการบำรุงพระศาสนา เพราะถ้าบุคคลชนิดนี้มีอยู่แล้ว ก็ชื่อว่าศาสนามีอยู่ บุคคลชนิดนี้มีอยู่แล้วก็ชื่อว่าพระธรรมมีอยู่ ถ้าพระธรรมมีอยู่แล้ว ก็ชื่อว่าพระพุทธเจ้ามีอยู่ ทั้งพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ก็มีอยู่ได้ด้วยเหตุนี้ ดังนั้นการบำรุงพระศาสนาแบบนี้จึงไม่เป็นหมันเลย ไม่มีทางที่ใครจะมาด่าว่ามัวแต่เลี้ยงไก่ไว้ไข่ให้สุนัขมันกิน หรือมัวแต่จะเลี้ยงพระให้กลายเป็นหมู ให้กลายเป็นม้า ให้กลายเป็นวัว เป็นควาย เป็นนกเขา เป็นเทวดา เป็นยักษ์ เป็นมาร กระทั่งกลายเป็นลูกเขย

หลานเขย ใครทำถูกวิธีก็เรียกว่าสัตบุรุษ เป็นพุทธบริษัท เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ผู้รุ่งเรืองอยู่ด้วยปัญญา ดังพระบาลีว่า "*อติโร จติ ปญฺญาย สมฺมาสมฺพุทฺธสาวโก*" สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น ย่อมรุ่งเรืองอยู่ด้วยปัญญา ดังนี้.

หมายเหตุ

การที่องค์การฟื้นฟพุทธศาสนา ได้นำเอาคำตักเตือนของท่านพุทธทาส มาแสดงไว้ในที่นี้ด้วยนั้น ก็เพราะเห็นว่าชาวพุทธส่วนมากยังหลงทนุบำรุงพระพุทธศาสนาด้วยความเข้าใจผิด จนไม่เกิดประโยชน์ที่แท้จริงแก่การสืบพระศาสนา เพราะการสืบพระศาสนาที่ถูกต้องนั้น ต้องเป็นการสืบคำสอนของพระพุทธเจ้ามิให้ผู้ใดบิดผันเปลี่ยนแปลง แล้วเผยแพร่คำสอนที่แท้ของพระองค์ให้ประชาชนได้ รู้ได้ปฏิบัติตาม ตัวเองก็ต้องรู้และปฏิบัติตามด้วย มิใช่ดีแต่จะสอนผู้อื่นให้ทำบุญทำทานตลอดปี ส่วนตัวเองไม่เคยบริจาคหรือแสดงความเสียสละเป็นการตอบแทนสังคม แม้ในการแสดงธรรมะแต่ละครั้งต่างก็ยังมุ่งหวังที่จะได้ค่าจ้างแรงงาน เกือบไม่มีผู้ใดเทศน์เป็นธรรมทานเลย แล้วยังโฆษณาสิ่งที่ไม่เป็นบุญกุศล ว่าเป็นบุญกุศลอันมหาศาล จนชาวบ้านหลงทุ่มเทเงินทองไปในการทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ผังลูกนิมิต ปิดทองพระยกช่อฟ้า ฯลฯ แม้การสร้างพระพุทธรูปเพื่อขายเอาเงิน ไม่ว่าจะขายภายในประเทศหรือส่งไปขายเป็นสินค้าในต่างประเทศ ผู้หลักผู้ใหญ่ก็ยังกล้าพูดว่าเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ทั้งๆ ที่รู้กันอยู่ว่า ชาวต่างชาติเขาซื้อพระ-พุทธรูปไปในแบบการซื้อตุ๊กตาหรือศิลปวัตถุชิ้นหนึ่งเท่านั้น ไม่มีใครเขาเอาไปกราบไหว้บูชา หรือถึงกับจะหันมาสนใจคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะคำสอนของพุทธศาสนาที่ประกอบด้วยเหตุผลอันพอเชื่อถือได้นั้นหาได้อยากในโลก พระภิกษุที่ดีมีความรู้ ก็หาได้อยากเช่นเดียวกัน ฉะนั้นองค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาจึงพิมพ์หนังสือ "ตำราดูพระภิกษุ" เล่มนี้ เพื่อทำให้นักบวชเป็นสมณะ เป็นพระ เป็นภิกษุ และเป็นอริยสงฆ์ ตามความหมายที่แท้จริงของถ้อยคำเหล่านี้

ปุ่น จงประเสริฐ

คำนำใหม่

องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาได้เผยแพร่หนังสือ "ตำราดูพระภิกษุ" มาเป็นเวลา ๑๐ กว่าปีแล้ว ปรากฏว่าเป็นที่พอใจแก่พระภิกษุที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นอันมาก แม้สาธุชนพุทธบริษัทที่มีสติปัญญาและความปรารถนาดี ที่จะเห็นพระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง ต่างก็พากันสนใจซื้อไปอ่าน และบ้างก็ซื้อไปถวายภิกษุสามเณรเพื่อแก้ไขความบกพร่องในวงการของพระศาสนา อันไม่เคยมีใครคิดแก้ไข ปล่อยให้ภิกษุขนาดพระอธิการหรือเจ้าอาวาสเป็นจำนวนมาก พากันทรงเจ้าเข้าผีหรือแจกเครื่องลางของขลังอันเป็นเรื่องของเดรัจฉานวิชาเพื่อหลอกลวงประชาชนให้หาที่พึ่งอันผิด ๆ แทนที่วัดวาอารามจะเป็นที่ประกาศพุทธศาสนา กลับเผยแพร่แต่ความโง่งมงาย และกลายเป็นแหล่งอบายมุขล่อคนให้เข้าวัดเพื่อทำการเรี่ยรายเงินตลอดปี พุทธพจน์ก็ถูกปิดบังบิดผันไปด้วยเจตนาอันทุจริต เป็นการทำลายพุทธศาสนาโดยตรง และภิกษุอลัชชีประเภทนี้เอง ที่ช่วยกันเผาหนังสือ "ตำราดูพระภิกษุ" ซึ่งเป็นคำตรัสของพระพุทธเจ้าแท้ ๆ เพื่อมิให้ใครได้รู้เห็นข้อบกพร่องของตนเอง แล้วยังเกลียดชังผู้เผยแพร่ที่หวังจะแก้ความสกปรกในสถาบันของสงฆ์ทุกศาสนา

ในการพิมพ์ครั้งใหม่นี้ องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาได้ตัดคำ

วิจารณ์ ที่ขยายความจากพุทธพจน์ออกเกือบหมด จึงผิดไปจากเล่มเดิม ๆ ที่เคยพิมพ์ไว้ และเพิ่มเรื่อง "การบำรุงพระศาสนา" ของท่านพุทธทาส เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชปรารภของพระมงกุฎเกล้าฯ ทั้งนี้เป็นตัวอย่างให้เห็นว่า ผู้ที่รักพระพุทธศาสนาแล้ว ย่อมทนดูความเหลวไหลอันเกิดขึ้นแก่วงการของพระพุทธศาสนาไม่ได้ ยอมเสี่ยงภัยทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของสังคม แม้แต่หนังสือพิมพ์เช่น สยามรัฐ หรือ ไทยรัฐ ก็ยังเจียดหน้ากระดาษตำหนินักบวชทุศีล เช่นลงภาพการ์ตูนพระภิกษุที่มีลูกประคำแขวนคอ รูปคนทรงเจ้า เข้าผี ว่าเป็นพวก อาจารย์ อาจม และอาเจียร โดยถือตามหลักกฎหมายปกครองว่า ผู้ที่หลอกล่อเอาเงินของชาวบ้านได้ง่าย ๆ โดยชาวบ้านไม่รู้ตัวว่าถูกหลอกนั้นเป็นอาชญากรชั้น ๑ ของโลก ฉะนั้น หนังสือเล่มนี้ จึงเป็นคู่มือของชาวพุทธ ที่จะได้ไม่ต้องถูกพวกอาชญากรชั้น ๑ หลอกลวงให้เสียเงิน หรือเสียความเป็นพุทธบริษัทต่อไป

บุ่น จงประเสริฐ
(อ.บ., ป.ม., ธ.บ)

๑ ม.ค. ๑๔

การทำบุญทำกุศลที่สูงสุด

ท่านพุทธทาส

เมื่อพิจารณาดูตามคำตรัสของพระพุทธเจ้า จะเห็นว่า การทำบุญที่สูงสุดนั้น คือการทำให้คนเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ ให้เขาได้รับความสุขสันติ ด้วยการมีใจอันสะอาดปราศจากกิเลส สว่างจากความมัวเมาเข้าใจผิด สงบจากความเร่าร้อนแผดเผาในจิตใจ มีการเข้าถึงพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์อย่างถูกต้องนั่นเอง การกระทำอื่น ๆ ไม่ได้บุญขั้นสูงสุด แม้จะบริจาคเงินมากมายจนหมดเนื้อหมดตัวเพียงไรก็ตาม ดังจะยกตัวอย่างเช่นการสร้างโรงพยาบาล สร้างโรงเรียน การสร้างโบสถ์วิหาร มาเป็นเครื่องเปรียบเทียบดูสัก ๒—๓ เรื่อง

การสร้างโรงพยาบาลเพื่อช่วยชีวิตคนทุกประเภท ตั้งแต่สุภาพบุรุษจนกระทั่งคนเกเรเกกมะเหรก ให้ได้รับการรักษาพยาบาลนั้น จัดว่าเป็นการกุศลโดยไม่มีปัญหา แต่ยังไม่ใช่กุศลอย่างสูง เพราะเป็นเพียงการรักษาคนไข้ให้รอดตาย เพื่อให้มีชีวิตอยู่สำหรับจะต้องทนทุกข์ทางใจต่าง ๆ อื่น ๆ ต่อไปตามเดิมเท่านั้น มันเลยมีค่าเท่ากับขังคนไว้ให้ถูกทรมานอยู่ในโลกไปตามเดิม ตามความเห็นของพระอริยเจ้าท่านถือว่า แม้จะมีความไม่ทุเรศในทางกายพอเป็นเครื่องสบายตาอยู่บ้าง แต่ก็ยังมีภาวะที่น่าทุเรศในทางจิตใจเท่าเดิม ถ้าใครอุ่นใจในการรักษาพยาบาล แล้ว

นอนใจในการไม่มีโรค มีความประมาทหลงใหลแต่ในความสุขทางเนื้อหนัง มีชีวิตอยู่ด้วยความหลงยิ่งขึ้นไปอีกอย่างนี้แล้ว ก็จะไม่สามารถทำตนหรือโลกให้สงบได้ ฉะนั้น การช่วยคนให้รอดตายในทางร่างกายทำนองนี้ จะเป็นที่พอใจก็แต่พวกที่มัวเมาในความสุขทางเนื้อหนังเท่านั้น พระอริยเจ้าอาจเพียงยิ้ม ๆ เพราะท่านเห็นว่าการทำบุญเช่นนี้ ก็เป็นเพียงการช่วยให้คนมีชีวิตอยู่เพื่อมัวเมาหรือทนทุกข์ทรมานในวัฏฏสงสารไปตามเดิม และเท่าเดิม ฉะนั้น การสร้างโรงพยาบาลจึงเป็นเพียงกุศลชนิดหนึ่ง แต่หาใช่เป็นเรื่องสูงไม่ และจะไม่เป็นบุญกุศลชั้นสูงสุดเว้นไว้แต่จะมีการทำคนป่วยไข้ให้เป็นคนดี มีความเห็นถูกต้องในทางธรรมะรวมอยู่ด้วยเท่านั้น

การสร้างโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ก็ทำนองเดียวกัน เป็นการกุศลจริงแต่ไม่สูง และยังจะกลายเป็นผลร้ายแก่สังคม ถ้านักเรียนมีแต่ความรู้ทางโลก ๆ ล้นเหลือเหนือความมีศีลธรรม ไม่ใช้ความรู้ไปในทางที่ถูกเพราะคุมจิตใจตัวเองไม่อยู่ โลกที่มีแต่คนหนุ่มคนสาวที่แสนจะฉลาดปราชญ์เปรื่อง แต่ใช้ความรู้ผิดทาง หลงทำไปตามกิเลสของตนนั้น จะเป็นโลกที่ป่าเถื่อนไปอีกแบบหนึ่ง ร้ายยิ่งไปกว่าโลกของคนที่ไม่รู้หนังสือแต่มีความสงบ ความฉลาดนั้นเหมือนอาวุธมีคม ย่อมเป็นอันตรายอย่างยิ่งถ้ายื่น

ให้แก่ "คนป่าเถื่อน" ชนิดใหม่ที่ว่านี้ การมอบความรู้ให้เขาอย่างล้นเหลือเหนือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี โดยไม่พอเหมาะไปกับความสูงทางใจนั้น จะทำให้โลกนี้กลายเป็นนรกชนิดหนึ่งโดยไม่ต้องสงสัย โรงเรียนและมหาวิทยาลัยทั้งหลายในโลกก็ยังแก้ปัญหาอันนี้ไม่ตกอยู่ทั่ว ๆ ไป ทั้งนับวันนับจะยิ่งขึ้น ผลที่เห็นอยู่ก็คือคนกำลังฉลาดในการหาประโยชน์ใส่ตนอย่างเดียว เห็นแก่ตัวจัดยิ่งขึ้นกว่าสมัยที่คนไม่รู้หนังสือไปเสียอีก เกิดความเดือดร้อนที่ลึกซึ้งซับซ้อนยิ่งขึ้น ฉะนั้น การศึกษาชนิดที่โลกเรากำลังให้กันอยู่ในบัดนี้ จึงยังไม่ใช่การศึกษาที่ถูกต้องแท้จริง และจะถือว่าเป็นการกุศลที่ดีจริงก็ยังยืนยันไม่ได้เลย แล้วจะถือว่าเป็นกุศลที่สูงสุดไปได้อย่างไร เพราะมันอาจทำให้เด็กหนุ่ม ๆ สาว ๆ กลายเป็นปีศาจ ที่มีรูปร่างท่าทางงดงามชดช้อยชนิดใดชนิดหนึ่งเท่านั้น ถ้าดูผิว ๆ แล้วก็เห็นแพรวพราว แต่ในใจเขาอาจไม่สูงไม่งามหรือไม่มีความเป็นมนุษย์แม้แต่กะผีกเดียว ถึงการศึกษาสมัยนี้จะทำให้คนอยู่ดีกินดีทางวัตถุ แต่ก็ทำให้จิตใจเขาต่ำเหลือประมาณ การที่ถือว่าเมื่อกายสูงแล้วใจก็จะสูงตามขึ้นเองนั้น คือหลักของวัตถุนิยมอย่างแรงกล้า ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจผิดแห่งยุคปัจจุบัน อันนำไปสู่สงคราม หรือยังผลให้เกิดลัทธิการเมืองชนิดที่นิยมซ้ายจัดขวาจัดขึ้นในโลก ลัทธิเหล่านั้นได้ถือหลักนี้เป็น

อุดมคติกันอย่างรุนแรง ฉะนั้นการศึกษาทุกชนิดที่นำมนุษย์ไปสู่ลัทธิวัตถุนิยมอันแรงกล้า ย่อมหาใช่การศึกษาที่สามารถทำคนให้เป็น "มนุษย์" หรือเป็นอิสระจากกิเลสได้ไม่ และเมื่อกล่าวตามหลักพุทธศาสนาแล้วก็ไม่ถือว่าเป็นการศึกษาเลย เว้นไว้แต่จะมีการอบรมนักศึกษาเหล่านั้น ให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องในทางธรรมะรวมอยู่ด้วยเท่านั้น

การสร้างโบสถ์วิหารวัดวาอารามหรือเจดีย์ ก็อย่างเดียวกัน ยังหาอาจจัดว่าเป็นการกุศลอันสูงสุดไม่ มิใช่ว่าประกวดประชันกันสร้างโบสถ์วิหารการเปรียญให้เต็ม บ้าน เต็ม เมือง แล้วจะทำให้คนทั้งหลายเข้าถึงธรรมะหรือก็เปล่า โบสถ์วิหารในสมัยนี้กำลังเป็นเพียงศิลปวัตถุ และเป็นที่ประกอบพิธีกรรมตามจารีตประเพณีเท่านั้น หาได้เป็นที่สำหรับทำให้คนเกิดความเห็นแจ่มแจ้งในสัจธรรม สมตามความมุ่งหมายของพระพุทธเจ้าไม่ โบสถ์ที่ลงทุนสร้างกันเป็นล้าน ๆ บาทนั้น ก็ยังไม่เคยทำให้ใครละจากมิจฉาทิฏฐิ (ความเห็นผิด) มาตั้งตนอยู่ในสัมมาทิฏฐิ (ความเห็นถูก) เลยกลายเป็นสิ่งที่มีไว้ดูเล่นกันสวย ๆ งาม ๆ พระพุทธเจ้าท่านสั่งสอนคนตามพื้นดินตามป่าไม้ โดยไม่เคยเกี่ยวข้องกับโบสถ์วิหารหรือศาลาการเปรียญเหล่านี้ พระสาวกในสมัยต่อมาก็ยังไม่เคยเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ และท่านก็สามารถประกอบกิจ

พระศาสนาทุกชนิด และสามารถกลับหัวใจคนจากดำเป็นขาวได้อย่างมากมายนับไม่ถ้วน แต่ในสมัยที่แผ่นดินรกรุงรังไปด้วยสถาปัตยกรรมและศิลปวัตถุประเภทนี้ เรากลับไม่ได้รับผลในทางจิตใจให้สมกับทุนรอนที่เราได้ลงไป อย่าหวังจะถึงธรรมะในชั้นปรมัตถ์ปรัชญาที่ลึกซึ้งเลย แม้แต่เพียงศีล ธรรม ชั้นต้น ๆ ก็ปรากฏว่าตกต่ำเสื่อมทรามลงไปมาก ทั้งที่เราก็มีโบสถ์สวย ๆ ทวีจำนวนยิ่งขึ้นทุกที คนแก่ขนาดต้องถือไม้เท้า หรือต้องมีคนคอยระวังข้างเมื่อไปไหนมาไหน ก็ไม่ค่อยปรากฏตัวตามโบสถ์ วิหาร แต่กลับหาดูได้ง่ายตามบ่อนตีไก่ชนโค สนามแข่งม้ายิ่งกว่า ความงามและความมากมายของโบสถ์วิหาร กลับทำให้ผลผิดไปจากสิ่งที่เคยได้ ในสมัยที่พระอรหันต์แห่งยุคพุทธกาลท่านใช้พื้นดินหรือป่าไม้เป็นที่กลับใจคน ทั้งนี้ก็เพราะว่าตัวโบสถ์หรือวิหารที่สวย ๆ หาสามารถทำให้คนเข้าถึงเหตุผลได้ไม่ มีแต่จะทำคนให้หนักไปในทางยึดถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ติดอยู่ในวัตถุ ฟุ้งเฟ้อในทางประกวดประชัน จนกระทั่งสมภารเจ้าวัดและชาวพุทธพากันหมดเวลาในการเข้าถึงธรรมะที่แท้ไป เพราะเหตุนั้นในสมัยนี้ การท่องเที่ยวไปเพื่อสั่งสอนคนอย่างสมัยพุทธกาลก็มีไม่ได้ เพราะภิกษุของเราติดวัดหรือติดธุระอันเกี่ยวกับตัววัดนั้นเอง ผลจึงเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยที่ไม่มีวัดจะติดอย่างสิ้นเชิง ด้วยเหตุนี้แหละสถาปัตย

กรรมหรือศิลปวัตถุเหล่านี้ จึงกลายเป็นของเหลือเฟือและไม่กระทำคนให้เข้าถึงอริยสัจจ์หรือนิพพาน อย่างมากก็เป็นเพียงเครื่องช่วยให้คนติดวัดเท่านั้น จึงไม่จัดว่าเป็นกุศลชั้นสูงสุด การให้ธรรมะเป็นทานซึ่งพระองค์ตรัสว่าชนะการให้ทั้งปวงนั้น ไม่จำเป็นจะต้องอาศัยการมีวัดมีโบสถ์หรือมีวิหาร ฉะนั้น การสร้างวัดวาอารามโบสถ์วิหารศาลาการเปรียญ ฯลฯ จึงไม่ใช่การกุศลชั้นสูงสุด ฉะนั้นเราจะสร้างจิตใจมนุษย์ด้วยธรรมะ หรือจะสร้างวัตถุด้วยอิฐด้วยปูนกันดี? วัตถุมีรกหนาขึ้นมากเพียงใด ก็ย่อมบังพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ที่เป็นองค์จริงของพุทธศาสนาให้หายลับไปมากขึ้นเพียงนั้น

การกุศลที่แท้จริงและสูงสุดนั้น คือการทำให้มนุษย์ได้รู้ถึงสิ่งที่มนุษย์ควรรู้หรือจำเป็นต้องรู้ และให้ได้ถึงสิ่งที่ควรเข้าถึงหรือจำเป็นจะต้องเข้าถึง กล่าวคือธรรมะที่ทำให้จิตใจสูง ได้แก่การที่ใจมีความสะอาดปราศจากกิเลส ใจสว่างปราศจากความเห็นผิด และใจสงบจากความทุกข์ร้อนภายในทุกประการ จะรู้หนังสือหรือไม่รู้หนังสือก็ตาม จะมีชีวิตสั้นหรือยาวก็ตาม จะมีโบสถ์สำหรับสวดมนต์ทำพิธีหรือไม่ก็ตาม ก็ไม่สำคัญเท่าความสะอาด สว่าง สงบของจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นด่วนหรือต้องการก่อนสิ่งอื่นใดทั้งหมดทั้งสิ้น

เราควรเชิดองค์การเผยแพร่ คำสั่งสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้า หรือแม้บริการการกุศลชนิดที่ทำให้คนมีความเห็นที่ถูกต้อง เป็นสัมมาทิฏฐิบุคคลตามหลักแห่งพระพุทธศาสนา หรือตามหลักความจริงสากลของธรรมชาติทางฝ่ายจิตให้มากที่สุด ไม่ใช่เพียงสนใจแต่ทำคนให้รู้หนังสือหรือรอดตาย หรือมีวัดวาอารามโบสถ์วิหารสวย ๆ เอาไว้สำหรับสวดมนต์และโอ้อวดกัน

ด้วยเหตุนี้แหละ เราจะต้องรีบจัดตั้งองค์การที่จะช่วยทำคนให้เป็นมนุษย์อย่างถูกต้อง อันจะเป็นเหตุทำให้โลกนี้มีสันติสุขอย่างแท้จริงได้ นี่แหละเป็นบุญเป็นกุศลชั้นสูงสุดจริง ๆ ซึ่งจิตใจของทุกคนกำลังต้องการ เพราะกำลังเร่าร้อนกันอยู่ทั่วทุกหัวระแหง โดยเหตุที่ยังขาดแคลนสถาบันที่มีอุดมคติชนิดที่กล่าวนั้นเอง

เหตุที่ประเทศไทยเรายังด้อยในการเผยแพร่ธรรมะของพระพุทธศาสนา หรือคนยังไม่มีศีลธรรมและความสงบสุขทางใจ ตามแบบแห่งชาวพุทธให้สมชื่อ ก็เป็นเพราะพวกเรายังไม่นิยมต่อการทำบุญกุศลที่แท้จริงและสูงสุด หรือไม่กระทำกันให้เป็นล่ำเป็นสัน เหมือนการกุศลที่ไม่แท้และ

ไม่สูงสุด (แต่กลับหลงไปเข้าใจกันว่าแท้จริงและสูงสุด เลยทุ่มเทเงินทองทำกันเสียอย่างฟุ่มเฟือยเหลือเฟือ) นั่นเอง ฉะนั้น เรื่องการกุศลที่แท้จริงและสูงสุด จึงเป็นสิ่งที่ควรหยิบยกขึ้นมาพิจารณาดูกันเสียใหม่ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนให้ถูกหลักวิชา และอย่าประกอบด้วยความงมงาย ในขณะนี้เรามัวส่งเสริมหรือสาละวนอยู่กับการกุศลชั้นธรรมดา ๆ กันเท่านั้น ฉะนั้น ขอให้พวกเราชาวพุทธหันมาสนใจในการทำบุญทำกุศลประเภทที่ถูกต้อง และจะได้ประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ศาสนาและตัวเองกันสักพักหนึ่งเถิด

ทั้งนี้หาได้มีเจตนาจะ ขัดขวางคัดค้าน การสร้างโรงพยาบาล โรงเรียน และวัดวาอารามไม่ แต่เป็นเพียงการกล่าวยืนยันว่า สิ่งเหล่านี้ยังมิใช่เป็นการกุศลชั้นสูง เพราะมันมิใช่การกุศลชั้นสูงสุดจริง ๆ จึงกล้ายืนยัน และขอวิงวอนให้พวกเราทั้งหลายได้ ช่วย กัน ขมัก เขม่น ในการกระทำคน ให้มีความเห็น อันถูกต้องและให้มีความรู้ ในหลักพระพุทธศาสนาที่แท้จริง ขอให้ชาวพุทธเขยิบเลื่อนชั้นกันอีกทีเถิด คือ เขยิบจากการสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล สร้างวัดวาอาราม พระพุทธรูป ฯลฯ มาเป็นการสร้างหัวใจคนให้เต็มไปด้วยมนุษยธรรม อันเป็นการทำบุญทำกุศลที่

สูงสุดตามพุทธประสงค์ ขอพวกเราจงรีบทำกันเสียโดยเร็ว และทำให้เป็นล่ำเป็นสันกันจริง ๆ เถิด.

หมายเหตุ องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนา ขอวิงวอนให้ท่านผู้มีทรัพย์และมีใจบุญ ที่ชอบสร้างวัด โบสถ์วิหาร กุฏิสงฆ์ สร้างพระพุทธรูป ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า และทำบุญทำทานทั่วไป ได้โปรดพิจารณาคำแนะนำของท่านพุทธทาส และหันมาทำบุญที่ถือได้ว่าสูงสุดนี้กันเสียบ้าง แล้วท่านและคนอื่น ๆ จะได้ผลบุญยิ่งกว่าสวรรค์วิมาน ดังที่ศาสนาต่าง ๆ ชอบเอามาเป็นเครื่องล่อให้คนทำดี คำสั่งสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้า ไม่เผยแพร่ไปถึงประชาชน ก็เพราะผู้สอนผู้เทศน์ส่วนมากยังไม่รู้จักพระพุทธ-ศาสนาที่ถูกต้อง ฉะนั้น ขอให้เราช่วยกันทำให้ท่านเหล่านั้นเป็นสัมมาทิฏฐิเสียโดยเร็ว มิฉะนั้นคำสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้าจะหมดไปจากประเทศไทย ดังที่ประเทศอินเดียเคยสูญสิ้นพุทธ-ศาสนามาแล้ว

ปุ่น จงประเสริฐ

พุทธธรรมกำลังอันตรธาน

ปุ่น จงประเสริฐ

พระพุทธเจ้าได้เคยตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายที่วัดเชตวัน เกี่ยวกับเรื่องที่คำสั่งสอนของพระองค์จะหมดไปจากโลก ดังที่ปรากฏอยู่ในบาลีพระพุทธภาษิต นิทาน ส. ๑๖/๓๑๑/๖๗๒–๓ ว่า:—

"ภิกษุทั้งหลาย! เรื่องนี้เคยมีมาแล้วในกาลก่อน พวกกษัตริย์วงศ์ทสารหะ มีกลองศึกอยู่ใบหนึ่งเรียกว่า "กลองอานกะ" เมื่อใช้กลองนี้ไปนาน ๆ เข้า กลองก็มีรอยแตกร้าวหรือลิออกมาเป็นชิ้น ๆ พวกกษัตริย์ก็หาเนื้อไม้อื่นมาทำเป็นลิ่ม สอดแซกลงไปในรอยแตกของกลองนั้นทุกคราวไป

ภิกษุทั้งหลาย! เมื่อปะเชื่อมกลองแบบนั้นหลายครั้งหลายคราวนาน ๆ เข้า ก็จะถึงคราวหนึ่งซึ่งเนื้อไม้เดิมแท้ของตัวกลองหมดสิ้นไป เหลือมีอยู่แต่เนื้อไม้ใหม่ ที่ทำเสริมเข้าแทนเนื้อแท้เดิมของกลอง

ภิกษุทั้งหลาย! ฉันใดก็ฉันนั้น ในการยืดยาวต่อไปภายหน้า ตัวสูตรส่วนที่ลึกซึ้งเหล่าใดที่เป็นคำสอนของตถาคต มีข้อความลึก มีความหมายซึ้ง เป็นชั้นโลกุตตระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเช่นเรื่องสุญญตา (ความว่างจากกิเลส) เมื่อมีผู้นำสูตรประเภทนี้มาสอน เธอก็จะไม่ฟังด้วยดี จักไม่เงี่ยหูฟัง จักไม่ตั้งใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และจักไม่คิดว่ามันเป็นเรื่องที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน ส่วนสูตรอื่น ๆ ที่

นักกวีแต่งขึ้นใหม่ เป็นคำร้อยกรองประเภทกาพย์กลอน มีอักษรสละสลวย มีพยัญชนะอันวิจิตร เป็นเรื่องนอกแนวคำสอนของตถาคต เป็นเพียงคำกล่าวของสาวก เมื่อมีผู้นำสูตรที่นักประพันธ์แต่งขึ้นใหม่เหล่านี้มากล่าว พวกเธอก็จะฟังกันด้วยดี จะเงี่ยหูฟัง จะตั้งใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และจะคิดว่ามันเป็นเรื่องที่ตนควรจะศึกษาเล่าเรียน

ภิกษุทั้งหลาย! ความอันตรธานของตัวสูตรที่ลึกซึ้ง ที่เป็นคำของตถาคตกล่าว เป็นข้อความลึก มีความหมายซึ้ง เป็นชั้นโลกุตตระ โดยเฉพาะเช่นเรื่อง สุญญตา ก็จักมีขึ้นด้วยอาการอย่างนี้แล"

ท่านผู้ใดที่มีปัญญา และมีความรู้ในคำสอนที่แท้ของพระพุทธศาสนา เช่นท่านที่ได้อ่านหนังสือขององค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา ฯ มาแล้ว ย่อมจะมองเห็นได้ทันทีว่า คำพยากรณ์ของพระพุทธเจ้าในเรื่องพระสัทธรรมจะอันตรธานนั้น ได้เป็นจริงขึ้นมาแล้วทุกประการ คำสอนอันเหลวไหลนอกแนวของสมมติสงฆ์ กำลังปกปิดคำสั่งสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้า ชาวพุทธไทยจึงได้มีความเข้าใจเขวเกี่ยวกับธรรมะของ พระพุทธศาสนาไปเสียทุกทาง และยิ่งจะเขวมากขึ้น ๆ แล้วนาน ๆ เข้าก็จะถึงสักคราวหนึ่ง ซึ่งชาวพุทธไทยจะไม่พบ จะไม่รู้จักพุทธศาสนาเลย แบบกลองอานกะของพวกกษัตริย์วงศ์ทสารหะ ซึ่งไม่มีเนื้อ

ไม้กลองที่เป็นของเดิมของแท้เหลืออยู่ มีแต่ไม้ใหม่ ๆ ที่ใช้ปะเข้าไปๆ ของเทียมจึงปิดบังของแท้ และของเทียมได้แซกแซงแทนของแท้ไปเสียแล้ว

อนึ่ง ถ้าจะมีการถามว่า *ก็ใครเล่าที่ทำลายคำสั่งสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้า?* คำตอบนั้นก็มีอยู่แล้ว เป็นพุทธพจน์เหมือนกัน ดังปรากฏอยู่ในพุทธภาษิต จตุก. อํ ๒๑/๑๙๗/๑๖๐ ว่า:—

"ภิกษุทั้งหลาย ! มูลเหตุ ๔ ประการ ดังจะกล่าวต่อไปนี้ จักทำให้พระสัทธรรมเลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป ๔ อย่างคืออะไรกันบ้าง? ๔ อย่างนั้น ก็คือ :—

๑. พวกภิกษุเล่าเรียนพระสูตรอันถือกันมาผิด ๆ ด้วยคำและการออกเสียงที่ใช้กันมาผิด ๆ เมื่อคำและการออกเสียงใช้กันผิดแล้ว ความหมายก็ย่อมคลาดเคลื่อนไป จนทำให้พระสัทธรรมเลอะเลือนเสื่อมสูญไป

๒. พวกภิกษุเป็นคนว่ายาก ประกอบด้วยเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เป็นคนว่ายาก ไม่อดทน ภิกษุไม่ยอมรับคำตักเตือนโดยความเคารพและหนักแน่น นี้เป็นเหตุทำให้พระสัทธรรมเลอะเลือน จนเสื่อมสูญไป

๓. พวกภิกษุเหล่าใดเป็นผู้เรียนมามาก คล่องแคล่วในหลักพระพุทธพจน์ รู้ธรรมะ รู้วินัย รู้แม่บท แต่ภิกษุเหล่านั้นไม่ได้เอาใจ

ใส่ที่จะบอกที่จะสอนใจความแห่งพระสูตรทั้งหลายแก่คนอื่น ๆ เมื่อท่านเหล่านั้นล่วงลับดับไป พระสูตรทั้งหลายก็เลยขาดอาจารย์สอน ไม่มีที่อาศัยสืบไป จึงทำให้พระสัทธรรมเลอะเลือน จนเสื่อมสูญไป

๔. พวกภิกษุชั้นที่เป็นเถระ กระทำการสะสมเครื่องอุปโภคบริโภค มีความประพฤติหย่อนในศีลสมาธิปัญญา มีจิตใจต่ำด้วยอำนาจแห่งนิวรณ์ (สิ่งที่ทำให้จิตใจเศร้าหมองกังวล) ไม่สนใจในการปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความสงบวิเวก ไม่ริเริ่มทำความเพียรเพื่อให้ถึงสิ่งที่ยังไม่ถึง (มรรคผลนิพพาน) เพื่อบรรลุสิ่งที่ยังไม่บรรลุ (มรรคผลนิพพาน) เพื่อทำให้รู้แจ้งในสิ่งที่ยังไม่รู้แจ้ง (มรรคผลนิพพาน) ผู้บวชในภายหลังได้มองเห็นพวกภิกษุเถระเหล่านั้นทำแบบแผนไว้เช่นนั้น ต่างก็ถือเอาไปเป็นแบบอย่าง จึงทำให้เขากลายเป็นผู้สะสมเครื่องอุปโภคบริโภคบ้าง ประพฤติหย่อนในศีลสมาธิปัญญาบ้าง มีจิตใจต่ำด้วยอำนาจแห่งนิวรณ์ ไม่สนใจในการปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความสงบวิเวก ไม่ทำความเพียรเพื่อให้ถึงสิ่งที่ยังไม่ถึง เพื่อบรรลุสิ่งที่ยังไม่บรรลุ เพื่อทำให้รู้แจ้งในสิ่งที่ยังไม่รู้แจ้ง ตาม ๆ กันสืบไป นี้ทำให้พระสัทธรรมเลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป

ภิกษุทั้งหลาย ! มูลเหตุ ๔ ประการเหล่านี้แล ทำให้พระสัทธรรมเลอะเลือน จนเสื่อมสูญไป"

พระพุทธเจ้าท่านยังยืนยันอยู่เสมอ ๆ ว่า ผู้ที่จะทำลายพระสัทธรรมนั้น ก็มิใช่คนอื่นไกลที่ไหนเลย แต่

เป็นพวกพุทธบริษัท กล่าวคือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา นั่นเอง

ฉะนั้น รัฐบาลหรือผู้ที่ปรารถนาดีต่อพุทธศาสนา และประชาชน จึงควรให้ความสนใจในบุคคลทั้งสี่ประเภทนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ **ภิกษุ** ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เผยแพร่ธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าให้เข้าถึงประชาชน ถ้าภิกษุไม่มีความรู้ทางโลกและทางธรรมมากพอสมควรแล้ว ก็น่าเป็นห่วงว่าสังคมไทยจะได้รับอันตรายทางจิตใจมากที่สุด เพราะมีคนชั้นครูบาอาจารย์หรือมีผู้นำทางฝ่ายจิตใจ ที่ไม่เคยได้รับการศึกษามาอย่างเพียงพอ เป็นธรรมเนียมประเพณีที่ฝังอยู่ในจิตใจของคนไทยมาช้านานว่าผู้ใดก็ตามถ้าได้ครองจีวรเหลือง โกนศีรษะแล้ว จะต้องได้รับการเคารพกราบไหว้และได้รับการทำนุบำรุง โดยคนไม่สนใจเลยว่า ชายคนนั้นเคยเป็นอะไรมา หรือกำลังประพฤติอย่างไรอยู่ ฉะนั้น จึงเป็นโอกาสอันงามของพวกคนคดโกง ที่หวังปล้นเงินของประชาชน โดยเอาจีวรบังหน้าหาประโยชน์กอบโกยเงินทองเข้าตัว คนประเภทนี้แหละ ที่เป็นผู้ทำลายพระสัทธรรมคำสั่งคำสอนของพระพุทธเจ้า แม้พระพุทธองค์ได้เคยประณามคนประเภทนี้เอาไว้มากมาย (หาอ่านได้จากหนังสือ "ตำราดูพระภิกษุ") แต่ก็ยังมีผู้ใหญ่ในวงราชการและพระมหาเถระบางรูป คอยปก-

ป้องคุ้มครองผู้ที่กำลังทำลายพระศาสนาอยู่ จนเหลือวิสัยที่ใครๆ จะปราบอลัชชีเหล่านี้ให้หมดสิ้นไปได้ เป็นที่หนักอกหนักใจของเจ้าหน้าที่กรมการศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องคอยจับภิกษุชั่ว ๆ สึก โดยฝ่าอันตรายที่อาจได้รับจากหมู่ชนปัญญาน้อย และพวกข้าราชการที่มีอิทธิพล ซึ่งยอมรับนับถือยกย่องภิกษุปลอมประเภทนี้ว่าเป็น "**พระอาจารย์ศักดิ์สิทธิ์**" หรือ "**หลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์**"

องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา ได้ทำการฟื้นฟูพุทธศาสนามาด้วยวิธีการต่าง ๆ หลายอย่าง มีอาทิเช่นเป็นผู้ริเริ่มสร้างวัดไทยในประเทศอินเดีย ก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ ในนามของสงฆ์ไทยและประชาชนชาวพุทธไทย แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ถูกนักการเมืองชั่ว ๆ และข้าราชการทุจริตจิตทรามบางคน ได้คอยกลั่นแกล้งให้การสร้างวัดไทยต้องหยุดชงักไป เพื่อที่เขาจะได้สร้างในนามของเขาเอง สำหรับหาประโยชน์เข้าตัว ตลอดจนหาคะแนนนิยมในการเลือกตั้งและทางการเมือง

ในประเทศไทยเรา มีวัดไม่น้อยกว่า ๒ หมื่นวัด ชาวพุทธไทยที่ใจบุญทั้งหลาย ก็ได้สละเงินบำรุงพระพุทธศาสนามาแล้วไม่รู้ว่ากี่หมื่นล้านกี่แสนล้านบาท แต่คำสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้าก็ยังไม่เข้าถึงจิตใจประชาชน ทั้ง ๆ ที่มีภิกษุสามเณรไม่น้อยกว่า ๓ แสนรูป ถ้าถามว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้นเล่า? ก็

ต้องขอนำเอาคำยืนยันของพระพุทธเจ้า ที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อังคุตตร ทุกนิบาต มากล่าวอ้างอีก พระองค์ตรัสว่า:—

"ภิกษุทั้งหลาย! ในกลุ่มบริษัทของเรานี้ การกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็นอธรรม เขาก็หลงทำกันไปจนได้ ส่วนที่เป็นธรรมะ เขากลับไม่ทำกัน การกระทำที่ไม่ถูกต้องตามวินัย เขาก็ดื้อทำกันไปจนได้ แต่ที่ถูกต้องตามทางวินัยเขาไม่กระทำกัน การกระทำฝ่ายที่ไม่ใช่พระสัทธรรม เขาก็ปล่อยให้ฟุ้งเฟื่องรุ่งเรือง ส่วนการกระทำทางฝ่ายที่เป็นสัทธรรม เขากลับปล่อยให้เงียบลับอับเฉาไป การกระทำที่ไม่ถูกต้องตามวินัย กำลังระบาดเจริญไป ส่วนที่ถูกตรงตามวินัยกลับไม่เจริญ

ภิกษุทั้งหลาย! หมู่ชนอย่างนี้ เราตถาคตเรียกว่า "บริษัทรี ๆ ขวาง ๆ"

พุทธวจะนี้แสดงให้เห็นแล้วว่า ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา รี ๆ ขวาง ๆ นอกลู่นอกทางของพระพุทธศาสนาเหล่านี้แหละ เป็นผู้ที่ทำให้คำสั่งสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้าไม่เข้าถึงจิตใจประชาชน เพราะเขาเอาเรื่องที่ไม่ใช่เป็นคำสอนของพุทธศาสนา (เช่นไสยศาสตร์ ศาสนาพราหมณ์และศาสนาผี) มาสอนว่าเป็นพุทธศาสนา เอาข้อความที่มิได้เป็นพุทธพจน์ (เช่นเป็นคำของอรรถกถาจารย์รุ่นหลัง ๆ) มาอ้างว่าเป็นคำพูดของพระพุทธเจ้า หรือแปลถ้อยคำผิดความหมายบ้าง โดยรู้เท่าไม่

ถึงการณ์บ้าง ไม่รู้จริงแต่ชอบยกตัวเองว่าเป็นอาจารย์บ้าง รู้น้อยทำเป็นรู้มากบ้าง แม้บวชเรียนมาไม่กี่พรรษาก็ยังบังอาจคัดค้านท้าทาย ปักปำพระเถระที่บวชเรียนและปฏิบัติมาอย่างจริงจังตั้ง ๔๐—๕๐ พรรษา เช่นท่านพุทธทาสภิกขุ ท่านปัญญานันทภิกขุ ฯลฯ ว่าเทศน์ผิด สอนผิด ว่าเป็นมิจฉาทิฏฐิ หรือหาว่าเป็นพระเทวทัตทำลายศาสนาก็มี สมดังที่พระพุทธเจ้าเคยตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายที่ริมฝั่งแม่น้ำคงคา ใกล้เมืองอุกกเวลา ดังมีปรากฏอยู่ในบาลีพระพุทธภาษิต จูฬโคปาลสูตร มู.ม. ๑๒/๔๑๘/๓๘๙ อันมีข้อความว่า :—

"ภิกษุทั้งหลาย! เรื่องเคยมีมาแล้ว คนเลี้ยงวัวชาวมคธคนหนึ่งเป็นคนโง่ ไม่คำนึงถึงฤดูฝน ไม่ตรวจตราดูฝั่งแม่น้ำคงคา แต่กล้าต้อนฝูงวัวให้ข้ามไปยังฝั่งโน้นตรงที่ซึ่งไม่ใช่ท่าสำหรับวัวจะข้ามเลย

ภิกษุทั้งหลาย! เมื่อเป็นอย่างนั้น ฝูงวัวก็ต้องว่ายวกวนไปมาในท่ามกลางกระแสของแม่น้ำคงคา (เพราะไม่อาจหาฝั่งที่พอจะขึ้นได้) ก็พากันจมน้ำตายหมด ข้อนั้นเป็นเพราะเหตุใดเล่า? ก็เป็นเพราะคนเลี้ยงวัวชาวมคธผู้นั้นเป็นคนโง่ ไม่มีความรู้จริง ไม่คำนึงถึงฤดูกาลท้ายฤดูฝน ไม่ตรวจตราฝั่งแม่น้ำคงคา ได้แต่รีบต้อนฝูงวัวให้ข้ามไปฟากโน้น ซึ่งมิใช่ท่าสำหรับวัวจะข้ามเลย

ภิกษุทั้งหลาย ! ฉันใดก็ฉันนั้น ภิกษุผู้ใดเป็นผู้ไม่มีความรู้จริงในเรื่องโลกนี้ ไม่รู้จริงในเรื่องโลกอื่น ไม่มีความรู้จริงในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด อันเป็นที่อยู่ของมารของมฤตยู ไม่มีความรู้จริงในเรื่องนิพพานอันไม่เป็นที่อยู่ของมารของมฤตยู คนใดเกิดไปสำคัญว่าถ้อยคำของภิกษุนั้นควรฟังควรเชื่อ ข้อนั้นจะทำให้เขาเกิดความทุกข์ เพราะถ้อยคำของภิกษุนั้นไม่เป็นประโยชน์ ไม่เกื้อกูลแก่ใคร ๆ เลย"

นักสอนศาสนาคริสต์ จะต้องทำการศึกษาและรับการอบรมมาไม่น้อยกว่า ๘—๙ ปี ทางการจึงจะยอมให้ผู้นั้นออกสั่งสอนประชาชน การสั่งสอนและการเผยแพร่ศาสนาของเขาจึงได้ผล เพราะผู้สอนมีวิชาความรู้ทางโลกสูง และทางธรรมมากพอที่จะสอนไม่ผิดไปจากหลักศาสนาของเขา และเขาจะไม่เอาคำสอนของศาสนาอื่นมาตู่ว่าเป็นคำสอนของศาสนาคริสต์ อย่าว่าแต่จะเอาคำสอนที่โง่เง่าเต่าตุ่นของศาสนาอื่นมาอ้างอิง เพื่อหวังหาเงินทองมาบำรุงตัวเขาหรือวงการศาสนาของเขาเลย แม้คำสอนที่ถูกที่แท้ที่เป็นสัจธรรมเช่นคำสอนของพระพุทธเจ้า เขาก็ยังไม่ยอมรับเอาว่าเป็นคำสอนของศาสนาเขา นักบวชของเขามีความสัตย์ซื่อต่ออุดมคติและศาสนาของเขาอย่างมั่นคง เขาไม่หักหลัง ไม่เป็นขบถ ไม่ทรยศต่อพระเยซู มีแต่เขาประณามศาสนาอื่น

ทั้ง ๆ ที่ศาสนาอื่นดีกว่าของเขา นักบวชคนใดเกิดไปเลื่อมใสในศาสนาอื่นเข้า หรือชาวคริสเตียนคนใดคัดค้านหลักศาสนา ในสมัยโบราณก็จะถูกลงโทษอย่างหนัก ด้วยการเผาไฟให้ตายทั้งเป็น เพราะเขาถือว่าเป็นกบถต่อพระผู้เป็นเจ้า เป็นคนสิ้นความดีเสียแล้วอย่างสิ้นเชิง ขืนให้มีชีวิตอยู่ต่อไปก็จะนำทุกข์โทษภัยมาสู่ตัวเองและคนอื่น ๆ ในเรื่องอย่างนี้พระพุทธเจ้าของเราท่านกล่าวไว้ ดังปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก อังคุตตร เอกนิบาตว่า :—

"ภิกษุทั้งหลาย ! คนพวกที่แสดงสิ่งที่ไม่เป็นธรรมะว่าเป็นธรรมะ คนพวกที่แสดงสิ่งที่ตถาคตไม่ได้สอนว่าได้สอน ย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล กระทำไปโดยไม่เป็นการให้ความสุขแก่มหาชน กระทำไปโดยไม่เป็นประโยชน์แก่ใคร ๆ แต่ก่อความทุกข์หนักให้แก่มนุษย์ทั้งหลาย ทั้งตัวเองก็บาปนักหนา ห่างเหินจากบุญเป็นอันมาก แล้วยังจะทำให้พระสัทธรรมอันตรธานไปด้วย."

"ภิกษุทั้งหลาย ! การกระทำทางกายทางวาจาทางใจของคนที่มีความเห็นผิด ความเจตนาความปรารถนาความตั้งใจความคิดอ่านใดๆ ของคนที่มีความเห็นผิด ก็ล้วนแต่จะเป็นสิ่งที่ให้เกิดผลเป็นความขื่นขม ไม่น่าปรารถนาไม่น่าใคร่ไม่น่าชอบใจ ไม่เป็นทางที่จะเกิดประโยชน์สุข มีแต่จะเพิ่มพูนทุกข์ให้มากมาย ข้อนี้เพราะเหตุใด ? ข้อนี้เพราะตัวเหตุคือความยึดมั่นในทางที่ผิดนั้น มันเลวทรามนั่นเอง"

"ภิกษุทั้งหลาย ! ตถาคตมองไม่เห็นสิ่งใดอื่นแม้สิ่งเดียว ที่จะให้เกิดโทษมากมาย เหมือนกับความเป็นผู้มีการยึดความเห็นผิดอันนี้เลย ภิกษุทั้งหลาย ! บรรดาสิ่งที่เรียกว่าโทษ ๆ กันแล้วนี้ การยึดความเห็นผิดเป็นโทษอย่างยิ่ง"

"ภิกษุทั้งหลาย ! เหมือนคนเอาเครื่องดักปลา วางซุ่มไว้ที่ปากทางน้ำ อันไม่เป็นการทำเพื่อให้ประโยชน์เกื้อกูลอันใด แต่เพื่อให้เกิดความทุกข์ ความวอดวาย ความฉิบหายแก่พวกปลาทั้งหลายฉันใด โมฆบุรุษเขาก็ทำเป็นดังวางเครื่องดักมนุษย์ไว้ เขาเกิดมาในโลกก็มิใช่จะมาทำประโยชน์เกื้อกูล แต่มาทำความทุกข์ ความวอดวายฉิบหายพินาศแก่ปวงมนุษย์ทั้งหลายเป็นอันมาก ฉันนั้น"

"ภิกษุทั้งหลาย ! บุคคลผู้ทำการชักชวนคนอื่นให้เข้าไปสู่การปฏิบัติที่ชั่วที่ผิดก็ดี บุคคลผู้ถูกเขาชักชวนแล้วลงมือทำอย่างนั้นก็ดี คนทั้งสองพวกนี้ย่อมจะประสบบาปหนัก ข้อนั้นเพราะเหตุใด? ข้อนั้นเพราะสิ่งนั้นเป็นของกล่าวไว้ไม่ถูกไม่ดี"

พระพุทธพจน์นี้ชี้ให้เห็นว่า การสั่งสอนเขาผิด ๆ นั้นเป็นบาปนักบาปหนากว่าการกระทำผิดอย่างอื่นใด เพราะเป็นการทำให้มหาชนคนส่วนมากกลายเป็นคนหลงผิด ติดตัณหาอุปาทาน กลายเป็นคนโง่งมงายไร้มันสมอง แล้วยังเป็นผู้ทำลาย

คำสั่งสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้าอีกด้วย

ส่วนการที่คนโบราณเขาเชื่อกันว่า คนที่สอนพุทธศาสนาผิด ๆ เช่นนี้ จะต้องไปตกนรก หรือไปเกิดเป็นคนโง่เขลาเบาปัญญา บ้าใบ้ไร้สติสัมปชัญญะ หรือกลายเป็นวัวควายให้ชาวบ้านเขาใช้ไถนา หรือกลายเป็นเปรตอสุรกายไปนั้น ถึงองค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาจะรู้สึกสงสารเขา แต่ใครทำกรรมอย่างไรไว้ย่อมได้รับผลแห่งกรรมนั้น ที่องค์การฯ เป็นห่วงมากก็คือ ชาวพุทธไทยจะกลายเป็นมิจฉาทิฏฐิมากขึ้นทุกวันๆ คำสอนของพระพุทธศาสนาก็กำลังอันตรธานไป ๆ ประชาชนได้รับความทุกข์ทั้งทางกายและทางใจ โดยไม่เคยได้รับธรรมโอสถของพระพุทธเจ้าเลย จึงถือได้ว่าคนที่สอนพุทธศาสนาผิด ๆ นั้น เป็นภัยของสังคมไทยอย่างร้ายแรง เป็นกบฏต่อพระพุทธเจ้า ทั้งยังเป็นศัตรูของพระพุทธศาสนาและประชาชนอีกด้วย

ฉะนั้น ทางที่จะช่วยเขาเหล่านี้ก็คือ จงช่วยกันให้วิชาความรู้ทางโลกและทางธรรมแก่เขา จะได้ไม่มัวเมาเข้าใจผิดติดในเครื่องรางของขลังสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คิดพึ่งแต่ผีสางเทวดา พบอะไรก็ไหว้เอา ๆ โดยไม่เข้าใจในหลักเรื่องกรรมหรือเรื่องว่าตนย่อมเป็นที่พึ่งของตนเอง การที่ผู้คนทั้งหลายไม่เข้าใจในคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็เพราะผู้เทศน์ผู้สอนยังไม่รู้จักพระพุทธศาสนา

อย่างถูกต้อง หลงไปถือเอาเปลือกของพุทธศาสนามาเป็นแก่น หลงเอาเนื้องอกเนื้อร้ายของศาสนาว่าเป็นเนื้อแท้ ยิ่งถ้าผู้สอนขาดความรู้ทางโลกๆ เช่นไม่เคยผ่านการศึกษาทางโลกมาพอเพียง หรือไม่ สนใจอ่าน หนังสือเกี่ยว กับคำสอน ที่แท้ของ พระพุทธเจ้าแล้ว ความหลงงมงายเข้าใจผิดในสัจธรรมก็ยิ่งระบาดและเพิ่มขึ้นทุกวัน ๆ ของปลอมได้เข้ามาปะปนมากขึ้นจนปิดบังของจริงไปเสียหมด เวลานี้เกือบไม่มีผู้ใดที่สั่งสอนหลักพุทธศาสนาที่แท้แก่ประชาชน ฉะนั้น พอใครนำของจริงของแท้มาสั่งสอน ก็มักถูกพวกมิจฉาทิฏฐิ หรือที่เกาะศาสนาเป็นอาชีพกล่าวหาว่า ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบนั้นเป็นมิจฉาทิฏฐิไปเสียอีก ศาสนาพุทธจึงเจริญไม่ได้ในประเทศไทย ถ้าไม่รีบแก้ไขกันเสียโดยเร็ว

องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา ฯ ตระหนักในข้อบกพร่องเหล่านี้ดี จึงได้พยายามประกาศคำสอนที่แท้ของพระผู้มีพระภาคเจ้าทุกวิถีทาง โดยไม่หวังมุ่งเป็นการค้าหากำไร อย่างที่วงการศาสนาส่วนมากกำลังก้มหน้าก้มตาหาเงินกันอยู่ โดยไม่มีคำสอนที่ถูกต้องแลกเปลี่ยนให้แก่ประชาชน เช่นวัดบางวัดทำการเรี่ยไรบอกบุญชาวบ้านตลอดทั้งปี แต่ไม่เคยให้ธรรมะหรือสัจธรรมแก่ชาวบ้านเลย มีให้ก็คือพร สวรรค์ วิมาน บุญๆ ฯลฯ เป็นการแลกเปลี่ยนกันกับเงินและอาหารของชาวบ้าน

องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาฯ ไม่รับเงินบำรุงจากผู้ใด แต่ก็ใคร่จะแนะ แนวทาง ทำบุญทำกุศลที่สูงสุดให้แก่ท่านทั้งหลายไปจัดการทำเอาเอง กล่าวคือ ลดการทำบุญอย่างอื่น ๆ ให้น้อยลงไปเสียบ้าง อย่าไปหวังเอาสวรรค์วิมานอันเป็นเรื่องลม ๆ แล้ง ๆ กันมากนักเลย ปัญหาเฉพาะหน้าของประเทศไทยเวลานี้ก็คือ สถาบันผู้นำทางศาสนาของเรากำลังอ่อนแอที่สุด อ่อนทั้งวิชาทางโลกทางธรรม ถ้าเราช่วยกันบำรุงสถาบันนี้ด้วยการให้ความรู้ทางโลกทางธรรมแก่ท่านแล้ว ท่านก็คงไม่สอนใครผิดๆ อย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้ แล้วประเทศชาติศาสนาและประชาชนก็จะได้รับประโยชน์คุ้มค่าเงินที่ทุ่มเทลงไป ซึ่งนับไม่ได้ว่าจำนวนสักเท่าใด ทั้งไม่ช่วยให้เกิดพระภิกษุที่ดี ๆ กี่องค์ ชาวพุทธไทยได้คำสอนที่เป็นสัจธรรมมากน้อยเพียงใด ก็สังเกตได้จากความเชื่อ ความคิด ความประพฤติ และการปฏิบัติธรรมของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งยังไม่เข้าถึงธรรม ความโลภความกลัวและความหลงผิดได้ทำให้ชาวพุทธส่วนมากไม่เชื่อ คำสอนของ พระพุทธเจ้า แต่เชื่ออำนาจดลบันดาลของภูตผีปีศาจ เช่นเจ้าพ่อเจ้าแม่และพระภูมิเจ้าที่ เชื่อแต่คำสอนของอลัชชีที่ไม่รู้หรือไม่ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า หลงเชื่อความศักดิ์สิทธิ์ของภิกษุนอกธรรมวินัยที่นิยมเรียกกันว่า "หลวงพ่อ" ยังเชื่อกันว่าแม้รูปปั้นของ

หลวงพ่อประเภทนี้ก็ศักดิ์สิทธิ์ ป้องกันเหตุเภทภัยได้ต่าง ๆ และนำมาซึ่งลาภผลเงินทอง หรือเสน่ห์มหานิยม เรื่องเหล่านี้เป็นความเข้าใจเขว เพราะการโฆษณาชวนเชื่อของนักหาเงินทั้งสิ้น ดูแล้วเป็นที่น่าสงสารประชาชนผู้อยากพ้นทุกข์ แต่กลับได้ทุกข์โดยการเสียเงินเสียความมีเหตุผลเป็นการตอบแทน ประชาชนต่างวิ่งวุ่นเพราะไม่รู้ว่าอะไรจะเป็นที่พึ่งของเขาอย่างแท้จริง ใครว่ามีดีอะไรที่ไหน ก็แห่แหนกันไปขอของดี แล้วก็กลายเป็นเหยื่อของผู้ลวงโลกในเพศของสมณะบ้าง ฆราวาสบ้าง เป็นไปอย่างนี้ทุกจังหวัดในประเทศไทย แล้วก็ยังไม่มีใครรู้สึกสำนึกกัน แม้ในหมู่คนที่มีการศึกษาทางโลกมาดีแต่ไม่เคยมีความรู้ใน ทางธรรม อลัชชีจึงมีมากมายในประเทศไทย

ฉะนั้น องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา จึงขอเชิญชวนให้ท่านผู้ใจบุญทั้งหลายโปรดพิจารณาการทำบุญ ที่จะให้ประโยชน์แก่ประเทศชาติ และศาสนามากที่สุด ดังพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และคำแนะนำของท่านพุทธทาสภิกขุ ซึ่งก็สมดังพุทธพจน์ที่ตรัสว่า:—

"ภิกษุทั้งหลาย ! ฝ่ายพวกที่แสดงให้เห็นว่าอธรรมเป็นอธรรมนั้น ได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติเป็นประโยชน์เกื้อกูล ทำเพื่อให้ความสุขสวัสดี ทำให้เกิดประโยชน์แก่มหาชน เพื่อความสุขแก่มนุษย์ทั้งหลาย

ผู้ทำย่อมประสบบุญกุศลเป็นอันมาก ทั้งยังเป็นการธำรงพระสัทธรรมไว้ให้มั่นคงอีกด้วย"

"ภิกษุทั้งหลาย! บุคคลประเภทเดียวนี้ เมื่อเกิดขึ้นในโลก ย่อมเกิดมาเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อนำความสุขสวัสดีมาสู่ชนเป็นอันมาก เป็นประโยชน์สุขแก่มนุษย์ทั้งหลาย บุคคลประเภทนี้คือผู้ใดเล่า? คือผู้ที่เป็นสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นไม่วิปริต เขาเป็นผู้ทำคนเป็นอันมากให้พ้นมาเสียจากอสัทธรรม แล้วให้มาตั้งอยู่ในพระสัทธรรม ภิกษุทั้งหลาย! บุคคลประเภทเดียวเท่านี้ แล"

บุคคลประเภทนี้แหละ หาได้ยากในประเทศไทย เพราะชาวพุทธทั้งหลายถูกสอนให้หลงทำบุญชนิดที่ไม่สูง และไม่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมกันไปเสียหมด "การทำคนเป็นอันมากให้พ้นมาเสียจากอสัทธรรม แล้วให้มาตั้งอยู่ในพระสัทธรรม" จึงไม่มีคนสนใจและปฏิบัติกัน ฉะนั้น ขอให้ท่านที่มีปัญญาและมีทรัพย์ทั้งหลายโปรด "ทำให้เกิดความสุขสวัสดี ทำให้เกิดประโยชน์แก่มหาชนเพื่อความสุขแก่มนุษย์ทั้งหลาย" กันมากๆ เถิด เพราะ "ผู้ทำย่อมประสบบุญกุศลเป็นอันนาก ทั้งเป็นการธำรงพระสัทธรรมไว้ให้มั่นคงอีกด้วย"

เท่าที่กล่าวมาแล้วนี้ ก็ยังเป็นเพียงคำนายของพระพุทธ-เจ้า ในเรื่องว่า คำสอนที่แท้จริงของพระองค์หรือของพระพุทธศาสนา ที่เราเรียกกันว่าโลกุตตรธรรม เฉพาะอย่างยิ่งเช่นเรื่อง "สุญญตา" (=ความว่างจากกิเลสหรือว่างจากความเห็นแก่ตัวจัด) จะเสื่อมสูญไปจากโลกด้วยเหตุต่าง ๆ หลายประการ แม้พระพุทธศาสนานิกายเซ็นของจีน จะได้มุ่งสอนแต่เรื่อง "สุญญตา" มาครั้งหนึ่ง แต่ภิกษุจีนสมัยนั้นก็ไม่สนใจ ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่ใช่คำสอนที่ทำให้ท่านร่ำรวย สู้การทำพิธีกงเต๊กส่งวิญญาณผู้ตายขึ้นสวรรค์ไม่ได้ เงินทองไหลมาเทมาครั้งละเป็นหมื่น ๆ บาททีเดียว ส่วนคำสอนของบรรดานักปราชญ์จีนทั้งหลายในสมัยโบราณ เช่นของท่านเล่าจื้อ ขงจื้อ เม่งจื้อ บักจื้อ จังจื้อ ฯลฯ อันว่าด้วยความไม่เห็นแก่ตัวซึ่งคล้ายกับเรื่อง "สุญญตา" ในพระพุทธศาสนา ก็ถูกพวกทรราช นักปราชญ์ชั่ว นักการเมืองทรามและพวกอาจารย์มิจฉาทิฏฐิ หรือนักวัตถุนิยม ทำลายคำสอนในเรื่องนี้ให้หมดสิ้นไป โดยการเผาตำราคำสอนของนักปราชญ์เหล่านี้แล้วยังไม่พอใจ ยังจับผู้ที่เลื่อมใสในคำสอนชั้นโลกุตตร-ธรรมทั้งหลาย ฝังดินทั้งเป็นอีกด้วย (อ่านหนังสือ "ล้างสมอง เล่ม ๔" ขององค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา)

ฉะนั้น ธรรมะขั้นโลกุตตระ อันจะทำให้สังคมของมนุษย์มีความสงบสุข เพราะหมดความโลภ ความโกรธ และความหลง

งมงาย (ความเห็นแก่ตัวจัด) จึงไม่สามารถถ่ายทอดจากศาสดามาถึงประชาชนได้ง่าย ๆ เพราะเจ้าตัวมารร้ายมันมีอยู่ในที่ทั่วไปและทุกสมัย บางทีมันก็มาในร่างของนักปราชญ์ราชครู หรือนักบุญที่เทิดทูนแต่เรื่องทางวัตถุ โดยไม่คำนึงถึงว่าถ้ามนุษย์ส่วนมากเต็มไปด้วยกิเลสหนา หรือพากันเห็นแก่ตัวจัดแล้ว บ้านเมืองหรือโลกจะเจริญได้อย่างไร การฆ่าฟันกันหรือสงครามทุกครั้งเกิดขึ้นก็เพราะความเห็นแก่ตัวจัดของมนุษย์ ไม่มีสาเหตุอะไรนอกเหนือไปจากนี้เลย การสอนคนแต่เรื่องศีลธรรมต้น ๆ หรือเรื่องโลกิยธรรมของศาสนาทั้งหลาย ก็ไม่สามารถยับยั้งมนุษย์มิให้ประพฤติเยี่ยงสัตว์ได้ พระพุทธเจ้าจึงต้องสอนโลกุตตร-ธรรม เพื่อให้มนุษย์คลายความเห็นแก่ตัวจัด อันเป็นสัญชาต-ญาณของสัตว์เดรัจฉาน เป็นการขุดรากเง่าของความชั่วทั้งปวงแล้วมนุษย์ก็จะอยู่ร่วมกันได้ อย่างร่มเย็นเป็นสุข เพราะเลิกเบียดเบียนซึ่งกันและกันทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่นทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ ดังที่ประเทศไทยเรากำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ โดยผู้เชี่ยวชาญขนาดไหนก็แก้ไขไม่ตก ฉะนั้น เรื่องสุญญตา หรือคำสอนเรื่องมิให้คนเห็นแก่ตัวจัด จึงเป็นประโยชน์แก่มนุษยชาติไม่ว่ายุคไหนสมัยไหน ชาติใดภาษาใด แต่ใครจะทำตามได้หรือไม่ ก็เป็นเรื่องของเอกชนแต่ละคน ๆ ไป

ยังนับว่าเป็นโชคดี ของ พุทธบริษัท เมืองไทย ที่ได้มี

ปราชญ์ทางธรรม เช่นท่านพุทธทาสภิกขุ ซึ่งหวังจะก่อกู้คำสอนอันเป็นชั้นโลกุตตรธรรมของพระพุทธเจ้า โดยได้กรุณาขุดค้นเอาเรื่อง "สุญญตา" มาเผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อพัฒนาจิตใจมิให้พวกเรามีความเห็นแก่ตัวจัด คำสอนอันสูงสุดของพระพุทธเจ้าในเรื่องนี้ กลับถูกพวกมิจฉาทิฏฐิ ไม่ว่าในเพศฆราวาสหรือสมณะตลอดจนพวกนักศึกษาตำราอภิธรรม หรืออาจารย์สอนอภิธรรมกล่าวหาว่า ท่าน พุทธทาส เอาเรื่อง ที่พระพุทธเจ้าไม่เคย สอน มาสอนคน บ้างก็พูดถากถาง เยาะเย้ย หรือปักป้าว่า การสอนเรื่องจิตว่างจากความเห็นแก่ตัวนั้น จะเป็นพาหะหรือทางทำให้คนเป็นคอมมูนิสต์ ดังที่เคยปรากฏในบทความของหนังสือพิมพ์สยามรัฐหลายครั้งหลายคราว เช่นในสมัยแรกๆที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้โต้กับท่านพุทธทาสในเรื่องนี้ที่หอประชุมของคุรุสภา (หาอ่านได้จากหนังสือ "วิวาทะ" ของ องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนา) และพอมีโอกาสเมื่อใด ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ก็โจมตีเรื่องนี้ทุกทีไป หรือไม่ก็ให้คนอื่นโจมตีแทนตน แล้วยังมีพระเถระบางรูป (ฝ่ายธรรมยุต) เขียนบทความสนับสนุนความเห็นของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ อีกด้วย ถึงแม้ว่าเวลานี้ ชาวพุทธส่วนมากเริ่มเข้าใจความหมายของคำว่า "จิตว่าง" หรือ "ความว่าง" ของท่านพุทธทาสแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีบางคนไม่ยอมอ่านคำอธิบายเรื่อง "จิตว่าง" ของท่าน คนประเภทนี้แหละที่มักชอบอ้างว่า "จิต

ว่าง" เป็นจิตที่ไร้สติสัมปชัญญะ ว่างแบบป้ำๆเป๋อๆ ว่างแล้วจะทำการงานอะไรไม่ได้ ซึ่งท่านพุทธทาสเรียกว่า "ว่างแบบของคนอันธพาล" เพราะนั่นไม่ใช่จิตว่างหรือสุญญตาของพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าเองท่านก็ยืนยันว่า ท่านใช้เวลาอยู่ในสุญญตาวิหารเสมอ คือจิตใจของท่านอยู่ใน "ความว่าง" นั่นเอง

บัดนี้ ประเทศไทยก็จะถึงกาลสมัย ที่คำสอนประเภทโลกุตตรธรรม เฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง "สุญญตา" (การว่างจากความเห็นแก่ตัว) จงต้องระงับหรืออับเฉาไป หรือจะต้องถึงกับอันตรธานไปก็เป็นได้ เพราะวารสารดวงประทีป ของกรมการศาสนา ฉะบับประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๕ ได้ลงบทความเรื่อง "จริยธรรมที่ควรคำนึงในการให้การศึกษา" ซึ่งบรรยายโดย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี เมื่อไม่นานมานี้ อันมีสาระสำคัญว่า **ท่านไม่เห็นด้วยกับเรื่องการสอนโลกุตตรธรรมของพระพุทธศาสนา เช่นเรื่อง สุญญ-หรือหลักอนัตตา แก่ประชาชน เพราะว่าคำสอนของพระพุทธเจ้าในเรื่องทั้งสองนี้ จะทำประเทศไทยมิให้พัฒนาหรือก้าวหน้า ควรสอนกันแต่เพียงขั้นศีลธรรม หรือโลกิย-ธรรมเท่านั้น โดยท่านอ้างว่า ทางราชการของประเทศไทยแต่โบราณก็เคยวางมาตรการ จำกัดข้อธรรมะที่พระควรจะสอนประชาชนมาแล้ว เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคแก่การปกครอง**

ประเทศ หรือเป็นอุปสรรคแก่การเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ กล่าวคือเป็นการควบคุมพระพุทธศาสนาที่สอนสัจธรรมอันน่ากลัว และทุกวันนี้ แม้รัฐบาลจะยังควบคุมการศาสนาอยู่ก็ตาม แต่ก็ได้ปล่อยปละละเลยให้มีการสอนพระพุทธ-ศาสนากันอย่างเสรีเกินไป จนกลายเป็นอันตรายต่อสังคม (นี่เป็นเหตุผลอย่างเดียวกัน ที่ทรราช และอำมาตย์ลามกของประเทศจีนอ้างขึ้นมา เพื่อเผาตำราและฆ่าผู้ที่เลื่อมใสในคำสอนของปราชญ์อันยิ่งใหญ่ของบรรดาปราชญ์ จีน–ปุ่น)

ความเห็นของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ เช่นนี้ คงเป็นที่สบอารมณ์แก่ภิกษุส่วนมากในประเทศไทย ซึ่งไม่เคยสนใจในโลกุตตรธรรม เพราะไม่ค่อยเคยเห็นพระเถระหรือเจ้าอาวาสที่ไหน ที่สอนหลักสุญญตาหรือหลักอนัตตาแก่ประชาชน เคยเห็นแต่พระภิกษุเจ้าคณะจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทยบางรูป กล่าวโจมตีท่านพุทธทาสที่สอนเรื่องนิพพานหรือเรื่องอนัตตา อันเป็นเรื่องที่เขาถือว่าพ้นสมัยและไม่มีใครทำได้ เขายังกล้าพูดออกจากปากด้วยว่า ควรสอนแต่ อัตตา หรือการมีตัวมีตน และมีอะไรๆ เป็นของตน กล่าวคือสอนให้คนมีตัณหาและอุปาทาน ตรงกันข้ามกับที่พระพุทธเจ้าสอนนั่นเอง ทั้งนี้ก็อาจเป็นเพราะ การส่งเสริมให้คนมีตัณหาอยากไปสวรรค์ หรือการสอนเรื่องอัตตามีตัวตนแม้หลังจากตายไปแล้ว มันทำให้เขาได้ข้าวของเงินทอง

จากประชาชนผู้ที่ไม่รู้จักคำสอนของพระพุทธเจ้า เขายิ่งสอนเขาก็ยิ่งอยู่ดีกินดี ทั้งยังมีเงินเหลือฝากธนาคารเพื่อการสึกไปมีเมียอีกด้วย เขาจึงเกลียดชังท่านพุทธทาสยิ่งนัก ที่สอนให้ประชาชนฉลาด จนเขาหมดโอกาสที่จะหลอกเอาเงินจากชาวบ้านได้ง่ายๆ

โดยที่ความเห็นของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ถูกตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารของกรมการศาสนามาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม นับถึงวันนี้ก็เป็นเวลา ๗ เดือน และดูเหมือนว่ายังไม่เคยมีพุทธบุตรหรือพุทธศาสนิกชนผู้ใด ที่แสดงความเห็นเพื่อปกป้องคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาไว้ มิให้ใคร มาทำการ จำกัด หรือกำจัดคำสอนอันสูงสุดของพระองค์ หากรอต่อไปความเห็นอันวิปริตผิดวิสัยของชาวพุทธ ก็จะถูกตีพิมพ์เผยแพร่ต่อไป เพราะคนที่งมงายไม่รู้จักพระพุทธศาสนาอาจเห็นดี เห็นงามคล้อยตามไปได้ อย่างเช่นในสมัยจอมพลสฤษดิ์ผู้เป็นเผด็จการของเมืองไทยได้เคยออกคำสั่งมิให้ใครสอนเรื่องสันโดษแก่ประชาชน เพราะเกรงว่าประเทศไทยซึ่งกำลังพัฒนาจะไม่ก้าวหน้าสมใจหมาย ในยุคนั้นก็ไม่มีมหาเปรียญคนใดที่จะมีน้ำใจอธิบายคำว่า "สันโดษ" ตามความหมายของพระพุทธศาสนา เห็นมีแต่คุณประจวบ โภคทรัพย์ ทนายความชื่อดังแห่งจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งไม่เคยเป็นมหาเปรียญเขียนทักท้วงเอาไว้ และพุทธนิคมเชียงใหม่นำมาพิมพ์เผยแพร่แก้ความเข้าใจผิดของผู้ยิ่งใหญ่ในแผ่นดิน และเพราะความไม่รู้

จักสันโดษหรือไม่มีความสันโดษนั่นเอง จอมพลคนขยันผู้นี้จึงโกงเงินของประชาชนและประเทศชาติไปเป็นพัน ๆ ล้านบาท อันถือได้ว่าเป็นการคอรัปชั่นที่มหาศาลที่สุดในเมืองไทย รู้กันไปทั่วโลกทีเดียว

นี่แหละ คือผลของการมุ่งพัฒนาประเทศไทยแต่ในด้านวัตถุ โดยไม่คิดที่จะพัฒนาจิตใจของคนให้สูงขึ้นเสียก่อน ตราบใดที่คนไทยยังมีความเห็นแก่ตัวจัด จะพัฒนาประเทศชาติไม่ว่าทางไหน มันก็เจริญขึ้นไม่ได้ทั้งนั้น แม้เมื่อไม่กี่เดือนมานี้เอง ฝรั่งผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจของสำนักงานยูซอม ก็ยังยืนยันว่า **พลเมืองของประเทศไทยมีรายได้คิดเฉลี่ยแล้วเกือบต่ำเป็นที่สุดในโลก** มีประเทศด้อยพัฒนาไม่กี่ประเทศในทวีปแอฟริกาเท่านั้น ที่พลเมืองยังยากจนยิ่งกว่าคนไทย ฉะนั้น ขอให้นักปราชญ์ราชบัณฑิต ตลอดจนนักคิดฟุ้งซ่านทั้งหลาย โปรดทำความเข้าใจเสียใหม่ ในเรื่องการสอนโลกุตตรธรรม ของพุทธศาสนา เฉพาะอย่างยิ่งเช่นเรื่องสุญญาหรืออนัตตา อันเป็นคำสอนที่พระพุทธเจ้าเห็นว่า จะสามารถขุดรากเง่าของความชั่วทั้งหลายออกจากจิตใจของคนได้ ไม่มีคำสอนอะไรจะดีไปกว่า เพราะเป็นธรรมะที่จะทำคนไม่ให้เห็นแก่ตัว แล้วไม่ต้องกลัวว่าคนที่มี "จิตว่าง" แล้ว จะไม่ทำกิจการงานอะไร หรือจะไม่ช่วยพัฒนาบ้านเมือง หากนักการเมืองหรือข้าราชการไทยเข้าใจ

เรื่องสุญญตา หรืออนัตตา และปฏิบัติโลกุตตรธรรมข้อนี้ได้มากเพียงใด คอรัปชั่นหรือความเห็นแก่ตัวก็จะค่อย ๆ หมดไป เพราะการทำงานด้วยจิตว่างนั้นก็คือ ทำงานเพื่องาน ทำงานเพื่อส่วนรวม หากตนเองจะได้อะไรเข้าตัวมาบ้าง ก็ถือเป็นเพียงวัตถุพลอยได้ คนประเภทนี้ทำอะไรหรือพูดอะไรก็เพื่อให้ประโยชน์แก่สังคม มิใช่มุ่งทำเพื่อเอา หรือพูดเพื่อเอาประโยชน์เข้าตัวเองถ่ายเดียว

มีชาวพุทธหลายท่านต่างพากันสงสัยว่า ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ซึ่งคนไทยเป็นจำนวนไม่น้อยเชื่อว่าท่านเป็นปราชญ์ มีคารมเฉลียวฉลาดขนาดเป็นบัณฑิตที่ดีได้ แต่แล้วทำไมจึงทำตนเป็นปรปักษ์ต่อคำสอนเรื่อง "สุญญตา" หรือเรื่อง "อนัตตา" ของพระพุทธเจ้า บ้างก็คิดว่าเป็นเพราะท่านพุทธทาส ซึ่งเป็นพระฝ่ายมหานิกาย ได้เป็นผู้ริเริ่มนำเอาเรื่องทั้งสองนี้ มาเปิดเผยแสดงความรอบรู้เกินเลยไปกว่ามหาเถระของฝ่ายธรรมยุต ทั้งนี้สังเกตได้จากข้อเท็จจริงที่ว่า พระในนิกายธรรมยุตน้อยรูปนักที่จะยอมอ่านหนังสือธรรมะของท่านพุทธทาส ส่วนฆราวาสที่เคยบวชมาในนิกายนี้จะมีทิฏฐิมานะแบบนั้นด้วยหรือไม่ ก็ยังรู้ไม่ได้ บางคนก็ให้ความเห็นว่า ม.ร.ว. คึกฤทธิ์เป็นผู้มีนิสัยไม่ยอมให้ใครแสดงความฉลาดรอบรู้ยิ่งไปกว่าตน เพราะตั้งแต่ได้ร่วมอภิปรายกับท่านพุทธทาสในปัญหาเรื่อง "จิตว่าง" แล้ว ก็มักพูด

กระแนะกระแหนท่านพุทธทาสทุกโอกาสที่จะทำได้ ไม่ว่าในเรื่องอะไร ๆ ส่วนบางคนก็ให้อภัยและสงสารในตัว ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ เพราะเข้าใจในหลักจิตวิทยาของมนุษย์ว่า อันคนฉลาดมาก ๆ นั้น บางทีก็แสดงความบ้าออกมาให้ปรากฏ แม้พระพุทธเจ้าก็ยังเรียกคนบางคนว่าเป็น "พุทธบริษัทรี ๆ ขวาง ๆ" ส่วนทางพระพุทธศาสนาก็ถือว่าเป็น "เทพบุตรมาร" ที่คอยล้างผลาญพุทธศาสนานั่นเอง เพราะมารประพฤติธรรมตามที่พระพุทธเจ้าสอนไม่ได้ จึงเห็นไปว่าธรรมะของพระพุทธเจ้าจะทำให้มันเสียประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งบุคคลอื่นยังไม่สามารถล่วงรู้ความในใจของมารได้ คนทั่วไปจึงลงความเห็นเอาง่าย ๆ ว่า พญามารเป็นดุจสุนัขหางด้วน ที่ต้องการให้สุนัขตัวอื่น ๆ หางด้วนแบบเดียวกับตน ส่วนสาเหตุที่ม.ร.ว. คึกฤทธิ์แย้มพรายออกมาให้ปรากฏ ก็คือ **ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ กลัวสัจจธรรมคำสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้าเท่านั้นเอง คือกลัวความจริง และเพราะอะไร ? ก็ลองนึกดูเอาเอง**

บุคคลผู้ทำลายสันติภาพ

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้แสดงปาฐกถาที่หอสมุดแห่งชาติในงานสัปดาห์ห้องสมุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ มีใจความว่า **หลักธรรมเรื่องสุญญตา และ อนัตตา ซึ่งเป็นหลักธรรมขั้นโลกุตตระในพระพุทธศาสนานั้น เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาชาติบ้านเมืองโดยตรง หลักธรรมขั้นโลกุตตระของพระพุทธเจ้าเหมาะแก่ ผู้ที่ประสงค์ จะ บรรลุมรรคผลนิพพานเท่านั้น นำมาสอนแก่ผู้ที่ต้องการพัฒนาประเทศชาติไม่ได้ เพราะจะทำให้หยุดพัฒนา และทำให้ชาติบ้านเมืองสูญจากความเป็นประเทศชาติ ฉะนั้น ควรสอนประชาชนแต่เพียงเรื่องของศีลธรรมหรือโลกิยธรรม**

ก่อนจะกล่าวถึงหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ก็อยากจะกล่าวถึงจุดประสงค์ของการพัฒนาชาติบ้านเมืองเสียก่อน ว่าเพื่อจุดประสงค์อันใด พัฒนาเพียงเพื่อให้บ้านเมืองมีอาคารตระหง่านหรูหรามาก ๆ มีถนนหนทางดี มีแสงสีที่ยั่วยวนเต็มไปหมด แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังอดอยากยากแค้น ประชาชนส่วนน้อยมีความเป็นอยู่อย่างหรูหราฟุ่มเฟือย แต่ไร้ความเมตตาปราณี แล้วยังมีอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการคอรัปชั่นเต็ม

ไปหมด มีการเบียดเบียนกันทั้งทางตรงทางอ้อมทุกหย่อมหญ้ากระนั้นหรือ? หรือว่าต้องการให้ประชาชนส่วนใหญ่มีกินมีใช้พอประมาณ ไม่มีการเบียดเบียนกัน จะมีบ้างก็เพียงเล็กน้อย ผู้คนมีความเมตตาปราณีต่อกันเห็นอกเห็นใจกัน และข้อสำคัญที่สุดก็คือ ให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่อย่างสมอัตภาพ คือมีความสงบสันติทางกายและทางใจ แล้วอย่างไหนมันจะดีกว่ากัน?

ถ้าใครไม่ต้องการสันติสุขทางจิตใจ แต่พัฒนาให้อาคารหรูหรา จนบ้านเมืองเต็มไปด้วยสถานที่การเล่นเริงรมย์ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่อดอยากยากแค้นและเต็มไปด้วย ความหวาดหวั่นกลัวภัย เต็มไปด้วยการเอารัดเอาเปรียบกัน อย่างนี้ถ้าไม่เรียกเขาผู้นั้นว่า **เป็นคนวิกลจริต** แล้วก็ไม่รู้จะเรียกว่าอะไรให้เบาไปกว่านี้ได้

ทุกศาสนาในโลกเกิดขึ้นมาเพื่อให้สังคมของมนุษย์มีสันติ-สุขทางใจ อันจะนำไปสู่สันติสุขทางกายต่อไปโดยอัตโนมัติ ไม่มีศาสนาใดที่เกิดขึ้นมาเพื่อทำให้โลกเต็มไปด้วยความเจริญ ทางฝ่ายวัตถุ โดยปล่อยให้มนุษย์ยังคงมีสัญชาตญาณของสัตว์ไปตามเดิม เฉพาะอย่างยิ่งก็คือ สัญชาตญาณความเห็นแก่ตัวจัด

ฉะนั้น จุดประสงค์ของทุกศาสนาก็คือ ให้ทุกคนทำลายความเห็นแก่ตัวให้ลดลง ๆ และหมดไปในที่สุดถ้าทำได้ แล้ว

เราจะเห็นได้เองว่า เมื่อมนุษย์ส่วนมากไม่มีความเห็นแก่ตัว หรือเห็นแก่ตัวแต่น้อยแล้ว โลกนี้จะมีสันติสุขและพัฒนาขึ้นได้เอง โลกนี้เจริญไม่ได้ก็เพราะคนในโลกเบียดเบียนกัน จนถึงขนาดกลายเป็นสงครามใต้ดินและสงครามบนดิน **ที่เขาต้องเบียดเบียนกันก็เพราะความเห็นแก่ตัวจัดนั่นเอง**

ถ้าจะถามว่าต้องการสันติภาพหรือไม่ ทุกคนตอบเป็นเสียงเดียวกันว่าต้องการ แต่คนส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าสันติภาพจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ที่ไม่รู้ก็เพราะเขาจับหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาของเขาไม่ได้ ถ้าคนส่วนใหญ่จับหลักได้ว่าศาสนาสอนให้ทำลายความเห็นแก่ตัว แล้วนำมาประพฤติปฏิบัติจริง ๆ แล้วสันติภาพจะไปไหนเสีย เมื่อคนส่วนใหญ่ยังเห็นแก่ตัวจัด และไม่ยอมทำลายความเห็นแก่ตัวอยู่อย่างนี้ โลกจึงสันติไม่ได้ เจริญไม่ได้ **พัฒนาไม่ได้**

หลักโลกิยธรรมที่กล่าวว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว อย่างนี้มีการสอนกันมาก่อนพุทธกาลนานไกล และมีสอนกันในทุกศาสนา แล้วก็ไม่เคยสามารถแก้ไขสังคมให้ดีขึ้นได้ หาดูตัวอย่างได้ดีจากในประเทศไทยเรานี่เอง ศีลธรรมจึงไม่ใช่เครื่องมืออันมีประสิทธิภาพในการทำให้ชาติบ้านเมืองเจริญ ฉะนั้น จึงต้องมีพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมาในโลกเพื่อให้คนรู้จักเคล็ดลับวิธีทำลาย

ความเห็นแก่ตัว อันเป็นรากเง่าของความเสื่อมทั้งปวง ซึ่งศาสนาอื่น ๆ ก็ยังไม่สามารถแสดงได้ดีไปกว่าสัจจธรรม หรือโลกุตตรธรรมของพระพุทธศาสนา แต่แล้ว ม.ร.ว. คึกฤทธิ์กลับกลัวสัจจธรรมนั้น ๆ

ตามธรรมดา คนแต่ละคนก็รู้ว่าอะไรชั่วอะไรดี แต่เขาไม่สามารถละชั่วทำดีได้ เพราะอะไร? ไม่มีใครคิดไม่มีใครอธิบาย แต่พระพุทธเจ้าท่านทรงชี้แนะให้เห็นว่า เพราะมันมีสิ่ง ๆ หนึ่งผลักดันอยู่ภายในจิตใจ จนเราไม่สามารถบังคับตัวเองให้เป็นไปตามทำนองคลองธรรมได้ สิ่งที่มันดันอยู่ในจิตใจดังกล่าว เรียกว่ากิเลส เช่นตัณหา อุปาทาน หรือจะเรียกว่า "ซาตาน" แบบฝรั่งก็ได้ จะเรียกว่า "พญามาร" ซึ่งสำแดงฤทธิ์ออกมาเป็นความเห็นแก่ตัวเหมือนกันหมด ฉะนั้นถ้าใครยังกล่าวว่า โลกุตตรธรรม เฉพาะอย่างยิ่งเช่นเรื่องสุญญตาหรืออนัตตา อันเป็นธรรมะขั้นสูงสุดของพระพุทธเจ้า เพื่อทำลายความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ ว่าจะเป็นภัยต่อสังคมหรือเป็นอุปสรรคแก่การพัฒนาชาติบ้านเมืองแล้ว ก็ต้องนับว่าเป็นความเห็นที่วิปลาศอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าขอเรียนแก่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ไว้ในที่นี้เสียเลยว่าหลักธรรมอันแท้จริงของพระพุทธศาสนาก็คือโลกุตตรธรรมเท่านั้น

กล่าวคือ ถ้านำหลักธรรมนี้มาประพฤติปฏิบัติแล้ว จะทำให้ผู้ปฏิบัติมีจิตใจเหนือกว่าคนธรรมดาสามัญที่ยังมีกิเลสต่าง ๆ เพราะความเห็นแก่ตัว ส่วนคำว่าโลกุตตรธรรมของม.ร.ว. คึกฤทธิ์นั้นกล่าวเสมือนหนึ่งว่าจะทำให้คนไม่เกี่ยวข้องกับโลก ไม่พัฒนาบ้านเมือง ไม่ทำอะไร แต่โดยแท้จริงแล้วคำว่าโลกุตตรนั้น หมายถึงว่าการมีจิตใจสูงอยู่เหนืออิทธิพลของสิ่งยั่วยวนในโลก ผิดไปจากปุถุชนที่ยังเป็นเหยื่อของสิ่งยั่วยวนทุกอย่าง ฉะนั้นเมื่อใครปฏิบัติเรื่องสุญญตาได้แล้ว ความเห็นแก่ตัวของเขาจะลดลง ๆ และความเห็นแก่ผู้อื่น เห็นแก่ส่วนรวม ความเมตตาปราณีแก่ผู้อื่นจะมีมากขึ้น ๆ การทำงานของคนพวกนี้จะทำเพื่อส่วนรวมหรือสังคมโดยไม่ต้องสงสัย ถ้าบ้านเมืองเต็มไปด้วยคนประเภทนี้บ้านเมืองจะมีสันติสุขหรือไม่ ? หรือว่าบ้านเมืองจะเต็มไปด้วยการคอรัปชั่นอันเป็นอุปสรรคโดยตรงต่อการพัฒนา ขอให้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์โปรดคิดดู

อีกประการหนึ่ง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์กล่าวเป็นทำนองว่า ถ้านำเรื่องสุญญตามาสอนประชาชน จะทำให้คนไม่พัฒนาอะไรเลย เพราะเมื่อถือว่าไม่มีตัวตนเสียแล้ว จะทำอะไรไปทำไมเพื่อใครกัน ข้อนี้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์คิดกลัวไปเอง เพราะถ้าเรื่องจิตว่างจะเป็นอันตรายต่อสังคมแล้ว พระพุทธเจ้าคงไม่เอาเรื่องจิตว่างไปสอน

ประชาชนที่เป็นฆราวาสครองเรือนอยู่บ่อย ๆ แต่ถ้าฆราวาสกลุ่มใดทูลพระองค์ว่ามันเป็นธรรมะที่ปฏิบัติได้ยาก พระองค์ก็เปลี่ยนเป็นคำสอนที่จะทำให้เขาเป็นพระโสดาบัน คือให้รู้จักเริ่มละความเห็นแก่ตัวได้พอประมาณไปก่อน แล้วต่อไปเขาก็ทำเรื่องจิตว่างได้ง่ายขึ้น ๆ ดังนั้น ที่ม.ร.ว.คึกฤทธิ์กล่าวนั้น จึงเป็นเรื่องที่ม.ร.ว. คึกฤทธิ์นึกคิดขึ้นเองทั้งสิ้น ในสิ่งที่ไม่มีทางเป็นไปได้เลย แล้วยังเป็นเชิงตำหนิพระพุทธเจ้าเอาเสียด้วย

ขอยืนยันในที่นี้เสียด้วยว่า หากพระพุทธศาสนาขาดหลักธรรมขั้นสุญญตาและอนัตตา ซึ่งเป็นขั้นโลกุตตระหรือสัจ-ธรรมแล้ว พระพุทธศาสนาก็หมดความเป็นพระพุทธศาสนาไปทันที เพราะไม่มีอะไรดีไปกว่าศาสนาอื่น ดังนั้น ข้อความที่ม.ร.ว. คึกฤทธิ์กล่าว จึงนับได้ว่าเป็นการทำลายหลักธรรมอันแท้จริงของพระพุทธศาสนาที่ลึกซึ้งที่สุด หนักแน่นที่สุด แยบคายที่สุด และ ยิ่งใหญ่ที่สุด ที่ไม่เคยมีใครทำลายได้แนบเนียนลึกซึ้งเท่านี้ ร้ายยิ่งไปกว่าพวกคอมมิวนิสต์ เพราะคอมมิวนิสต์ทำลายได้เพียงวัตถุในทางพุทธศาสนาเท่านั้น แต่ตัวจริงของพระพุทธศาสนาเขาไม่อาจทำลายได้ สมดังที่พระพุทธเจ้าทำนายไว้แล้วว่าผู้ที่จะทำลายคำสอนของพระองค์ ก็คือพุทธบริษัทนี่เอง ไม่ใช่ใครที่ไหนเลย

ข้าพเจ้าสงสาร ม.ร.ว. คึกฤทธิ์เป็นที่สุด ที่กล่าวไปโดยไม่รู้เท่าถึงการณ์ ไม่เข้าใจหลักธรรมที่เป็นแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา แล้วก็ไม่พยายามศึกษาหาความจริง ด้วยทิฏฐิมานะ แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ก็ยังไม่สำคัญเท่ากับเรื่องที่ ม ร.ว. คึกฤทธิ์ กล่าวไปนั้น มันเป็นการทำลายสันติภาพของสังคมยิ่งกว่าฝีมือของพวกคอมมิวนิสต์ เพราะอะไร ? ก็เพราะเหตุว่าหลักธรรมเรื่องสุญญตาที่เป็นขั้นโลกุตตระนี้ คือสิ่ง ๆ เดียวที่จะใช้เป็นเครื่องมือกำจัดสิ่งเลวร้ายที่สุดของสังคมให้หมดไปได้ กล่าวคือ ความเห็นแก่ตัวจัดของมนุษย์ ดังนั้น หากใครจะเสนอแนะ ห้ามการสอนเรื่องสุญญตาหรือเรื่องอนัตตา จึงเท่ากับผู้นั้นต้องการให้มนุษย์เห็นแก่ตัวมากขึ้นเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุ คนในโลกจะได้มีตัณหาอุปาทานเบียดเบียนกันมากขึ้น โลกจะได้ยุ่งยากมากขึ้น สงครามจะได้มีมากขึ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้นั้นคือผู้บ่อนทำลายสันติสุขของมนุษยชาติอย่างร้ายกาจที่สุด

การพัฒนาตามความหมายของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ หมายถึงการพัฒนาทางวัตถุอย่างเดียว โดยไม่สนใจจะพัฒนาจิตใจคนให้สูงตามไปด้วย หากทำอย่างว่าแล้ว ในไม่ช้าบ้านเมืองที่พัฒนาจนรุ่งเรืองก็จะถูกทำลายเรียบเป็นหน้ากลองไปอีก โดยกิเลสของมนุษย์เป็นเหตุ ดูประเทศเวียตนามเหนือและเวียตนามใต้ในขณะนี้ เป็นตัวอย่างก็ได้

อนึ่ง ถ้าเรื่องสุญญตาและอนัตตา ซึ่งเป็นหลักธรรมขั้นโลกุตตระและเป็นเรื่องเดียวที่พระพุทธเจ้าสอนโดยตรง จะเหมาะแต่สำหรับผู้ที่ต้องการบรรลุมรรคผลนิพพาน เพียงไม่กี่คนแล้ว ก็ไม่จำเป็นจะต้องมีพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมาในโลก เพราะไม่มีประโยชน์อะไรแก่สามัญชนทั่วไป แต่มีประโยชน์แก่เพียงไม่กี่คน ที่ทิ้งบ้านทิ้งเรือน เข้าป่ามุ่งหน้าบำเพ็ญภาวนาเพื่อให้บรรลุมรรคผลนิพพาน พระพุทธเจ้าก็ไม่น่าจะลำบากเพื่อคนไม่กี่คน แต่แท้จริงหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ พระพุทธศาสนาจะต้องเป็นประโยชน์แก่คนทุกคน แม้ยังครองบ้านครองเรือน มีบุตรภรรยาสามี มีหน้าที่ประกอบอาชีพการงาน และยังจะต้องช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้มีความสุขสบาย แต่ตัวเองก็ต้องไม่ประกอบด้วยความทุกข์ทางใจ อันเนื่องมาจากถูกความเห็นแก่ตัวจัดเผาลน แล้วจะทำงานด้วยวิธีอย่างไรจึงจะไม่เป็นทุกข์ทางใจ ? การทำงานที่ไม่เป็นทุกข์ก็จะต้องคิดไว้ว่าเราทำงานเพื่องาน ไม่ใช่ทำงานเพื่อเงิน หรือเพื่อเกียรติยศชื่อเสียง และการทำงานเพื่องานนี่แหละ เป็นการปฏิบัติโลกุตตรธรรมพร้อมกันไปในตัว เพราะอะไร ? ก็เพราะเหตุว่า การทำงานเพื่องาน โดยไม่คอยห่วงว่าตัวเองจะได้ประโยชน์อย่างไร มีหน้าที่อะไรก็ทำไป ถ้าดำรงจิตไว้ได้ในลักษณะอย่างนี้ ก็คือการทำงานด้วยจิตว่าง ว่างจากความรู้สึกว่ามีตัวเรา หรือว่ามีอะไรเป็นของเรา ซึ่งเป็นเรื่องสุญญตาอันเป็นจุดประสงค์

สูงสุดของพระพุทธศาสนา เพื่อให้โลกพัฒนานั่นเอง

เมื่อจิตว่างจากความเห็นแก่ตัวได้ดังกล่าว ก็จะไม่มีทุกข์ ที่ไม่มีทุกข์ได้ก็เพราะกิเลสเช่นโลภโกรธหลง ฯลฯ ไม่เข้ามากลุ้มรุมเผาลนจิตใจ เมื่อกิเลสต่าง ๆ ไม่เข้ามากลุ้มรุมเผาลนจิตใจ จะเรียกภาวะของจิตชนิดนั้นว่าอย่างไร ? ก็จะต้องเรียกว่าจิตลุถึงนิพพานนั่นเอง แต่จะเป็นนิพพานชั่วครั้งชั่วคราว หรือนิพพานที่ถาวร ก็สุดแล้วแต่ว่ากิเลสได้หมดไปชั่วคราวหรืออย่างเด็ดขาด ข้อนี้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์เองก็ยอมรับแล้ว โดยได้กล่าวไว้เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๖ ที่คุรุสภาว่า "......**ในศาสนาพุทธเรานั้น สิ่งที่เป็นความดีสูงสุด ที่พุทธบริษัทพึงกระทำคือ กระทำตามหน้าที่** นี่สำหรับในทางทั่วไป หรือสำหรับคนทุกคนที่นับถือพุทธ-ศาสนา ไม่จำเป็นจะต้องเป็นบรรพชิต จะเป็นชาวไร่ชาวนา จะเป็นข้าราชการ จะเป็นทหารหรืออาชีพใด ๆ ก็ตาม สิ่งที่เรียกว่าเป็นการกระทำความดีนั้น ก็คือการกระทำหน้าที่โดยสมบูรณ์ **และหน้าที่ขั้นสุดท้ายของพุทธบริษัท** (ซึ่งอาจจะเป็นเมื่อไหร่ในชีวิตเราจะมีได้ทันหรือไม่ก็สุดแล้วแต่) **ก็คือการทำพระนิพ-พานให้แจ้ง แต่ว่าการกระทำหน้าที่ของทุกคน...ก็เป็นส่วนหนึ่งของการกระทำพระนิพพานให้แจ้งเท่านั้น** เพราะเหตุว่าการทำหน้าที่ตามฐานะตามอาชีพของเรานั้น ย่อมทำให้เราเกิดความรู้ และที่สำคัญที่สุดก็คือเกิดความรู้ว่าเราเกิดมาทำไม และ

ถ้าหากความรู้เช่นนี้เกิดขึ้นแล้ว พระนิพพานย่อมแจ้ง...........
ส่วนเรื่องจะทำงานเพื่อเงินนั้น กระผมขอรับตรง ๆ เสียก่อนว่า ไม่เห็นด้วยกับภาษิตที่ว่า งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข ประกาศให้ทราบเสียเลยในที่นี้ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นบรรพชิตหรือฆราวาส คือถ้าถือว่างานคือเงินแล้ว อาจจะใช้หน้าที่การงานเพื่อหาเงินในทางที่ผิดก็ได้ หรือทำงานเพื่อเงินแล้วอาจจะไม่ได้เงินพอ ก็จะเกิดทุกข์ได้ หรือถ้าหากถือกันตรง ๆ ว่างานคือเงิน ก็อาจจะเที่ยวหาหน้าที่หลาย ๆ ตำแหน่งแห่งหนแล้วเลยทำไม่ถูกสักหน้าที่หนึ่งก็ได้ นี่เป็นเรื่องผิดทั้งนั้น......"

จากข้อความที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์กล่าวนั้น ก็แสดงว่าการทำงานตามหน้าที่นั้นเป็นการปฏิบัติโลกุตตรธรรมไปในตัว เพื่อให้ลุถึงนิพพานเท่านั้น เพียงแต่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์กล่าวว่าไม่รู้ว่าจะลุถึงนิพพานได้เมื่อไร การอธิบายเช่นนี้ก็นับว่าเป็นการถูกต้อง เพราะถ้าทำงานตามหน้าที่ เพื่อประโยชน์แห่งงานให้ได้จริง ๆ แล้ว มันก็นิพพานทันที เพราะนิพพานแปลง่าย ๆ ตรง ๆ ว่า "เย็น" เมื่อทำงานไปด้วยใจคอที่เยือกเย็นไม่เป็นทุกข์เป็นร้อน ไม่มีความทนทรมานอยู่ในจิตใจ มันก็คือนิพพานนั่นเอง นิพพานของอะไร ? คือนิพพานของกิเลสตัณหา มีโลภโกรธหลงหรือความเห็นแก่ตัวเป็นต้น ซึ่งเป็นของร้อน และอย่างน้อยที่

สุด แม้จะไม่ใช่เย็นถาวรเย็นตลอดกาล ที่เรียกว่านิพพานถาวร ก็ยังเรียกว่าเป็นนิพพานชั่วคราว แต่ถ้าทำให้มากทำให้ชำนาญมากขึ้น ๆ วันหนึ่งก็จะต้องเป็นนิพพานถาวรโดยแน่นอน

เมื่อพูดถึงคำว่า "นิพพาน" ซึ่งแปลว่า เย็น ดังกล่าวแล้ว ก็จำต้องกล่าวถึง "มรรค" และ "ผล" ไปด้วย มรรคแปลว่าการเดินไปตามทาง ผลก็คือการถึงจุดหมายปลายทาง ส่วนนิพพานนั้นคือสิ่งที่ปรากฏหรือพบภายหลัง เมื่อถึงจุดหมายปลายทางของการปฏิบัติโลกุตตรธรรมแล้ว

การลงมือทำงานเพื่องานนั้นคือมรรค งานได้สำเร็จลงเป็นระยะ ๆ นั้นคือผล และเมื่อจิตสงบเยือกเย็นลง ๆ นั่นแหละคือนิพพาน ดังนั้นมรรคผลนิพพานจึงเป็นของที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันของคนเราทุกคน การที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ เขียนหนังสือได้มากมาย ทำการงานต่าง ๆ ได้มากมาย ก็เพราะท่านทำงานเพื่องาน หรือทำงานตามหน้าที่ที่ควรทำ เช่นเห็นว่าควรเขียนหนังสือเพื่อเป็นวิทยาทานก็ทำไป ไม่คำนึงถึง "ตัวตน" นั่นคือท่านทำงานด้วยจิตว่างหรือสุญญตานั่นเอง ท่านรอดตัวไม่เป็นโรควิกลจริต เพราะคิดฟุ้งซ่านจนนอนไม่หลับ ก็เพราะสุญญตาอีก คือไม่ยึดเอาสิ่งใดมาเป็นตัวตนของตนจนเกินขอบเขต ดังนั้นสุญญตาหรือความไม่ยึดมั่นถือมั่น จึงมีอยู่ในชีวิตประจำวันของ

กัลยาณชนอยู่แล้วตามธรรมชาติ (แต่การฟุ้งซ่านเป็นครั้งคราวนั้นเป็นจิตวุ่นหรือโรคพิเศษอีกชนิดหนึ่ง) การที่พระพุทธเจ้าทรงนำคำสอนเรื่องสุญญตามาสอนแก่ปวงสัตว์อีก ก็เพื่อให้เรารู้เคล็ดลับวิธีดำรงจิตให้ว่าง คือให้อยู่ในสุญญตาวิหารได้มากขึ้น เพราะเมื่อเกิดจิตวุ่นขึ้นมาเราไม่รู้ว่าวุ่นเพราะอะไร ทำอย่างไรจึงจะไม่ให้จิตวุ่นอีก เราจึงต้องนำเอาหลักสุญญตา ซึ่งเป็นหลักธรรมขั้นโลกุตตระของพระพุทธเจ้ามาใช้แก้ไข ในชีวิตประจำวันของเรา

จะนำหลักธรรมขั้นโลกุตตระมาใช้ในชีวิตประจำวัน ก็ด้วยการมองดูความเป็นไปในชีวิตจริง ๆ ของตัวเองว่า จิตใจของตนเองเป็นอย่างไร วุ่นเพราะมีอะไรเข้ามากลุ้มรุมก่อกวนจิตใจ ซึ่งก็ได้แก่กิเลสตัณหาอุปาทาน มีโลภโกรธหลงเป็นต้นนั้นเอง และที่เราโลภโกรธหลงก็เพราะไปติดในความสุขทางเนื้อหนังหรือทางวัตถุจนเกินขอบเขต หรือมีความเห็นแก่ตัวจัด อย่างในเรื่องกิน คนทั่วไปจะส่งเสริมให้คนอยู่ดีกินดี แต่ในทางพระพุทธศาสนาประสงค์ให้คนกินแต่พอดีอยู่แต่พอดี ซึ่งมันผิดกันอย่างฟ้ากับดิน เพราะการกินดีอยู่ดีนั้น ไม่มีขอบเขตว่าจะกินอยู่แค่ไหนเพียงไร ดังนั้นหากจะพัฒนาให้บ้านเมืองเจริญรุ่งเรือง โดยไม่คำนึงถึงความพอเหมาะพอดี ไม่คำนึงถึงความสงบสุขของสังคม ไม่คำนึงถึงความเป็นอยู่ของหน่วยย่อยต่าง ๆ ในสังคม

การพัฒนานั้นก็ไร้ค่าไร้ความหมาย แต่กลับจะทำให้บ้านเมืองเต็มไปด้วยความยุ่งยากนานาประการ เต็มไปด้วยการเบียดเบียนเอารัดเอาเปรียบ ขาดความเมตตาปราณีต่อกัน เมื่อเป็นอย่างนี้ใครเล่าต้องการ ?

เท่าที่ข้าพเจ้าเขียนมานี้ ไม่ได้จงใจที่จะเอาชนะ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ด้วยเหตุผลหรือด้วยคารมหามิได้ เพราะพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องจริงเสียยิ่งกว่าเหตุผล อันจะต้องดูเอาจากชีวิตจริง ๆ ของแต่ละคน ด้วยการเฝ้ามองเฝ้าสังเกตชีวิตจิตใจของตัวเราเอง จนเห็นได้ด้วยตนเองว่า ความโลภความโกรธความหลงหรือความเห็นแก่ตัวนั้น เป็นของร้อนอย่างไร ความเย็นลงของความโลภโกรธหลง ฯลฯ มีลักษณะเป็นอย่างไร เมื่อเป็นอย่างนี้ จึงไม่มีทางที่จะเอาตรรกวิทยาหรือคารมอะไรเข้ามาบิดผันสัจธรรมได้ ฉะนั้นจึงน่าเกรงว่าคำเสนอแนะของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ดังกล่าว จะกลายเป็นการทำลายสันติภาพของประเทศไทยทางอ้อม เพราะเมื่อแนะนำไม่ให้เอาหลักธรรมเรื่องสุญญตา ซึ่งเป็นหลักธรรมขั้นโลกุตตระของพระพุทธเจ้า มาสอนแก่คนทั่วไปแล้ว คนทั้งหลายก็หมดหลักในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องคลองธรรม คือการดำเนินชีวิตที่สงบสุขไม่เป็นทุกข์ และไม่เบียดเบียนตนเองหรือเบียดเบียนผู้อื่น เมื่อคนทั่วไปขาดหลักธรรมที่สำคัญ

เสียแล้ว เขาก็จะเต็มไปด้วยความเห็นแก่ตัวจัด เมื่อเห็นแก่ตัวจัด เขาก็กล้าทำสงครามล้างผลาญมนุษย์ ตลอดจนตึกรามบ้านช่องหรือวัตถุที่พัฒนามาแล้วเป็นอย่างดีให้พินาศไป เสียหายหนักยิ่งกว่าเมื่อก่อนพัฒนาเสียอีก การพัฒนาแต่ด้านวัตถุ โดยไม่พัฒนาจิตใจคนตามไปด้วย จึงเป็นการทำลายสันติสุขของมนุษย์ และทำลายบ้านเมืองทางด้านวัตถุไปด้วยในเวลาเดียวกัน ฉะนั้น จึงไม่ทราบว่า ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช มีความคิดหลักแหลมเร้นลับอะไรอยู่ในจิตใจของท่าน ถึงได้มีการเสนอแนะแนวออกมาแบบนี้ จึงขอให้พุทธศาสนิกชนที่ดี และผู้หวังพัฒนาประเทศชาติไทย ช่วยพิจารณาต่อไปด้วย

วิโรจน์ ศิริอัฐ

สำนัก เสงี่ยม วุฒิวัย ทนายความ
๕/๑—๒ ถนนอัษฎางค์ นครหลวง

จดหมายจากผู้นิยม

วัดคลองน้อย หมู่ ๑ ต.คล้องน้อย อ.ปากพนัง

๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

เจริญพร คุณปุ่น

นับเปิ่นเวลานานแล้ว ที่อาตมาไม่ได้มีจ.ม. ติดต่อมาทางองค์การ ฯ บอกตามความจริงว่า เปิ่นห่วงและคิดถึงคุณมาก ๆ เพราะกลัวจะสู้มารไม่ไหว ไหนตัวเองก็แก่แล้ว ไหนผู้ที่จะช่วยเหลือก็ไม่มี มีแต่มารจะคอยขัดขวางการดำเนินงานเผยแพร่ธรรมะเสียเปิ่นส่วนมาก ทั้งที่เขาเหล่านั้นก็ประกาศตัวเองว่าเปิ่นพุทธบริษัท แต่ในเมื่อคุณทำงานเพื่อประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา เขากลับรังเกียจด่าว่าคัดค้านกันอย่างรุนแรง อาตมาก็เคยคิดเหมือนกันว่าไม่รู้จะโกรธหรือสงสารเขาดี แต่ในฐานะที่เราเปิ่นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง เราไม่สมควรจะไปโกรธเขา สมควรจะแผ่เมตตาและส่วนกุศลไปสู่เขาเสมอๆ เพราะพระศาสดาของเราท่านสอนให้อดทน

อาตมารู้สึกเห็นใจคุณจริง ๆ แต่ก็ยังเชื่ออยู่ว่า สักวันหนึ่งโลกคงจะรู้จักคุณได้ดี แล้วเขาเหล่านั้นคงจะต้องนึกสรรเสริญคุณ และจะเห็นใจอย่างสุดซึ้ง เหมือนดังอาตมาเคยรู้สึก

มาแล้ว และเขาคงจะกล่าวออกมาอย่างภาคภูมิใจว่า "ไม่นึกเลยว่าบุคคลที่ประเสริฐอย่างคุณปุ่น จะมีหรือหาได้ในเมืองไทย" แต่ก็หมายความว่า เขาจะต้องมีวาสนาพอ กล่าวคือมีโอกาสได้เปิดตาขึ้นมาอ่านหนังสือขององค์การ เสียให้หลาย ๆ เล่มหน่อย ไม่งั้นก็เป็นอันว่า เขาจะต้องมืดมาและมืดไปอย่างไม่น่าสงสาร ต่อเมื่อเขาได้อ่านให้เข้าใจทุกเล่มแล้วเขาคงเปล่งวาจาออกมาอย่างปีติว่า "ไม่นึกเลยว่าในชีวิตนี้จะได้พบสิ่งที่แสนประเสริฐอย่างนี้ ไม่เคยนึกว่าในโลกนี้จะมีธรรมะที่ประเสริฐสุด คุณปุ่นแกแสนจะกรุณาจริง ๆ แต่ถ้าหากเขายังปิดหูปิดตาต่ออยู่เช่นนั้น โดยไม่ยอมอ่านหนังสือขององค์การแล้ว ก็นับว่าเขาจะต้องพบแต่นรกทางใจ และให้ถือเสียว่ามันเป็นกรรมของสัตว์ที่ไม่ยอมศึกษาธรรมะ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่อาตมาได้มีจ.ม.มาครั้งนี้ ก็เพราะต้องการจะสอบถามถึงหนังสือออกใหม่ขององค์การฯ ว่าจะมีอีกบ้างหรือเปล่า (หนังสือที่ออกใหม่ และอาตมาได้ซื้อมาเป็นลำดับแล้ว เล่มสุดท้ายคือเรื่อง "ผีมีจริงหรือไม่" ของท่านพุทธทาส) เพราะฉะนั้น ถ้าหากคุณมีหนังสือเล่มใหม่ต่อจากเล่มนั้น ก็ขอได้แจ้งให้อาตมาทราบด้วย เพื่ออาตมาจะได้ส่งปัจจัยมาซื้อในโอกาสต่อไป เพราะตั้งใจไว้แล้วว่าหนังสือที่ออกมาจากองค์การมีเท่าไร จะต้องซื้ออ่านให้หมด เพราะอาตมาได้พบแสงสว่าง

แห่งชีวิตเพราะหนังสือขององค์การ ฯ แท้ๆ เพราะฉะนั้นชีวิตของอาตมาจะลืมองค์การ ฯ และตัวคุณไปเสียไม่ได้เลย

อาตมาคิดว่า ทางองค์การ ฯ น่าจะออกหนังสือใหม่ ๆ ดี ๆ อีกมาก ๆ เพราะดูสถานะและความพิลึกของสังคมมนุษย์ทุกวันนี้ มันน่าจะต้องวิจารณ์หรือออกหนังสือใหม่ ๆ มาสั่งสอนให้เขาสำนึกผิดกันเสียบ้าง อาตมาคิดไปคิดมาถึงเรื่องพุทธศาสนากับประชาชนสมัยนี้แล้ว เศร้าใจ ไม่ว่าเด็กผู้ใหญ่เป็นมิจฉาทิฏฐิกันไปหมด

สุดท้ายนี้ ขอจบจ.ม.เสียที หวังว่าคุณปุ่นคงจะดำเนินกิจการอย่างได้ผลเป็นแน่ เพราะมีคำพังเพยที่ว่า "คนทำความดีแม้มนุษย์ไม่เห็น แต่เทวดาเห็น" (หมายถึงคนที่มีจิตใจสูง มีหิริโอตตัปปะเป็นคุณธรรมประจำใจ ซึ่งอยู่ในโลกมนุษย์นี่เอง)

โดยความหวังดีอย่างสุดซึ้ง

ขอเจริญพรมาด้วยใจจริง

พระเชิญ คุณธมฺโม

ตอบ

๓๐ พ.ย. ๒๕๑๕

เรียน ท่านเชิญ ที่เคารพอย่างสูง

ผมได้รับจดหมายของท่าน แสดงความปรารถนาดีต่อผมแล้วด้วยความขอบพระคุณมาก ในการที่ผมเผยแพร่โลกุตตรธรรมของพระพุทธศาสนานี้ ผมไม่เคยหวังว่าจะได้รับคำชมเชยจากผู้ใด นอกจากนั้นยังเตรียมใจไว้เสมอที่จะรับคำด่าจากพวกมิจฉาชีพหรือพวกมิจฉาทิฏฐิ เพราะรู้อยู่ว่าพุทธบริษัททั่วไปยังไม่เคยได้ยินได้ฟังคำสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้าแบบนี้มาก่อน ยิ่งผมเอาสัจจธรรมมาอธิบายกันตรง ๆ เพื่อทำลายความเห็นแก่ตัวจัดของมนุษย์บางพวก ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของหมู่ชนที่ด้อยทางปัญญาความรู้ด้วยแล้ว ผมก็รู้ตัวว่าจะต้องเผชิญกับมติมหาชนที่บ้องตื้นทั้งหลายเป็นธรรมดา แต่ผมก็ยอมทำไปเพื่อให้ประโยชน์แก่สังคมไทยในอนาคต แม้ผมจะยากจนลงไปจนไม่มีเงินติดตัวเลยก็ตาม แต่ก็ยังมีบ้านและที่ดินพอจะขายเอาเงินมาเผยแพร่พุทธศาสนาต่อไปได้อีกพอสมควร คุณวิโรจน์ ศิริอัฐ แห่งคณะเผยแพร่วิธีการดำเนินชีวิตอันประเสริฐ (ผชป.) ซึ่ง

พิมพ์หนังสือธรรมะขั้นโลกุตตรธรรม (ของท่านพุทธทาส) ออกจำหน่ายจ่ายแจกมากยิ่งกว่าผม ก็ขาดทุนอยู่เรื่อย ๆ จนต้องขายที่ดินไปทีละแปลง ๆ เหมือนกัน แล้วอะไรเล่าที่ทำให้คุณวิโรจน์ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนที่คนอื่นไม่กล้าทำ ? คำตอบก็คือเป็นผลของโลกุตตรธรรมที่คุณวิโรจน์ปฏิบัติอยู่ ตามคำสอนของท่านพุทธทาสนั่นเอง กล่าวคือ การเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม โดยไม่หวังเอาอะไรตอบแทน

ผู้ที่ควรรับคำยกย่องทั้งหมดของท่านเชิญนั้น ที่ถูกแล้วควรเป็นท่านพุทธทาส เพราะผมเป็นเพียงผู้เอาคำสอนโลกุตตรธรรมของท่าน มาเผยแพร่แก่ประชาชนให้ล่วงรู้กันไปทั่วประเทศไทยในระยะ ๑๕ ปีนี้เอง ถึงผมจะอธิบายธรรมะอะไรแปลก ๆ ไปเองบางเรื่อง ก็เป็นผลจากการศึกษาเรื่องสุญญตามาจากท่านพุทธทาส ซึ่งเป็นพระเถระองค์แรกของประเทศไทยที่ได้เปิดเผยสัจจธรรมที่ไม่เคยมีใครเปิดเผยมาก่อน คนทั่วไปถึงได้เข้าไม่ถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา รู้กันแต่เพียงขั้นศีลธรรมจรรยาหรือที่เรียกว่าโลกิยธรรม อันมีสอนอยู่ในทุกศาสนา และไม่ใช่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าโดยตรง ผมเคยเป็นคนมีความทุกข์ใจแม้ในเรื่องที่ไม่ควรจะทุกข์ แต่เมื่อได้อ่านคำสอนของท่านพุทธทาสในเรื่องสุญญตาหรืออนัตตาแล้ว ความทุกข์ในเรื่องต่าง ๆ ก็หมดไปอย่างไม่น่าเชื่อทีเดียว ฉะนั้น ผมและคนอื่น ๆ

อีกเป็นอันมากทั่วประเทศไทย ต้องยอมรับว่าเป็นหนี้บุญคุณท่านพุทธทาสอย่างที่จะหาอะไรมาตอบแทนท่านมิได้ สาธุชนคนดีทั้งหลายย่อมตระหนักแล้วในเรื่องนี้ แม้คุณวิโรจน์ ศิริอัฐ ซึ่งเคยเป็นโรคประสาท ขนาดอยากฆ่าตัวตาย พอได้อ่านหนังสือ "คู่มือมนุษย์" ของท่านพุทธทาสเพียงเล่มเดียว ก็ยังได้รับแสงสว่างอันใหม่ และกลายมาเป็นคนใจบุญศุลทานที่หาคนเปรียบได้ยากในยุคที่ทุกคนไม่ยอมเสียสละอะไรเลย

ส่วนบุคคล ผู้ไม่เห็นคุณความดี หรือความสามารถของท่านพุทธทาสนั้น ก็มักได้แก่นักศึกษาอภิธรรมที่ติดตำราโบราณอันไม่ประกอบด้วยเหตุผล หรือเข้ากันไม่ได้กับหลักวิทยาศาสตร์แห่งยุคปัจจุบัน อีกพวกหนึ่งก็ได้แก่พระเถระเจ้าอาวาสทั้งหลายที่มีนโยบายเรี่ยรายเงินชาวบ้านตลอดปี ทั้งนี้ก็เพราะคำสอนของท่านพุทธทาสมักทำคนให้ฉลาด จนไม่ตกเป็นเยื่อของพวกนักบวชที่หลอกลวงเอาเงิน บุคคลสองประเภทนี้จึงมีปฏิกิริยาต่อคำสอนของท่านพุทธทาสเสมอมา ทั้ง ๆ ที่เขาก็รู้ว่า ท่านพุทธทาสพูดตามหลักสัจจธรรม แต่ทั้งหมดนี้ก็ยังไม่เป็นปสรรคมากนักที่จะเผยแพร่พระพุทธศาสนาขั้นโลกุตตรธรรม ที่ทำให้คนพ้นทุกข์ทางใจ

แต่บัดนี้ การต่อต้านงานเผยแพร่พระพุทธศาสนา ขั้นโลกุตตร ได้ปรากฏขึ้นมาอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะเฉยเมยเสียมิได้

เพราะเป็นการกระทำด้วยความจงใจ และมีแผนการณ์มานานแล้วของบุคคลสำคัญในวรรณะสูงที่มีชื่อเสียงโด่งดังคนหนึ่ง ผู้นั้นก็คือ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ท่านผู้นี้จะมีเจตนาร้ายทำลายคำสอนที่แท้จริงและสูงสุดของพระพุทธเจ้าหรือไม่นั้น ก็ยังยืนยันไม่ได้ แต่ก็เป็นหน้าที่ของชาวพุทธไทยที่ดีทั้งหลาย จะได้ช่วยกันวิจารณ์ความเห็นของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ เพื่อรักษาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่พวกเราหามาได้แสนจะยากนี้เอาไว้ มิให้มารทำลายไปเสีย

ยังมีข้อที่น่าขบคิดอีกเรื่องหนึ่ง คือ คนไทยกำลังพยายามกำจัดหรือจำกัด การเผยแพร่ ของลิทธิ คอมมูนิสม์ใน ประเทศไทย แต่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ กำลังพยามยามกำจัดหรือจำกัดลัทธิของพระพุทธเจ้าในประเทศไทย โดยอ้างเหตุผลว่า ผู้ปกครองประเทศไทยเคยทำมาแล้วในสมัยโบราณ แต่เวลานี้มีการปล่อยให้สอนพระพุทธศาสนากันอย่างเสรีเกินไป ท่านจึงกลัวภัยอันจะเกิดจากสัจ-ธรรมของพระพุทธเจ้ายิ่งนัก การที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์พูดเช่นนี้ ก็น่าจะทำให้เราผู้ฟังคิดไปได้ว่า ท่านเห็นพุทธศาสนามีฐานะอย่างเดียวกันกับลัทธิคอมมูนิสม์ หรือเห็นพระพุทธเจ้าเท่ากับคาลส์-มาร์คหรือเลนิน เพราะในสมัยหนึ่ง หนังสือพิมพ์สยามรัฐของท่าน ก็เคยลงบทความตำหนิท่านพุทธทาสว่า การสอนเรื่องสุญญตานั้น จะนำมาซึ่งลัทธิคอมมูนิสม์ ฉะนั้น ม.ร.ว.คึกฤทธิ์

จึงพยายามขัดคอ คัดค้าน การทำงานเผยแพร่พระพุทธศาสนาของท่านพุทธทาสในทุกโอกาสที่ท่านจะทำได้ โดยไม่เคยคำนึงถึงความดีของท่านพุทธทาสเลยแม้แต่น้อย ทั้ง ๆ ที่ท่านพุทธทาสก็ไม่เคย ด่างพร้อย อะไร ใน พรหมจรรย์ จึงไม่อาจ ทราบได้ว่าทำไม ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ จึงจงเกลียดจงชังท่านพุทธทาสยิ่งนัก

ฉะนั้น องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนา จึงจำต้องพิมพ์หนังสือขึ้นใหม่อีกสักหนึ่งเล่ม เพื่อวิจารณ์ความเห็นของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ว่าจะถูกหรือผิดอย่างไร ให้ชาวพุทธไทยได้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้โดยไม่มีเจตนาร้ายเป็นส่วนตัวอะไรกับ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์เลย แต่เพื่อปกป้องพระพุทธศาสนาอันเป็นที่รักและหวงแหนของเราเท่านั้นเอง

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ปุ่น จงประเสริฐ

บ้านนาบอน หมู่ ๒ ต. ทุ่งงาม กิ่ง อ. เสริมงาม จ. ลำปาง
วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

กราบเรียน คุณปุ่น ที่เคารพอย่างสูง

กระผมได้รับจดหมาย และหนังสือที่ท่านได้กรุณาส่งไปให้แล้ว เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคมนี้ กระผมขอกราบขอบพระคุณมาที่นี้ด้วย คำชี้แจงของท่านทุกถ้อยทุกคำ กระผมถือว่าเป็นประทีปส่องทางให้กระผมเดินไปในทางที่ถูก กระผมเต็มใจน้อมรับเอาไปประพฤติ พากเพียรปฏิบัติตามแต่สติปัญญาของกระผมจะมี

กระผมรู้สึกเสียดายมากเมื่อรู้ว่าท่านเป็นโรคเบาหวาน ร่างกายอ่อนแอลงไป อายุก็ ๖๐ ปีแล้ว กระผมเคยพูดกับน้าของกระผมว่า บุคคลเช่นท่านนี้เราต้องการให้ท่านมีชีวิตยืนยาวที่สุด เพราะท่านเกิดมามิได้เป็นคนรกโลก มีประโยชน์แก่โลก ชี้ทางดับทุกข์ให้แก่มนุษยโลกซึ่งกำลังมืดมน ถ้าปราศจากท่านเสียแล้วจะมีใครที่ไหนอีก ที่จะให้ประทีปอันสว่างไสวเท่าท่านที่จะส่องแสงให้มนุษยโลกเดินทางไปโดยไม่ตกหลุมตกบ่อ ถึงจะมีก็คงไม่เหมือนท่านอีกแล้ว กระผมพูดด้วยความบริสุทธิใจจริง

สำหรับทางบ้านของกระผมนั้น กระผมก็พยายามเอาหนังสือของท่านให้เขาไปอ่าน อ่านแล้วก็เอาคืนมา เอาเล่มใหม่ยืมไปอีก และส่งต่อไปอีกอย่างนี้เรื่อยไป พยายามพูดคุยตามแต่

สติปัญญาอันน้อยของกระผม กระผมก็บอกเขาไปว่ากระผมพูดไปนี้ จะถูกหรือผิดก็พิจารณาเอา เพราะผมไม่ใช่เป็นอริยบุคคล ผมเป็นปุถุชน แล้วก็ไม่ได้รับการศึกษาสูง บวชก็ไม่ได้บวช แต่มีความเข้าใจอย่างนี้ จำมาได้อย่างนี้ คนจำนวนมากเขาก็เยาะเย้ยกระผมต่าง ๆ นา ๆ กระผมพยายามอดทนเอา กระผมพยายามอยู่ปีกว่า เดี๋ยวนี้พอมีคนจะเข้าใจในหมู่บ้านของกระผม ๔—๕ คน กับสามเณรอีก ๑ รูป

กระผมต้องการอ่านหนังสือเล่มใหม่ของท่านคือ "ผีมีจริงหรือไม่" กระผมส่งเงินมา ๑๘ บาท จึงขอความกรุณาส่งมาให้กระผมด้วยครับ

โดยความเคารพอย่างสูง

ศรีไร วงศ์เรือง

หมายเหตุ

คำสอนเรื่องโลกุตตรธรรมของพระพุทธเจ้า ที่องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนากำลังเผยแพร่อยู่นี้ แม้คนที่ไม่เคยบวชเรียนมาหรือมีการศึกษาสูง ถ้าได้อ่านด้วยการพินิจพิจารณาด้วยเหตุผลและสติปัญญาตามสามัญชนแล้ว ก็จะทำให้เขาเข้าใจหลักพระพุทธศาสนาดียิ่งเสียกว่าพระภิกษุ ที่บวชเรียนมาหลายสิบพรรษาแต่ไม่แสวงหาความรู้ในโลกุตตรธรรม ฉะนั้น เมื่อองค์

การฯ เผยแพร่สัจจธรรมออกไป คนจึงได้รู้คำสอนที่แท้จริงของพระพุทธศาสนา ซึ่งผิดไปจากที่พวกนักบวชส่วนมากสอนกันอยู่ในเวลานี้ เขาจึงมีความชื่นชมและแสดงความยินดีมา

ฉะนั้น การที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ เสนอความเห็นว่าไม่ควรสอนโลกุตตรธรรมแก่ประชาชน จึงเป็นการปิดบังมิให้ชาวพุทธไทยเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนานั่นเอง แต่ท่านอ้างว่าเพื่อการปกครองง่าย กล่าวคือท่านต้องการให้ประชาชนโง่เง่างมงายเหมือนควาย แล้วผู้ปกครองประเทศชาติจะได้จูงจมูกไปทางไหนก็ได้

ปุ่น จงประเสริฐ

บ้านเลขที่ ๑๐/๑ หมู่ ๑ ต. ยางสักกระโพหลุ่ม

อ. ม่วงสามสิบ จ. อุบล

๑๔ สิงหาคม ๒๕๑๔

เรียน อาจารย์ปุ่น ที่เคารพอย่างสูง

หลายเดือนผ่านมาแล้ว ที่กระผมได้อ่านหนังสือขององค์การฟื้นฟูศาสนาของท่าน กระผมยังติดใจในหนังสือที่ท่านส่งไปแทบทุกเล่ม และอ่านแล้วลืมวาง กระผมได้พยายามอ่านอย่างน้อยเล่มละ ๓ จบก็ยังไม่อิ่มหรือเบื่อ นับตั้งแต่ผมได้อ่านหนังสือชุดนี้แล้ว เป็นเสมือนหนึ่งผมได้เห็นตัวพระพุทธเจ้า ชีวิตของผม

ผ่านไปแล้ว ๕๓ ปี และบัดนี้กระผมเสมือนได้เกิดใหม่ ได้พบพุทธพจน์ของพระองค์แล้วอดขนลุกไม่ได้ เมื่อก่อนนี้กระผมเข้าใจผิดไปมาก มาบัดนี้พึ่งรู้สึกตัวแล้วว่ามันผิดไป จึงได้กลับตัวใหม่ พูดง่าย ๆ ว่าสังคายนาตัวใหม่ เริ่มต้นนับอายุเป็น ๑ ใหม่

ชั่วเวลา ๒ ปีนับตั้งแต่กระผมได้หนังสือจากท่านอาจารย์ กระผมได้ปฏิวัติชาวบ้านยางให้เป็นผู้รู้จักเข้าวัดฟังธรรม จำศีลและรักษาอุโบสถตลอดมาจนกระทั่งเวลานี้ แรก ๆ มีกระผมและภริยา ๒ คนเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการเป็นผู้นำ และต่อมาก็ได้สมาชิกเพิ่มขึ้น จนเวลานี้มีผู้เลื่อมใสเข้าวัดรักษาศีลอุโบสถเกือบถึง ๒๐ คนแล้ว สำหรับคนที่เคยมีทิฏฐิแก่กล้าดูถูกเหยียบหยามว่ากระผมกับภริยาเป็นบ้านั้น บัดนี้ก็ได้ยอมตัวเข้ามาหมอบกับกระผมแล้ว ชัยชนะของพุทธธรรมกำลังชนะคนที่เห็นผิด เวลานี้ชื่อเสียงที่กระผมได้พาประชาชนเข้าวัดรักษาอุโบสถศีล กำลังขจายขจรไปทั่วทุกหมู่บ้าน พระเจ้าพระสงฆ์ซึ่งเป็นพระเถระก็ได้มาดูและชมการฟื้นฟูพระพุทธศาสนา

ปัจจัยทั้งหลายที่เกิดขึ้นครั้งนี้ ก็เนื่องมาจากอาจารย์ปุ่นเท่านั้น เป็นผู้แนะนำให้กระผมอ่านหนังสือขององค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา กระผมขอปฏิญาณกับอาจารย์ว่าจะยึดพุทธศาสนานี้ตลอดชีวิต เพราะเท่าที่ปฏิบัติมาแล้วเป็นเวลา ๒ ปี รู้สึกว่า

โลกุตตรธรรมของพระองค์ให้ความสุขใจมาก เหมือนกับพุทธองค์ตรัสว่า "ผู้ปฏิบัติธรรมะของพระองค์ จะมีความสุขที่สุด"

ก่อนจบจ.ม.นี้ ขอให้อาจารย์และครอบครัวจงประสบสิ่งที่พึงปราถนา จงบรรลุผลในการเผยแพร่ธรรมเถิด โชคดีจงเป็นของอาจารย์ตลอดกาล

ด้วยความเคารพยิ่ง

นายสุรชัย นิลบล

(ครูใหญ่ ร.ร. บ้านหนองบัวแดง)

หมายเหตุ

นี่เป็นจดหมายจากครูใหญ่ ร.ร. ประชาบาลแห่งหนึ่ง ซึ่งแสดงความพึงพอใจในหนังสือที่สอนโลกุตตรธรรมขององค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าเผยแพร่แต่คำสอนของท่านพุทธ-ทาสและท่านปัญญานันทะ เพราะเห็นว่าท่านทั้งสองเป็นพระที่ไม่เคยหลอกลวงใคร หรือแสดงความโง่อะไรออกมาให้ปรากฏ และบางครั้งเมื่อเห็นว่าท่านยังอธิบายธรรมะไม่ถึงใจ ข้าพเจ้าก็ถือโอกาสอธิบายเสียเอง ดังเช่นชุด "ล้างสมอง" เล่มที่ ๑ ถึง ๖ เป็นตัวอย่าง และก็ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นจำนวนมาก เพราะข้าพเจ้าให้ความรู้ทั้งทางโลกและสัจจธรรมด้วยความไม่มีอคติลำเอียง (เพราะความรักความเกลียดความกลัวหรือความหลงงมงาย) ถ้าหากข้าพเจ้าตำหนิอะไรหรือตำหนิใคร ก็มิใช่

เพราะเหตุเกลียดชังส่วนตัว ที่กล้ากระทำไปก็เพื่อแก้ไขสังคม หรือเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม

พวกเราในเมืองไทยต่างก็ตระหนักอยู่แก่ใจแล้วว่ามนุษย์มีความเห็นแก่ตัวจัดยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก เช่นพวกนายทุนผู้ร่ำรวยอย่างมหาศาล ก็ยังพยายามเอาเปรียบพวกกรรมกรทุกวิถีทาง จนพวกกรรมกรส่วนมากเหลือค่าจ้างกลับบ้านไปเลี้ยงลูกเมียวันละไม่เกิน ๑๐ บาท อาหารการกินก็เลวยิ่งเสียกว่าอาหารหมาที่คนร่ำรวยเขาเลี้ยงมัน พวกพ่อค้าก็คอยแต่ฉวยโอกาสกักตุนสินค้าเพื่อขึ้นราคา ไม่ว่าจะเป็นน้ำตาล ข้าวสาร ไม้ขีดไฟ ฯลฯ จนผักหญ้าทั้งหลายก็พลอยขึ้นราคากันไปหมด อาชญากรรมจึงติดตามมาอย่างที่จะแก้ไขไม่ได้ ทั้งนี้ก็เพราะอะไร ถ้าไม่ใช่ความเห็นแก่ตัวจัดของคน ทั้งที่ศีลธรรมก็มีสอนกันเป็นประจำตามสถานีวิทยุกระจายเสียงทั่วประเทศไทย แต่แล้วก็ไม่สามารถทำมนุษย์ให้ดีขึ้นเลย

ฉะนั้น องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนา จึงหันมาเผยแพร่โลกุตตรธรรม เช่นเรื่องอนิจจังทุกขังอนัตตา ว่าทุกคนจะต้องตายแล้วก็เอาอะไรติดตัวไปไม่ได้เลย ชีวิตนี้มีแต่ความเปลี่ยนแปลงเกิดมาเป็นคนต้องทนมันไป แล้วก็ไม่มีอะไรที่เราจะยึดถือได้ว่าเป็นของเราจริง ๆ การสอนอย่างนี้หรือ ที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์เห็นว่าจะทำให้ประเทศชาติไม่พัฒนา ?

ปุ่น จงประเสริฐ

ป่าช้าในสวน ต. เกาะพงัน กิ่ง อ. เกาะพงัน จ. สุราษฎร์ธานี

๓๐ ก.ย. ๒๕๑๕

เจริญพรมายังคุณโยมปุ่น จงประเสริฐ

ท่านเกิดมาเพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือชาวโลกที่กำลังหลงทางอยู่ในป่าอันกว้างใหญ่ ซึ่งเต็มไปด้วยสัตว์ร้ายนา ๆ ชนิด ที่กำลังทำร้ายบุคคลผู้หลงทางอยู่เป็นจำนวนมาก อาตมาไม่นึกเลยว่าจะได้พบคำสอนโลกุตตรธรรมที่แท้จริงของพระพุทธเจ้า อาตมาเที่ยวแสวงหาโมกข์ธรรมคำสอนที่แท้จริงของพุทธบิดามาเป็นเวลานานแล้ว แต่ไม่รู้ว่าตัวจริงของธรรมะคืออะไร พระพุทธเจ้าท่านสอนอะไร รู้แต่ให้สร้างบารมีไปเรื่อย ๆ ไม่รู้จะไปจบที่ตรงไหน เรื่องของอาตมาก็เหมือนกันคนตาบอดคลำช้าง โดยตระคุบเอาขี้ช้างแล้วนึกว่าเป็นตัวช้าง ที่ไหนได้ พอได้พบหนังสือขององค์การและอ่านดู จึงรู้ว่าตนเองกำลังยึดคำสอนที่เหลวไหลทั้งนั้น

ที่ได้อ่านนั้น เนื่องจากตาผ้าขาวแก่มีความเมตตาเอาไปให้อ่าน พออ่านจบไปหลายเล่ม ก็รู้สึกว่าตนได้เกิดใหม่ และพบชีวิตใหม่ สมตามที่คุณโยมว่าชาวพุทธที่แท้จริงได้เกิดขึ้นแล้วทั่วประเทศไทย อาตมามีความภูมิใจมากที่มีคนดี ๆ เกิดขึ้นช่วยฟื้นฟูพระพุทธศาสนา ส่วนอาตมาก็จะช่วยคุณโยมตามกำลังสติปัญญาของตนที่มีอยู่และเท่าที่จะทำได้ โดยจะไม่คำนึงถึงประโยชน์ตอบแทน อย่างที่เรียกว่า "ทำงานด้วยจิตว่าง" นั้นแหละโยม

พระประนิช อภินนฺโท

ตอบ

เรียน ท่านประนิช ที่เคารพอย่างสูง

ผมขออนุโมทนาอย่างยิ่งที่ทราบว่า ท่านจะเทศน์สั่งสอนประชาชน โดยไม่เอาค่ากัณฑ์เทศน์ เพื่อเป็นการตอบแทนชาวบ้านที่เขาได้เลี้ยงดูท่านมาเป็นอย่างดี ในเมืองไทยดูเหมือนจะหาพระที่คิดอย่างนี้ได้ยากเหลือเกิน เพราะเท่าที่ทราบมายิ่งเป็นเถระใหญ่ขึ้นเท่าใด ค่ากัณฑ์เทศน์ก็ยิ่งต้องสูงขึ้นเป็นเรือนพัน ๆ บาททีเดียว แล้วยังมีข้าวของเครื่องใช้ถวายเป็นไทยทาน อันต้องขนด้วยรถยนตร์ถึง ๒—๓ คัน จนชาวบ้านที่ศรัทธาต่างพากันผิดหวัง เพราะนึกว่ามหาเถระนั้นๆ จะมอบให้เป็นสมบัติแก่วัดที่เขานิมนต์ท่านไปทำพิธี ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความเสียสละเพื่อส่วนรวมหรือเพื่อสังคม ยังหาไม่ได้แม้แต่ในหมู่ของสมณะทั้งนี้ก็เพราะท่านยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนรวม หากท่านเหล่านั้นทราบซึ้งในหลักโลกุตตรธรรม มีอาทิเช่นหลักอนัตตาหรือสุญญตาที่สอนคนมิให้เห็นแก่ตัว หรือสอนให้ทำงานเพื่อส่วนรวมแล้ว ความน่ารังเกียจอย่างนี้ก็คงลดน้อยหรือหมดไปได้แน่นอน และเมื่อมหาเถระเหล่านั้นมรณภาพไป ก็คงไม่มีข่าวออกมาว่า ท่านเหลือเงินที่สะสมได้ทิ้งเหลือไว้เป็นแสน

เป็นล้านบาท เพราะท่านไม่เคยสละเงินของท่านเพื่อสาธารณะประโยชน์เลย มีแต่เก็บท่าเดียว

ในการเทศน์เกือบทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นที่วัดหรือออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงก็ตาม จะต้องจบด้วยการบอกบุญเรี่ยรายเงิน หรือไม่ก็แนะนำให้ไปรับเครื่องรางรองขลัง แม้กระทั่งน้ำมนต์มหาเมตตานิยมอันศักดิ์สิทธิ์ที่จะทำคนให้ร่ำรวย บางครั้งก็ขอร้องให้ไปร่วมงานฉลองพัดยศของรูปนั้นรูปนี้ หรือไม่ก็ให้ไปฉลองวันเกิดของพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง อันเป็นเล่ห์กลที่จะหาเงินทั้งนั้น ส่วนข้อความที่เทศน์ก็ไม่มีธรรมะอะไร นอกจากยั่วยุคนให้เมาสวรรค์เมาบุญ ชาดกที่อ้างขึ้นมาก็เหลือวิสัยที่จะเป็นจริงได้ แม้ถ้อยคำสำนวนที่ใช้ก็ไม่แสดงว่าเป็นผู้มีการศึกษา แต่แล้วความบกพร่องอย่างนี้กลับไม่มีใครคิดแก้ไข ดีแต่จะเสนอแนะห้าม การสอนสัจจธรรมของพระพุทธเจ้า ไม่ทราบว่าเป็นความบ้าอะไรของคน

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ปุ่น จงประเสริฐ

วัดสว่างนอก ต. โนนหัน อ. ชุมแพ จ. ขอนแก่น

๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๔

เจริญพร คุณโยมปุ่น จงประเสริฐ

อาตมาได้อ่านหนังสือขององค์การ ฯ แล้ว รู้สึกซึ้งใจมาก เพิ่งได้แสงสว่างในการที่จะเดินทางไป สู่เป้าหมายของการ ปฏิบัติธรรมะครั้งนี้เอง อายุย่างเข้าปี ๓๓ แล้ว นับพรรษารวมทั้งพระเณรแล้ว ๑๙ พรรษา อาตมามิได้ภูมิใจในอายุพรรษาเลย แต่กลับเสียใจเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้บวชอาศัยกินมรดกของเสด็จพ่อมานาน แล้วมิได้ทำคุณประโยชน์ตอบแทนเสด็จพ่อเท่าที่ควรเลย จนกลายเป็นลูกเนรคุณ ทั้งนี้เป็นเพราะไม่ได้รับการฝึกอบรมจากปราชญ์ในทางที่ถูกที่ควร เมื่อได้อ่านหนังสือขององค์การ ฯ แล้ว จึงมองเห็นทาง พร้อมทั้งสำนึกตัวได้ว่า "กำลังเดินทางผิด" คือที่แล้ว ๆ มานั้น เป็นการกระทำหรือการปฏิบัติของคนโง่ เพราะเมื่อเข้าใจคำสอนผิด ก็เป็นเหตุให้พูดผิด ปฏิบัติผิด ตลอดจนสอนคนอื่นผิด ทุกอย่างที่กล่าวมาแล้วโง่ทั้งนั้นเลย

หนังสือขององค์การอาตมาชอบมาก และมีกำลังใจที่จะปฏิบัติธรรมเพิ่มอีกมาก นับว่าแต่ละเล่มเมื่ออ่านจบแล้วทำให้เข้าใจพระธรรมและให้กำลังใจในการเสียสละเพื่อส่วนรวม อาตมาจะนำเอาความรู้ไปเที่ยวเทศนาสั่งสอนชุมนุมชน ในท้องถิ่นของอาตมา อาตมามีภูมิรู้เปรียญห้าประโยค ชอบหนังสือของคุณโยมของท่านพุทธทาส และของท่านปัญญานันทะมาก ชอบเป็นชีวิตจิตใจเลย ทุกวันนี้โยมแถบ ๆ นั้น ชอบใจหนังสือขององค์-การเหลือเกิน ว่าพูดตรงไปตรงมาดี ไม่มีปกปิดซ่อนเร้น

อาตมาซื้อเล่มไหนไป เป็นต้องได้อ่านทั่วกันหมด

ขอให้คุณโยมปฏิวัติแก้ไขจิตใจคนต่อไป ประเทศชาติจะได้พัฒนา และขอโยมจงประสบแต่ความสุขสงบ ความสะอาด และความสว่างแห่งใจ ซึ่งเกิดจากการประพฤติดีปฏิบัติชอบชั่วอายุไข

เจริญพร

พระมหาโสดา ปญฺญาวุทฺโฒ

หมายเหตุ

หนังสือขององค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาทุกเล่ม ให้ความรู้แต่เรื่องโลกุตตรธรรมหรือสัจจธรรมทั้งนั้น เพราะถือว่าเป็นเรื่องวิเศษสุดที่มนุษย์ทุกคนควรจะต้องรู้ เพื่อจะได้ดำเนินชีวิตต่อไปโดยไม่มีความทุกข์ ส่วนเรื่องโลกิยธรรม เช่นศีลธรรมจรรยาหรือฆราวาสธรรมนั้น เป็นเรื่องที่ใคร ๆ ก็หาฟังกันได้ง่าย ๆ จนคนไม่อยากจะฟัง และยังไม่เป็นคำสอนที่จะทำคนให้ละความเห็นแก่ตัวจัดได้ คอรัปชั่นจึงเกิดขึ้นมากมายในเมืองไทยไม่ว่าในวงราชการหรือรัฐวิสาหกิจอันเป็นกึ่งราชการ ดังที่หนังสือพิมพ์ลงเป็นข่าวเกือบทุกสัปดาห์ ฉะนั้นการพัฒนาไม่ว่าทางใดๆ จึงไม่ได้ผล หรือถึงกับล้มละลายไปตาม ๆ กัน ทั้งนี้ก็เพราะความเห็นแก่ตัวจัดของเจ้าพนักงานนั้นเอง องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาถือว่า หลักเรื่องอนัตตาของพระพุทธเจ้าเท่านั้น ที่จะแก้

สัญชาตญาณความเห็นแก่ตัวจัดของมนุษย์ได้ และยังช่วยพัฒนาทั้งด้านจิตใจคนและด้านวัตถุไปพร้อม ๆ กันในตัว

ส่วนเรื่องคำสอนที่ยั่วยุให้คนมี ตัณหา อุปาทาน ใน เรื่องสวรรค์วิมาน เช่นทำบุญอย่างนี้แล้วจะได้อย่างนั้นตอบแทนในชาติหน้า ทอดจุลกฐินได้บุญมากกว่าการทอดกฐินธรรมดา ทอดผ้าป่า ๘๔๐,๐๐๐ กอง เป็นเอกอัครมหากุศล การลอยกระทงซึ่งตามวัดอุตตริริเริ่มจัดขึ้นบ้างเพื่อหาเงิน จัดงานฉลองพระพุทธรูปปีละ ๒ ครั้ง ฯลฯ ที่ล้วนแต่ถูกโฆษณาว่าเป็นมหากุศลนั้น องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาไม่สนใจ และยังรู้สึกเสียดายเงินอันมากมายที่ทุ่มเทกันลงไปโดยไม่เกิดบุญกุศลหรือประโยชน์อะไรที่เป็นแก่นสาร องค์การจึงเผยแพร่แต่สัจจธรรมของพระพุทธเจ้าอย่างเดียว หรือปฏิวัติด้านจิตใจคนอย่างเดียว

เมื่อพระและฆราวาสเป็นจำนวนมากมีจดหมายแจ้งมาว่าหนังสือขององค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา สามารถเปลี่ยนจิตใจให้สูงขึ้นได้ ให้หายหลงงมงายเข้าใจผิดในเรื่องต่าง ๆ ดุจตายแล้วเกิดใหม่ ฯลฯ นี่จึงเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า การสอนโลกุตตรธรรมของพระพุทธเจ้านั้น มิได้เป็นอันตรายต่อสังคมอย่าง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ว่า ฉะนั้นข้อเสนอแนะของ ม.ร.ว คึกฤทธิ์ที่มิให้สอนโลกุตตรธรรมแก่ประชาชนนั้น จึงเป็นการบ่อนทำลายสังคมไทยอย่างร้ายแรง ซึ่งจะต้องวิจารณ์กันต่อไปจนกว่า ม.ร.ว คึกฤทธิ์จะถอนคำพูดของตนเอง

ปุ่น จงประเสริฐ

หนังสือซึ่งองค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาได้จัดพิมพ์ คือ

๑	คู่มือมนุษย์	๕ บาท
๒	ความงมงาย	๕ ,,
๓	ล้างสมอง เล่ม ๑ (เทวดาในทัศนะของชาวพุทธ)	๕ ,,
๔	ล้างสมองเล่ม ๓ (ปฏิรูปคำสอนพุทธศาสนา)	๘ ,,
๕	ล้างสมอง เล่ม ๔ (ธรรมะนอกวัด)	๕ ,,
๖	ล้างสมอง เล่ม ๕ (วิธีทำให้ไม่เกิดไม่ตาย)	๕ ,,
๗	ล้างสมอง เล่ม ๖ (คนตายมีวิญญาณหรือไม่)	๑๐ ,,
๘	ล้างสมองเล่ม ๗ (ผีมีจริงหรือไม่) (ปกแข็ง)	๑๕ ,,
๙	วิธีระงับดับทุกข์	๘ ,,
๑๐	ตำราดูพระภิกษุ	๘ ,,
๑๑	ศาสนาสำหรับปัญญาชน	๘ ,,
๑๒	วิวาทะในเรื่อง "จิตว่าง"	๓ ,,
๑๓	ตอบปัญหาแก้กลุ้ม	๕ ,,
๑๔	ชาวพุทธควรเชื่ออย่างไร	๒ ,,
๑๕	พุทธศาสนาที่แท้	๒ ,,
๑๖	ศึกษาพุทธธรรม	๒ ,,

๑๗	ภูตผีปีศาจในตัวคน, ข้าราชการ, นักการเมือง	๒ บาท
๑๘	สิ่งที่เรายังเข้าใจกันไม่ได้	๒ ,,
๑๙	แนะแนวคำตอบข้อถามพุทธธรรมบางเรื่อง	๒ ,,
๒๐	ภาษาธรรมต่างกับภาษาคน	๒ ,,
๒๑	เกิดมาแล้วควรทำอย่างไร, มีศาสนาทำไม	๒ ,,
๒๒	พุทธธรรมกำมือเดียว	๒ ,,
๒๓	วันวิสาขบูชาในทัศนะของปัญญาชน	๑ ,,
๒๔	อุปสรรคแห่งการเข้าใจธรรมะ	๔ ,,

ซื้อถึง ๑๐๐ เล่ม ลด ๓๐ %

(คิดค่าส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนครั้งละ ๓ บาท)

(ธนาณัติหรือเช็คไปรษณีย์ สั่งจ่ายที่ ป.ณ. บางนา)

โปรดสั่งซื้อทางจดหมายได้ที่ ;—

นายปุ่น จงประเสริฐ

โทร. ๙๓๒๘๑๗

๑๗๖ ซอยสันติคาม (ซอยแยก ๑) ถนนสุขุมวิท

ต. สำโรงเหนือ หมู่ ๑ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ

◎ พระพุทธศาสน์ตรัสไว้ ปฏิบัติ พ่อเอย
เดือนหนึ่งควรไปวัด สักครั้ง
ทานศีลสมาธิกำจัด กิเลส
ละชั่วหยาบยับยั้ง หยุดได้ดีแสน.

◎ นักปราชญ์ท่านกล่าวไว้ จงจำ
น้ำใส่กระโหลกดูเงา สักครั้ง
จักเห็นส่วนขาวดำ ดีเด่น ด้อยนา
หมั่นส่องดูรู้ยั้ง หยุดตน.

● ทำความดี แม้ใคร ไม่แลเห็น ก็นับเป็น กุศล ผลเลิศหนอ อยากทำบุญ คุณธรรม ทำให้พอ ไม่ต้องรอ รีบจ้ำ ทำทันที จะปิดทอง หลังพระ พระเจ้ารู้ มิต้องผู้ อื่นเห็น เป็นสักขี จักปิดหลัง ปิดหน้า ราคาดี บุญได้มี มากมาย หลายกระบุง.

● โลกมนุษย์ สุดล้น ยากจนมาก คนชั่วอยาก ปากปูด พูดด่า ว่าคนขอทาน ทรัพย์ไม่มี ยังดีกว่า คนหลอกลวง มุสา อย่าหลงลมไม่สนใจ ใครด่า ไม่ด่าตอบ เพราะไม่ชอบ นินทา ด่าแม่ผม "คนระยำ" ทำดี มีคนชม โลกนิยม"คนดี" มีเกียรติเอย.

ม. วรอุไร